

Notulen definitief

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	18 december 2017
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. C. Frijns 023-514 4186 statengriffie@noord-holland.nl

10

Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), dhr. E. Annaert (VVD), Dhr. W. Bakker (D66), dhr. S. van Berkum (GL), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. J.M. Bruggeman (SP), dhr. T.M. Buijendorp (D66), mw. S.S. Doevendans (PvdA), mw. M. van Duijn (PvdA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J. Haijen (SP), dhr. A. Hietbrink (GroenLinks), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegge (VVD), dhr. P.J. de Kam (CDA), mw. H. Keur-Polman (CDA), mw. P.E. Kirchvoors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), mw. R.P.M. Kocken (GroenLinks), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GroenLinks), dhr. J. Kramer (VVD), mw. F.M. Lagerveld (VVD), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. J.H. Leever (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), dhr. N. Papineau Salm (PvdA), mw. E.A.S. Rommel (VVD), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA), dhr. P.P.J. Slettenhaar (VVD), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV), dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. A.E. Tijssens (D66), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wieseahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

25

Afwezig: dhr. N. Kaptheijns (PVV)

Agenda

Paginanummer

30

1.	Opening en mededeling	03
2.	Vaststelling agenda, vaststellen van primus bij hoofdelijke stemming en regeling van werkzaamheden	03
2.a.	Installatie en beëdiging Statenlid CDA	08
35 2.b.	Actualiteiten	09
3.a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	09
3.b.	Lijst geheimhouding PS Actualisatie vanuit GS op de Lijst geheimhouding PS wordt bij deze vergadering behandeld als hamerstuk punt 8a.	10
40 4.	Vaststelling notulen van de openbare vergadering van 6 en 13 november 2017	10
5.	Vaststelling Strategische Statenagenda	10
6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken	10

45	7.	Voortganglijst van moties	10
	8.	Hamerstukken	10
	8.a.	Statenvoordracht 74 Actualisatie vanuit GS op lijst geheime stukken	10
	8.b.	Statenvoordracht 73 Subsidievaststelling na verleende voorschotten op fractiebijdragen over de periode 15 maart 2016 t/m 14 maart 2017	10
50	8.c.	Statenvoordracht 75 Laatste begrotingswijziging 2017	11
	8.d.	Statenvoordracht 79 Ecologische maatregelen Markermeer	11
	8.e.	Statenvoordracht 80 Zienswijze begrotingswijziging 2018 en Resultaatbestemming 2016 Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek	11
55	8.f.	Statenvoordracht 78 Wijziging Luchthavenregeling Middenmeer	11
	9.	Statenvoordracht 81 Koers Omgevingsvisie NH-2050	11
	10.	Statenvoordracht 82 Begroting IPO 2018	50
	11.	Statenvoordracht 76 Eerste actualisering Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) 2018-2023	53
60	12.	Statenvoordracht 77 Eindrapport Randstedelijke Rekenkamer Recreatieschap Spaarnwoude	69
	13.	Initiatiefvoorstel 64 GL, SP en 50plus over het inbesteden van schoonmakers	71
	14.	Vragenuur	76
	15.	Sluiting	82
65			

1. Opening en mededelingen

70 De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. De vergadering is geopend. Ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten. Met leedwezen hebben wij, de leden van PS en GS van Noord-Holland, kennisgenomen van het overlijden van Jack Portegijs, Statenlid voor de fractie van de PVV sinds maart 2015. De uitvaartplechtigheid vond zaterdag plaats. Jack is vol enthousiasme begonnen aan zijn Statenlidmaatschap. Hij is de politiek ingegaan omdat hij
75 zaken wilde veranderen. Hij vond en ik citeer: “Je kunt roepen langs de zijlijn of in het diepe springen en proberen de problemen aan te pakken.” De heer Portegijs heeft zich tot hij ziek werd, met toewijding ingezet voor het openbaar bestuur en de inwoners van de provincie. Hij was actief in de Statencommissies voor Mobiliteit en Financiën, Ruimte, Wonen en Water en later van Natuur, Landbouw en Milieu. Jack heeft door zijn ziekte zijn functie als Statenlid helaas niet lang
80 mogen uitoefenen. Wij kennen hem als een vriendelijke man met aandacht voor de mensen om hem heen. De mensen die hem beter kennen, omschrijven hem als een man met humor en met een groot hart, echt een family man gek op zijn kinderen en kleinkinderen. Tegelijkertijd met Jack is ook zijn vrouw Puck Turkenburg overleden. Zij hadden gekozen voor duo-euthanasie. Enkele weken geleden deden zij hun verhaal in de media. Beiden waren ernstig ziek. Jack was als
85 gevolg van vergevorderde kanker uitbehandeld en zijn echtgenote leed aan Alzheimer. Zij hadden al eerder besloten samen uit het leven te stappen zodra de ziekte het leven van een van beiden zou gaan overheersen. Vorige week dinsdagavond was dat moment aangebroken en zijn Jack Portegijs en zijn vrouw Puck Turkenburg zoals zij dat samen wilden, overleden. Wij leven mee met hun kinderen, kleinkinderen, overige familie en vrienden en wensen hen heel veel sterkte
90 met de verwerking van dit grote verlies. Ik vraag u te gaan staan en een minuut stilte in acht te nemen. Bericht van verhindering is ontvangen van dhr. Kaptheijns (PVV). Ik heet wederom de mensen die te gast zijn bij onze Statenvergadering, van harte welkom.

2. Regeling van werkzaamheden, vaststellen primus bij hoofdelijke stemming en 95 vaststelling agenda

De **VOORZITTER**: Agendapunt 8 a, tijdens het presidium vanmorgen bleek dat hier waarschijnlijk een onvolkomenheid in zit, daarom zal agendapunt 8.a van de agenda worden afgevoerd en verdaagd naar de volgende vergadering. Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde
100 dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 4, de heer Yurdakul (D66). Er is geen actualiteit aangekondigd en daarmee komt agendapunt 2.b te vervallen. De fractie van PVV heeft aangekondigd een motie Vreemd aan de orde van de dag te willen indienen met als
105 onderwerp de provinciale en nationale vlag prominent in de Statenzaal. D66 heeft aangekondigd een motie Vreemd aan de orde van de dag te willen indienen over vlagvertoon. 50plus kondigt een motie Vreemd aan de orde van de dag aan met als onderwerp muurschildering, mede namens de SP, artikel 1 van de Grondwet in de Statenzaal of in de hal van het provinciehuis. De SP heeft twee moties Vreemd aan de orde van de dag aangekondigd over de uitvoeringsregeling

110 zonne-energie bij dorpslinten en het tweede onderwerp zijn geluidschermen langs de A7 in de West-Indische buurt in Hilversum. Ik geef de fractie PVV de gelegenheid om de motie Vreemd in te dienen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Dit huis vormt het hart van de democratie in Noord-Holland.
115 De Nederlandse vlag en de vlag van Noord-Holland symboliseren het denken, de cultuur, normen en waarden, de vrijheid en de democratie die wij met zijn allen proberen uit te dragen. De insteek van deze motie is de vraag, zijn wij trots op Nederland en op Noord-Holland? Zijn wij trots op het werk dat wij mogen verrichten in dit huis?

120 **Motie 128/181217 Vreemd aan de orde van de dag**
Provinciale en nationale vlag prominent in de Statenzaal

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

125 *Constaterende dat:*
Het in de meeste parlementen al lang een goed gebruik is om een of meerdere vlaggen te plaatsen.

Overwegende dat:

- 130 - *In de vergaderzaal van Provinciale Staten Noord-Holland zowel de provinciale als de nationale vlag een mooie en duidelijke functie heeft als symbool van onze trotse provincie en natie;*
- *Ook in de provincie Noord-Holland de nationale driekleur en de provinciale vlag een prominente plaats verdienen in de vergaderzaal van Provinciale Staten.*

135 *Roepen het college op om:*
Stappen te ondernemen die ertoe leiden dat ook in de vergaderzaal van Provinciale Staten Noord-Holland, zowel de provinciale als de nationale vlag duidelijk zichtbaar wordt geplaatst

140 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fractie PVV

De **VOORZITTER**: De motie komt aan het einde van de dag in stemming, maar laten wij een ding afspreken. Als de motie wordt aangenomen, dan doen wij het beter dan in Den Haag.

145 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. De provincie Noord-Holland beschikt al over een vlaggenprotocol, de eigen vlag van de provincie tezamen met de Nederlandse en de Europese vlag sieren het provinciehuis. Je kunt het niet missen als je hier voorbijrijdt, loopt of fietst. Onze vlag van de provincie symboliseert de Noord-Hollandse identiteit, daarna de Nederlandse vlag,
150 dat is het land waar wij in leven en de Europese vlag, de vlag die ons verbindt met de wereld. Zo'n provincie moeten wij ook blijven zijn. Daarom een motie Vreemd aan de orde van de dag.

Motie 129/181217 Vreemd aan de orde van de dag

Belangrijke vlaggen prominent in Statenzaal

155

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

Constaterende dat:

- 160 - *Het in veel parlementen al lang gebruikelijk is om een of meerdere vlaggen te plaatsen;*
- *Ook in Nederland veel partijen prijs stellen om onze identiteit zichtbaar te maken met vlaggen op plaatsen waar het openbaar bestuur zich afspeelt;*
- *In het Paviljoen ook veel andere symbolen van onze maatschappij op allerlei manieren aanwezig zijn, zoals de wapens en vlaggen van gemeenten;*
- 165 - *Voor Paviljoen Welgelegen aan de Dreef in Haarlem zowel de provinciale, de nationale als de Europese vlag wapperen als symbool van onze democratie, zoals bepaald is in ons vlaggenbeleid.*

Overwegende dat:

- 170 *Het goed is ook in vergaderzaal van Provinciale Staten de provinciale, de nationale en de Europese vlag een plek te geven.*

Verzoeken de provinciale commissie Paviljoen Welgelegen om:

- 175 *De mogelijkheden voor het plaatsen van de drie vlaggen in de Statenzaal te onderzoeken en daar een keuze in te maken*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie D66

- 180 De **VOORZITTER**: Ook over deze motie zal aan het einde van de vergadering worden gestemd.

- 185 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. 50plus heeft niets tegen een vlag in de Statenzaal, maar het leek ons beter om net als in de provincie Gelderland, in de hal van het provinciehuis wat een aantal fracties die hier ook in de coalitie zitten, hebben ingediend, om artikel 1 onder de aandacht te brengen. Daarom dienen wij een motie Vreemd aan de orde van de dag in, mede namens de SP. Wij hebben gevraagd om een muurschildering in de Statenzaal, maar dat vinden wij enigszins beperkt. Wij hebben het er net in het presidium over gehad, dus wij maken ervan 'in de Statenzaal of anderszins op een goede plek in het provinciehuis'.

Motie 130/181217 Vreemd aan de orde van de dag

Muurschildering artikel 1 uit de Grondwet in de Statenzaal of elders in het provinciehuis

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

- 195 *Constaterende dat:*

Onlangs op 11 december 2017 in het provinciehuis van Utrecht op initiatief van enkele fracties (ondersteund door 50plus) een speciaal ontworpen muurschildering in de Statenzaal is onthuld van artikel 1 van de Grondwet.

200 *Overwegende dat:*

- *In de vergaderzaal van Provinciale Staten Noord-Holland een muurschildering van artikel 1 van de Grondwet geweldig zou zijn, als symbool van onze trotse provincie en natie;*
- *Ook in de vergaderzaal van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland een muurschildering met de tekst van artikel 1 uit de Grondwet luidend: 'Allen die zich in*
205 *Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan'.*

Roepen het college op om:

210 *Stappen te ondernemen die ertoe leiden dat ook in de vergaderzaal van Provinciale Staten Noord-Holland, er een muurschildering of anderszins komt van artikel 1 van de Grondwet,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties 50plus, SP

215

De **VOORZITTER**: Ook over deze motie zal aan het einde van de vergadering worden gestemd.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. In de Statencommissie Ruimte hebben wij op 19 oktober van gedachten gewisseld over een wijziging van de uitvoeringsregeling voor zonne-energie in
220 landelijk gebied. Deze wijziging moet alsnog zonneparken in landelijk gebied mogelijk gaan maken bij lintbebouwing. GS hadden gevraagd om daarvoor suggesties te doen en dat hebben wij gedaan, maar de meerderheid van de commissie vond de regeling te vaag. GS hebben niets met deze suggestie gedaan. Zij vinden maatwerk belangrijker. Inmiddels zijn in de gemeente Schagen alweer geschillen ontstaan over de invulling van de regeling voor zonneparken langs
225 lintbebouwing. Met de vage regeling van GS wordt uitleg wederom op de stoep van de rechter gekieperd, onnodig. Maatwerk valt heel goed te combineren met een regeling die wel duidelijk is, zoals na veel vallen en opstaan ook bij wind op land mogelijk is gebleken. Wij dienen samen met 50plus een motie Vreemd in.

230 **Motie 131/181217 Vreemd aan de orde van de dag**

Uitvoeringsregeling zonne-energie dorpslinten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

235 *Overwegende dat:*

- *GS met brief van 14 september 2017 aan PS hebben toegezonden een ontwerpbesluit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling opstellingen voor zonne-energie in landelijk gebied,*

ertoe strekkend ook buiten stedelijk gebied langs lintbebouwing zonneparken mogelijk te maken;

- 240 - *GS de Statencommissie Ruimte op 19 oktober jl. in de gelegenheid hebben gesteld suggesties te doen voor vervolmaking van de door GS vast te stellen wijziging;*
- *Een meerderheid van de commissie aan GS de suggestie heeft meegegeven de regeling voor lintbebouwing duidelijker te formuleren, onder meer door concreet aan te geven bij welke afstand tussen bebouwing nog gesproken kan worden van lintbebouwing;*
- 245 - *GS hun voorgenomen wijziging desondanks op 31 oktober ongewijzigd hebben vastgesteld;*
- *De gedeputeerde voor Ruimte desgevraagd als uitleg hiervoor heeft gegeven dat maatwerk prevaleert;*
- *Dat heldere formulering van regelgeving en maatwerk niet op gespannen voet hoeven te staan en elkaar juist kunnen versterken;*
- 250 - *Voorkomen moet worden dat door vage regelgeving de uitleg daarvan onnodig op de stoep van de rechterlijke macht wordt gedeponeerd.*

Verzoeken het college van GS:

- 255 *Wederom met PS in overleg te treden over wijziging van de Uitvoeringsregeling opstellingen voor zonne-energie in landelijk gebied, zodanig dat deze wel voldoende duidelijkheid en rechtszekerheid biedt*

en gaan over tot de orde van de dag.

- 260 *Fracties SP, 50plus*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 265 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Verschillende malen hebben bewoners van de West-Indische buurt in Hilversum in de Statencommissies Milieu en Mobiliteit onze aandacht gevraagd voor ernstige geluidshinder van de Rijksweg A27. Zij willen graag geluidsschermen. Ik ben een aantal malen in Hilversum gaan luisteren, de laatste keer samen met gedeputeerde Tekin. In de huizen daar is de verkeersherrie inderdaad vreselijk. Morgen komen in de Tweede Kamer twee moties in stemming van CDA, PvdA, GL en SP, die de minister van I&W vragen iets aan dit probleem te gaan doen. De gemeente Hilversum heeft haar steun al uitgesproken aan de wensen van de bewoners en in deze
- 270 Staten vinden SP, GL, 50plus, PvdD, PVV, CU/SGP en ONH dat wij als Staten hetzelfde behoren te doen. De motie kan beoordeeld worden als procesmotie.

Motie 132/181217 Vreemd aan de orde van de dag

- 275 **Geluidsschermen langs West-Indische Buurt Hilversum**

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

Overwegende dat:

- 280 - *Bewoners van de West-Indische buurt in Hilversum zich al sedert 2002 beijveren voor de plaatsing van geluidsschermen langs Rijksweg A27 nabij hun woningen;*
- *RWS zich tot nu toe op het standpunt heeft gesteld dat schermen niet nodig zijn, omdat wettelijke geluidsnormen ter plaatse niet zouden worden overschreden;*
- 285 - *RWS dit jaar is begonnen met voorbereiding van verbreding van het betreffende wegvak van de A27 en de aanleg van een nieuwe afslag nabij de West-Indische Buurt waardoor het verkeer nog dichterbij de woningen komt te rijden en de verkeersdruk zal toenemen;*
- *Hiervoor meer dan 3 ha bos is gekapt, waardoor de reeds ernstige hinder van verkeerslawaai nog verder is verergerd nu tussen weg en woningen geen bomen meer aanwezig zijn die voorheen nog zorgden voor een geringe demping van het lawaai;*
- 290 - *De bewoners op 11 december 2017 een petitie hebben aangeboden aan de Tweede Kamer ter gelegenheid van de behandeling van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport met het verzoek de plaatsing van geluidsschermen te bevorderen, mede ter compensatie van de verdwenen bomen;*
- *B&W van Hilversum tijdens de aanbidding van deze petitie in Den Haag in de persoon van wethouder Van Vroonhoven (Wonen en Milieu, CDA) ten overstaan van de leden van de Tweede Kamer adhesie hebben betuigd aan de wens van de bewoners van de West-Indische buurt;*
- 295 - *De bewoners in de Statencommissie Milieu en de Statencommissie Mobiliteit reeds verschillende malen de ernst van de geluidsproblematiek onder onze aandacht hebben gebracht.*
- 300

Roepen het college van GS op:

- *Aan de minister van I&W gemotiveerd te berichten dat ook naar het oordeel van PS van Noord-Holland de plaatsing van geluidsschermen langs de A27 nabij de West-Indische buurt in Hilversum noodzakelijk is;*
- 305 - *PS te informeren over en te betrekken bij de verdere voortgang*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties SP, PVV, GL, 50plus, CU/SGP, PvdD, ONH

310

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Wenst iemand over de agenda nog het woord? Dat is niet het geval. Dan is de agenda in gewijzigde vorm overeenkomstig het voorstel van het presidium vastgesteld.

315 **2.a. Installatie en beëdiging Statenlid CDA**

De **VOORZITTER**: Overeenkomstig artikel 8 van het Reglement van Orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de Staten heb ik tot lid van de commissie Onderzoek geloofsbrieven benoemd mevrouw De Groot (PS), de heer Zoon (PvdD) en mevrouw De Meij (50plus). Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie.

320

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden die het benoemd verklaarde lid, de heer P.J. De Kam, CDA, aan uw vergadering heeft toegezonden. Dat onderzoek heeft aangetoond dat
325 blijkens het in gevolge artikel W 7, tweede lid Kieswet aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centraal stembureau voor de verkiezing van leden van PS van Noord-Holland van 18 december 2017 als lid van PS benoemd is verklaard de heer P.J. de Kam (CDA) in de vacature ontstaan door opzegging van het PS-lidmaatschap van mevrouw J.G. Haagsma. Wij stellen u dan ook voor de heer De Kam als lid van PS van Noord-Holland toe te
330 laten.

De **VOORZITTER**: De commissie adviseert de heer De Kam toe te laten als lid van PS. Verlangt iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is door u unaniem besloten om de heer De Kam als lid van PS toe te laten. Ik ontbind de commissie Onderzoek geloofsbrieven onder
335 dankzegging voor de verrichte werkzaamheden. Ik verzoek de heer De Kam naar voren te treden en ik verzoek u allen te gaan staan. De Staten hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van PS. Ik stel u daarom thans in de gelegenheid de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde eed in mijn handen af te leggen. Nu zal ik eerst de formules voorlezen. "Ik zweer dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks nog middellijk onder welke naam of
340 voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen." Ik verzoek u onder het opsteken van de voorste twee vingers van uw rechterhand, mij na te
345 zeggen: zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer **DE KAM** (CDA): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **VOORZITTER**: Ik wil u van harte gelukwensen met bloemen. Dan is de vergadering even
350 geschorst voor de felicitaties.

2.b. Actualiteiten

De **VOORZITTER**: Er zijn geen actualiteiten aangemeld.
355

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Als u hierover wilt spreken dan kan dat uitsluitend in beslotenheid, maar ik zie dat die behoefte niet aanwezig is. Dan bekrachtigt u het besluit van GS om het stuk als geheim
360 vast te stellen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Even ter precisie, want wij hebben natuurlijk 8.a. uitgesteld. Als wij nu ja zeggen tegen deze lijst, zeggen wij dan impliciet ja tegen 8.a? Dat wil ik even zeker weten.

365 De **VOORZITTER**: Dat zou ik niet durven, want dat zou lijken op manipulatie. U bekrachtigt alleen het besluit van dit ene GS-voorstel.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nou nog even, u zegt, dat zou blijk geven van, maar ik heb graag het zekere voor het onzekere.

370

De **VOORZITTER**: Tenzij de voorzitter een keer een fout maakt, anders zou hij dat niet doen. Dat besluit is genomen.

3.b. Lijst geheimhouding PS

375

De **VOORZITTER**: Dat is 8.a. geworden.

4. Vaststellen notulen van de openbare vergadering van 6 en 13 november 2017

380 De **VOORZITTER**: Hierover zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de notulen het woord?

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Het gaat toch ook over de tekst dat er 8 december, ik wil iets zeggen over de Omgevingsvisie.

385

De **VOORZITTER**: Nee, het gaat over het verslag van de vergaderingen van 6 en 13 november. Niemand verlangt overigens het woord, dan zijn de verslagen ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststellen Strategische Statenagenda

390

De **VOORZITTER**: Wenst iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is de Strategische Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststellen lijst ingekomen stukken

395

De **VOORZITTER**: Hierover zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de ingekomen stukken het woord? Dat is niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortganglijst van moties

400

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de voortganglijst het woord? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor de lijst vast te stellen.

8. Hamerstukken

405

8.a. Statenvoordracht 74 Actualisatie vanuit GS op lijst geheime stukken

8b. Statenvoordracht 73 Subsidievaststelling na verleende voorschotten op fractiebijdragen over de periode 15 maart 2016 t/m 14 maart 2017

8c. Statenvoordracht 75 Laatste begrotingswijziging 2017

410 **8d. Statenvoordracht 79 Ecologische maatregelen Markermeer**

8e. Statenvoordracht 80 Zienswijze begrotingswijziging 2018 en resultaatbestemming 2016 Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek.

8f. Statenvoordracht 78 Wijziging Luchthavenregeling Middenmeer

415 De **VOORZITTER**: Ik heb begrepen dat bij hamerstuk 8.f., de wijziging van de Luchthavenregeling Middenmeer, de fracties van de SP, GL en PvdD een stemverklaring wensen af te geven, omdat zij geacht worden tegen dit voorstel gestemd te hebben. Verlangt iemand anders over deze voordrachten het woord? Dat is niet het geval en dan constateer ik dat voordrachten 8.a. tot en met 8.e unaniem zijn vastgesteld.

420

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. De SP wil aangetekend hebben dat zij tegen de voordracht 8.f. heeft gestemd. De stemverklaring heb ik in de commissie al gegeven. Dat ga ik hier niet herhalen.

425 De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, GL wil aangetekend hebben dat wij tegen dit besluit zijn vanwege de toename van het aantal feitelijke vliegbewegingen en dat wij daar zwaardere vliegtuigtypes gaan toestaan en daarmee ook meer overlast krijgen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Idem.

430

De **VOORZITTER**: Dan constateer ik dat voordracht 8.f is aanvaard met dien verstande dat de fracties SP, GL en PvdD tegen hebben gestemd.

9. Statenvoordracht 81 Koers Omgevingsvisie NH-2050

435

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Mijn bijdrage bestaat uit vier onderdelen: complimenten, een vraag om verduidelijking, de bespreking van een te optimistische veronderstelling en een voorstel voor een zorgvuldiger formulering. Ik wil beginnen met het geven van complimenten. Ik ben erg tevreden met de manier waarop de discussie die we op 7 december jl. hebben gevoerd, zijn weerslag heeft gekregen in de nieuwe versie van het Koersdocument. Het stuk is 440 aanmerkelijk verbeterd. Het is goed dat rondom natuur en biodiversiteit nu een heldere ambitie is geformuleerd. Het is ook fijn dat de heer Loggen de uitspraak in de motie over het stoppen en omkeren van bodemdaling letterlijk heeft willen opnemen. Ook heeft de regio Noord-Holland-Noord nu een plek gekregen in het document die meer recht doet aan de kansen en 445 ontwikkelingen in deze regio. Tenslotte zijn wij zeer content dat de toekomstbestendigheid nu het uitgangspunt is van de ontwikkelingen in de landbouw, en ook dat er een betere inkadering is van wanneer schaalvergroting in de landbouw mogelijk is, zeker als ik daarbij ook het advies meeneem dat u heeft gegeven op de oorspronkelijke motie van de VVD waarin stond dat het vergroten van biodiversiteit een randvoorwaarde is voor innovatie en schaalvergroting. Ik denk

450 dat er al met al een heel mooi document al ligt. Dan de vraag. Mijn fractie was erg blij met de
toezegging dat in de tekst over Schiphol het woord “hinder” vervangen zou worden door “geluid,
uitstoot en vervuiling”, zoals verwoord in een van de aangenomen moties. De manier waarop
deze woorden nu zijn opgenomen, doet echter wel wat vragen rijzen. Er staat nu: “In de
455 bestaande afspraken over Schiphol over de ontwikkelingen van de luchthaven na 2020 zijn
randvoorwaarden voor geluid, uitstoot en vervuiling opgenomen waaraan Schiphol zich ook bij
verantwoorde groei in de toekomst moet houden.’ Wij zouden het echter niet willen hebben over
de bestaande afspraken, maar over ons toekomstbeeld. Mijn vraag is: waarom hebt u voor deze
cryptische formulering gekozen, waarom staat niet letterlijk wat de Staten in de motie hebben
460 uitgesproken? En bent u het wel met mij eens dat het uitgangspunt in de Omgevingsvisie moet
zijn dat “het geluid, de uitstoot en de vervuiling van Schiphol niet mag toenemen”. Graag een
onomwonden antwoord. Dan kom ik bij de verkeerde veronderstelling. Het Koersdocument stelt
grote ambities rondom klimaatverandering en versterking van natuur en biodiversiteit,
tegelijkertijd stelt het dat dit in balans moet zijn met economische groei. De vraag is of dit kan.
De impliciete veronderstelling die hieraan ten grondslag ligt, is de zogenaamde ‘ontkoppeling
465 tussen economische ontwikkeling en CO2-uitstoot’. Met andere woorden, dat het mogelijk is dat
de economische ontwikkeling verder toeneemt terwijl de CO2-uitstoot niet stijgt. De wetenschap
is het nog niet eens of deze ontkoppeling kan, maar wat we wel zien is dat deze in de praktijk
nog nauwelijks zichtbaar is. Natuurlijk is economische activiteit onontbeerlijk voor welzijn en
welvaart, maar het is de vraag of groei als concreet doel daar ook voor nodig is. Gezien de
470 onzekerheid over de ontkoppeling, is het is mijns inziens onverstandig om het woord
“economische groei” op te nemen in onze toekomstvisie. Wat wel belangrijk is, is dat de
economische ontwikkelingen ook op lange termijn houdbaar zijn. Wij dienen daarom samen met
de PvdD, GL en de SP een amendement in.

475 **Amendement 24/181217**

Economische activiteit

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

480 *Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit na de woorden “Koers NH2050 vast te stellen” de
volgende tekst toe te voegen met dien verstande dat in het document Koers NH2050:*

1. De hoofdambitie op blz. 8 onder het kopje “Inhoudelijk” wordt gewijzigd in:

“De provincie streeft naar een evenwichtige balans tussen economische activiteit en leefbaarheid.

485 *Een economisch vitale provincie draagt bij aan het welzijn en een leefbare provincie draagt bij
aan economische vitaliteit. We staan voor een gezonde en veilige leefomgeving, goed voor mens,
plant en dier, en daarmee ook goed voor het economisch vestigingsklimaat binnen de provincie.
Economische ontwikkeling mag per saldo niet leiden tot verslechtering van het milieu, uitputting
van grondstoffen of tot verandering van het klimaat. Dit evenwicht immers staat ten dienste van
490 duurzame ontwikkeling: toekomstige generaties moeten ook profiteren van de keuzes die wij
maken.”;*

2. De Koers 2050 wordt dienovereenkomstig aangepast door de passages "economische groei" te vervangen door "economische activiteit"

495 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties CU/SGP, PvdD, GL, SP

Toelichting: De Koers 2050 is een visie op de lange termijn. Het is daarom belangrijk uit te gaan van een visie op een economie die op de lange termijn vol te houden is. Economische activiteit is
500 *onontbeerlijk voor het welzijn en de welvaart in de samenleving in de toekomst, maar het staat niet vast dat de economie daarvoor moet blijven groeien. De woorden "economische activiteit" zijn daarom beter passend dan de woorden "economische groei". Het is bovendien zo dat economische activiteiten strijdig kunnen zijn met provinciedoelen ten aanzien van natuur, milieu en klimaat. De Koers NH2050 is bij uitstek het document om vast te leggen dat economische activiteit ook op*
505 *de lange termijn duurzaam moet zijn en daarom per saldo geen effecten mag hebben die de toekomstige generaties met problemen opzadelen.*

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen.

510 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Tenslotte het voorstel om de naïeve formulering aan te passen. In de commissievergadering vorige week donderdag hebben we helaas nauwelijks gediscussieerd over het onderwerp mobiliteit, mede vanwege de afwezigheid van de verantwoordelijk gedeputeerde. In de ogen van mijn fractie is het uitgangspunt voor het onderdeel mobiliteit te eenzijdig opgeschreven in het koersdocument. Nu wordt geschreven dat en ik citeer: "Onze ambitie is
515 inwoners en bedrijven zoveel mogelijk vrijheid hebben om hun eigen vervoerswijzen te kiezen". Deze formulering doet geen recht aan de complexiteit van het vraagstuk en staat bovendien mogelijk op gespannen voet met andere ambities in het Koersdocument. Mijn fractie is samen met de SP, PvdD en GL van mening dat dit een zorgvuldigere formulering behoeft. Wij dienen daarom een amendement in waarin wij de ambitie meer in lijn brengen met de diverse belangen
520 die wij als provincie behartigen.

Amendement 23/181217

Uitgangspunt mobiliteit

525 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017*

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit na de woorden "Koers NH2050 vast te stellen" de volgende tekst toe te voegen met dien verstande dat in het document Koers NH2050:

1. De tekst over mobiliteit op bladzijde 6 "c. Mobiliteit" wordt gewijzigd in:

530 *"Onze ambitie is dat de inwoners en bedrijven van Noord-Holland zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap verkleind worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende fietsinfrastructuur en technologische innovatie. Inwoners en bedrijven hebben zoveel mogelijk de*

535 *vrijheid om hun eigen vervoerswijzen te kiezen, zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. We sturen op een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur. We streven naar een vorm van basisbereikbaarheid voor kleine kernen.”;*
2. *De tekst over mobiliteit op bladzijde 9 “Ontwikkeling van stad en land” wordt gewijzigd in:*
540 *“Uitgangspunt is — en daarop zal het verkeers- en vervoersnetwerk worden geoptimaliseerd — dat men zich effectief, veilig en efficiënt kan verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap verkleind worden. Daarbij heeft men zo veel mogelijk keuzevrijheid in het bepalen van zijn of haar vervoerswijze.”*

545 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties CU/SGP, GL, PvdD, SP

Toelichting:

De Koers 2050 is een visie op de lange termijn. Het puur en alleen uitgaan van ‘keuzevrijheid’ als
550 *uitgangspunt voor de toekomst van de mobiliteit kan conflicteren met andere provinciale ambities. Ook kan verabsoluteren van individuele keuzevrijheid conflicteren met het algemeen belang. Het is belangrijk om de effecten op klimaat, natuur en landschap mee te wegen bij vormgeving van de mobiliteit in de provincie, net zoals ruimtelijke en demografische ontwikkelingen. Het is passender om ‘effectief, veilig en efficiënt verplaatsen’ als uitgangspunt te*
555 *nemen, waarbij balans gezocht moet worden bij effecten op natuur, milieu, leefbaarheid en landschap. Uiteraard doet dit niets af aan de keuzevrijheid van individuele inwoners.*

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

560 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dan ben ik aan het eind gekomen van mijn bijdrage en ik hoor graag wat mijn collega-Statelieden hiervan vinden.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter. Met de bespreking van de koers NH2050 zetten wij een belangrijke volgende stap om te komen tot de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050. Als het
565 goed is, dan staan wij hier volgend jaar rond deze tijd weer om de Omgevingsvisie vast te stellen. Het voorliggende document is daarvoor een belangrijke bouwsteen. Het geeft de richting aan voor een uitgebreidere Omgevingsvisie waar meer dingen in detail worden geregeld. Op 7 december hebben wij in de commissie uitvoerig gesproken over de eerste versie van het voorliggende document. De PvdA heeft aangegeven op welke punten het scherper moest en GS
570 hebben hier goed naar geluisterd. Wij zijn dan ook tevreden over de wijzigingen die GS voorstellen. Dit zijn duidelijke verbeteringen en aanscherpingen, onze dank daarvoor. Wij hebben nog drie opmerkingen. Uitstekend dat in het voorjaar een bijeenkomst wordt georganiseerd over het stoppen van de bodemdaling in onze veengebieden. Wij verwachten dat er dan duidelijke afspraken worden gemaakt over hoe en wat en door wie daarmee aan de slag wordt gegaan en
575 vooral wanneer de eerste resultaten daarvan zichtbaar moeten zijn. Wij hebben een suggestie voor de naam van de Taskforce waarvan gedeputeerde Loggen de trekker is. Ik hoorde het afgelopen vrijdag bij het afscheid van oud-gedeputeerde De Zeeuw. Hij was hoogleraar

gebiedsontwikkeling en stopt er nu mee. Hij had een mooie term voor de veendaling, een leuke variant op 'Heel Holland bakt', hij zegt je zou het project moeten noemen 'Heel Holland zakt'.
580 Dat vond hij een aardige en ik wil dit aan gedeputeerde meegeven om het boven zijn taskforcekaartje te zetten. Een van de deelambities in het Koersdocument is mobiliteit, dan kom ik een beetje richting wat de CU/SGP net zei. Daarmee maken wij de terechte keuze dat er meerdere gelijkwaardige en duurzame vervoersmodaliteiten moeten zijn waaruit mensen kunnen kiezen om van A naar B te komen. Deze modaliteiten wordt niet in het document apart benoemd
585 en dat snap ik, maar ik wil nogmaals benadrukken dat om het land leefbaar te maken en te houden in 2050, er fors moet worden geïnvesteerd in fietsinfrastructuur, uitbreiding van de railinfra en metrolijnen. Uit de huidige praktijk weten wij dat de aanleg van railinfrastructuur en metrolijnen enorm lang duurt. Daarom een vraag aan GS, kunt u aangeven wanneer u met een masterplan komt om te zorgen dat in 2050 de modaliteiten gelijkwaardig worden aangeboden,
590 want nu is die gelijkwaardigheid er niet.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): U zegt dat u snapt waarom die verschillende modaliteiten niet letterlijk worden genoemd. Kunt u aangeven waarom u dat snapt?

595 De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Dit Koersdocument is een algemeen verhaal, die komen terug in de Omgevingsvisie, dit koersdocument is maar twee pagina's en daar kun je niet alle onderdelen in opnemen. Ik verwacht dat die terugkomen in de Omgevingsvisie, daarin wordt aangegeven wat wij gaan doen, hoe zien de infrastructuur en railinfrastructuur er in 2050 uit. Per ambitie worden dan de details aangegeven. Dat vind ik nu niet nodig, want dan maak je ongelijksoortige
600 onderverdelingen per ambitie. Om die gelijkwaardigheid van modaliteiten te kunnen hebben in 2050 moet er nu als de wiedeweerga worden gewerkt aan een Masterplan infrastructuur gericht op de rail- en fietsinfra. Het gaat ons in 2050 om een compleet duurzame economie die niet ten koste gaat van de bronnen. Kunnen GS aangeven wanneer die onderwerpen tijdig worden besproken? Nog een laatste opmerking. Ik heb zorgen over de planning voor de komende tijd. Wij
605 hebben nog drie onderwerpen die wij moeten bespreken in de commissie, de bodemdaling, de fietsnota en de kwaliteitsbeelden van de landschappen. Ik hoor graag van GS wanneer die onderwerpen tijdig worden besproken, voordat wij een Omgevingsvisie gaan vaststellen want de output daarvan moet worden vertaald in de Omgevingsvisie en we hebben nog maar een half jaar. Ik hoor graag van GS of de drie deelonderwerpen, de fietsnotitie, de bodemdaling en de
610 kwaliteitsbeelden van de landschappen tijdig terugkomen in de commissies.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. De PvdD vindt de koers Noord-Holland 2050 een mooie stap richting een duurzaam Noord-Holland waarin de bescherming van de leefomgeving centraal staat. Wij zijn erg content met de passage over het tijdig realiseren van de KRW en de WHO-
615 normen voor luchtkwaliteit. Ook vinden wij het positief dat dierenwelzijn wordt genoemd als eis waaraan de landbouw zal moeten voldoen. Daarenboven is de ambitie om bodemdaling te stoppen en waar mogelijk te herstellen, goed nieuws voor zowel het klimaat als de veenweidegebieden. De formulering van deze ambitie mag volgens ons wel wat scherper en daarom zijn wij mede-indiener van de amendementen die GL voornemens is in te dienen. Wij zijn
620 niet blij met de paragraaf over Schiphol. Het is betreurenswaardig dat de aangenomen motie met

de titel 'Groei Schiphol van de baan' totaal anders is uitgelegd door GS en er verwarring is ontstaan over de inhoud van de aangenomen motie die toch echt heel duidelijk was. De inwoners van Noord-Holland willen geen groei. Punt. Ook vanwege klimaatverandering is verdere groei van Schiphol onverantwoord, zoals ook de rechter in Wenen vorige week oordeelde over het vliegveld
625 aldaar. Bovendien is de formulering van de tekst nu zodanig dat wij ons als provincie committeren aan groei van Schiphol, terwijl de MER nog maar moet uitwijzen of groei überhaupt mogelijk is. Daarom stellen wij voor om 'groei' in deze paragraaf te vervangen door 'ontwikkeling'.

630 **Amendement 25 /181217**
Verantwoorde ontwikkeling Schiphol

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

635 *Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit:*

Op pagina 9 in de paragraaf over Schiphol het woord "groei" te vervangen door "ontwikkeling", waarmee de tekst als volgt komt te luiden:

640 *"Gelet op de balans tussen leefbaarheid en een veilige en verantwoorde ontwikkeling van Schiphol leggen we voor de ontwikkeling van Schiphol de focus op hinderbeperking in plaats van op het aantal vliegbewegingen. In de bestaande afspraken over Schiphol over de ontwikkelingen van de luchthaven na 2020 zijn randvoorwaarden voor geluid, uitstoot en vervuiling opgenomen waaraan Schiphol zich ook bij een verantwoorde ontwikkeling in de toekomst moet houden. Hierbij wordt rekening gehouden met de hinder voor omwonenden, het belang van*
645 *werkgelegenheid van de vele Noord-Hollanders en het gebruik dat zij van de luchthaven maken. Overigens geldt veiligheid eveneens als een absolute randvoorwaarde."*

Toelichting:

650 *Tijdens de PS-vergadering van 13 november is de motie "Groei Schiphol van de baan" aangenomen. Bovendien heeft de gedeputeerde in die vergadering en in de commissievergadering van 7 december 2017 aangegeven dat eerst de uitkomst van de Milieu Effect Rapportage moet worden afgewacht vooraleer kan worden besloten of Schiphol nog kan groeien. Bovendien hebben Noord-Hollanders in het publieksonderzoek aangegeven het 'verbeteren van de luchtkwaliteit' van zeer groot belang te vinden en deze opgaven te verkiezen boven economische doelen, waaronder*
655 *meer vluchten op Schiphol. Met deze voorgestelde tekstwijziging committeren wij ons als provincie niet aan de groei van Schiphol, maar wel aan een verantwoorde ontwikkeling waarbij een toename van het aantal vliegbewegingen geen doel op zichzelf is. Hiermee wordt meer recht gedaan aan de aangenomen motie*

660 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties PvdD, CU/SGP, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

665 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): De tekst over woningbouw is enigszins aangepast in het document
en in plaats van 'primair hoogwaardig binnenstedelijk' staat er nu 'vooral in en aansluitend op de
bestaande verstedelijkte gebieden'. Hoe moet dit 'aansluitend op' worden gelezen? Wordt
hiermee het aanwijzen van uitleglocaties en het opofferen van groene ruimte bedoeld? Graag een
reactie van het college. Tot slot nog een voorstel voor de ondertitel van het document. De
670 huidige ondertitel, 'Balans tussen economisch groei en leefbaarheid', doet vermoeden dat wij
bereid zijn om in te leveren op leefbaarheid ten bate van economische groei. In het debat van 9
oktober en 13 november kwam juist naar voren dat zowel de meerderheid van de Staten als de
bevolking van Noord-Holland leefbaarheid en welzijn prioriteit vinden en economische groei niet
ten koste van de kwaliteit van de leefomgeving willen laten gaan. Daarom draagt de PvdD een
675 alternatieve ondertitel aan, namelijk 'Een gezonde leefomgeving en een duurzame economie'.

Amendement 26/181217

Titel Koers NH 2050

680 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017*

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit:

*de ondertitel van het document "Balans tussen economische groei en leefbaarheid" te wijzigen in:
"Een gezonde leefomgeving en een duurzame economie".*

685

Toelichting:

*De voorgestelde wijziging doet meer recht aan de gevoerde debatten en de uitkomsten van de
publieksonderzoeken.*

690 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties PvdD, CU/SGP, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

695 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. U had natuurlijk verwacht dat wij onze mening over de
Koers NH 2050 met overtuiging gewijzigd zouden hebben, maar die verwachting is niet juist. Wij
zijn nog steeds van mening dat de Koers NH 2050 op een groot aantal punten niet vernieuwend
is, terwijl u aan alle kanten de gelegenheid had nu eens iets te doen waar heel Noord-Holland iets
mee op zou schieten, namelijk om iets te doen voor alle inwoners en dat hebt u nagelaten. De
700 balans tussen leefbaarheid en economische groei vinden wij onvoldoende uitgewerkt. U hebt
genegeerd dat een groot aantal maatregelen mogelijk zijn die de ongelijkheid tussen mensen en
mensen en mensen en bedrijven kunnen verminderen, want het kan wel. Je kunt met ruimtelijke
en economische maatregelen ervoor zorgen dat de ongelijkheid vermindert en de macht van
bedrijven wordt ingeperkt. Wij in Nederland willen niet dat wij geregeerd worden door bedrijven,
705 maar wij willen dat de overheden ervoor zorgen dat ieder mens krijgt wat hem of haar toekomt
en dat is precies wat er aan deze Omgevingsvisie niet deugt. Het streven is economische groei,

de leefbaarheid voor de mensen met weinig geld delft op schromelijke wijze het onderspit. En inderdaad, voor de mensen die het toch al goed hebben, zal de leefbaarheid beter worden. De kenniswerkers van deze wereld krijgen een prima vestigingsklimaat, de mensen die blijkbaar
710 geen kenniswerker zijn, staan aan de zijlijn. De bedrijven krijgen prima voorwaarden en kunnen zich weer meester maken van alle markten. De gewone man moet dit weer gaan betalen. Natuurlijk staan er ook veel goede dingen in deze Omgevingsvisie. Voor diverse problemen is gepoogd een oplossing te verzinnen en als alle amendementen die ingediend zijn, worden aangenomen, dan wordt het nog beter. De oplossingen kunnen dus best goed zijn. Ons bezwaar
715 is dat deze oplossingen voornamelijk neoliberal zijn. Helaas de gewone Noord-Hollander, de persoon die moet rondkomen van een gewoon of laag inkomen, die niet aan de universiteit heeft gestudeerd, die ZZP-er is en amper het hoofd boven water kan houden, staat bij u buiten spel. Het goede vestigingsklimaat is er alleen voor multinationals en zogenaamde kenniswerkers. Tijdens de commissie R&W van 7 december ontdekten wij dat een groot aantal fracties in deze
720 Statenzaal voor het beter spreiden van werk is. Werk op veel locaties in Noord-Holland zorgt er immers voor dat vergrijzing en ontgroening in sommige gebieden een halt toegeroepen wordt, dat de files korter worden, dat het openbaar vervoer behouden wordt en dat de overvolle Amsterdamse regio wat ontlast wordt. Gek genoeg dienden wij eerder een motie in die ervoor zou moeten zorgen dat GS slimme oplossingen zouden verzinnen om het werk beter te spreiden.
725 Toen werd die motie door GS ontraden, maar vanwege de oprechte belangstelling in de Staten voor het spreiden van werkgelegenheid dachten wij, we dienen hem nog een keertje in, want mogelijk is de mening daarover gewijzigd nu u daar allemaal voor bent. Wij proberen het dus nog een keer want het is het proberen waard. Verder hebben wij onze hoop op de toekomst gevestigd. Het moet toch kunnen? Noord-Holland ook een sociale provincie met oog voor meer
730 leefbaarheid ook, maar niet alleen voor mensen die Noord-Holland blijkbaar nu nog niet op hun netvlies hebben, de mensen die niet zo mondig zijn maar die ook een goed leven en een prettig vestigingsklimaat verdienen, bijvoorbeeld door verbetering van woningen en kansen op goed betaald werk, door ervoor te zorgen dat zij zich kunnen verplaatsen in goed openbaar vervoer, om maar iets te zeggen. Kortom, er zitten goede maatregelen in deze koers NH 2050 maar niet
735 zo goed dat wij van de SP er een luid applaus voor gaan geven. Ga daar maar eens over nadenken en steun onze motie.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter, in de Staten van 9 oktober jl. zijn wij op vele onderdelen van Koers NH 2050 ingegaan. ONH zal zich nu beperken tot enkele kritische opmerkingen over de
740 koers op weg naar de Omgevingsvisie 2050. Overigens is nu de invoerdatum van de nieuwe Omgevingswet bekend, drie keer is er uitstel geweest en 1 januari 2021 wordt het nu pas vastgesteld. Het tot stand brengen van de nieuwe Omgevingswet is een enorme klus. Veelvuldig overleg met gemeenten, regio's en verder betrokken organisaties zal/zullen noodzakelijk zijn, maar dat moet gaan lukken in de drie jaar die wij nog hebben. Centraal staat in dit
745 koersdocument hoe de fysieke leefomgeving zich zal ontwikkelen naar 2050, dat is de omgeving van wegen, werk, water, wonen en vervoer en dit alles ingebed in een duurzame ontwikkeling. Maar er is ook een geestelijke en sociale leefomgeving, hoe wij als burgers met elkaar omgaan, welk gedrag, normen en waarden spelen daar een rol, welke ideeën motiveren de burgers om te handelen en om zich bezig te houden met het domein van de fysieke leefomgeving. Wanneer je je

750 beperkt tot de fysieke leefomgeving en alleen let op de groei van de economie en stijging van de
gemiddelde inkomens, dan zeg je net als het SCP, het gaat goed met Nederland, maar als je kijkt
naar de fysieke en sociale leefomgeving, dan ziet het er minder rooskleurig uit. Ik begin met het
eerste kritische punt. Centraal staat in de fysieke leefomgeving de groei van de economie en dan
wel op een duurzame economische groeibasis geënt. Daar komt nog bij dat de economie in de
755 huidige tijd een zeer dominante positie heeft of gegeven wordt. Te veel en te vaak horen wij
tegenwoordig bij een nieuwe activiteit of voorstel zonder na te denken: het is goed voor de
economie, dus doen. Zeker de overgang naar zonne-energie is veelbelovend, maar berekeningen
hebben aangetoond dat wil Noord-Holland energieneutraal worden met zonne-energie, dan moet
een volstrekt onmogelijk en onwenselijk groot deel van Noord-Holland bezet worden met
760 zonnevelden. Kortom, ONH zet grote vraagtekens bij het samengaan van een groeiende
economie en duurzame ontwikkeling in een fysieke leefomgeving en dit raakt juist wel de
hoofdpijler van onze samenleving. In voorgaande behandelingen in de Staten en commissies
hebben wij gepleit voor meer prioriteit in Noord-Holland-Noord. Met de toegenomen vraag naar
woningen voor de verschillende gemeenten en kernen wordt volgens ons nog onvoldoende
765 rekening gehouden en dat is zeker wel nodig, ook al omdat dit effect nog vele jaren merkbaar zal
zijn. Zeker ook de vraag naar levensbestendige seniorenwoningen vraagt extra aandacht van ons.
Naar aanleiding van ons recente bezoek aan Warmenhuizen is dit goed duidelijk gemaakt. Een
ondernemende woonkern met een groot aanbod van werk met internationale bedrijven, maar dat
is in het geheel niet in evenwicht met het wonen aldaar. Door een gebrek aan woningen verlaat
770 de jeugd de woonkern en dat gaat ten koste van de samenleving en de bedrijven. Met een paar
stukjes grond nog minder dan kleine schilfertjes van een groot groen gebied van Noord-Holland-
Noord zou dit probleem al opgelost kunnen worden. Wij zien dit als een totale wanverhouding in
het stellen van prioriteiten, omdat voor ONH de kwaliteit van de samenleving in prioriteit ver
boven het behoud van een paar kleine stukjes grond staat. Warmenhuizen is daarvan een goed
775 voorbeeld en zo zullen er nog veel meer zijn in de kop van Noord-Holland. Echter, wanneer wij
uw gewijzigde koersdocument bestuderen, dan zien wij daar geen enkele stap in de door ons
bepleite richting. Voor woonkernen zoals Warmenhuizen, is dat zeker niet sociaal te noemen. In
het algemeen menen wij dat het provinciale ruimtelijke beleid bijstelling verdient, zodat er door
middel van beter maatwerk voor dergelijke situaties kan worden ingespeeld. Het accommoderen
780 van meer woningbouw buiten de MRA-regio, de aanwezigheid van meer en frequenter openbaar
vervoer en verruiming van de infrastructuur tot in Noord-Holland lijken ons medebepalend voor
de levensvatbaarheid van de kleine kernen aldaar. De huidige aantrekkingskracht van de MRA-
regio heeft tot een overspannen woningmarkt geleid met als gevolg een tegeneffect, het zoeken
naar betaalbare woningen in de regio. In de laatste commissievergadering van R&W kwam
785 duidelijk naar voren dat naast ONH nu ook andere fracties, grote partijen, voor minder focus zijn
op de MRA en meer aandacht vragen voor Noord-Holland-Noord vooral voor het aantal te bouwen
woningen. Wij vinden dat een positieve ontwikkeling maar zal dat iets uitmaken, speciaal met
betrekking tot Amsterdam? Om dit te verduidelijken ga ik naar een artikel in het Nieuwsblad van
Transport van 29 november jl. met als titel: "Amsterdam bij de les houden, Noord-Holland wil
790 belang in het Havenbedrijf Amsterdam." In dat artikel vragen GS zich af bij monde van
gedeputeerde Bond, wat Amsterdam van plan is met de bouw van 40 tot 70.000 woningen in het
Havengebied. Worden wij als provincie daar nog wel serieus genomen? Wat is de door Amsterdam

795 ondertekende regionale visie NZKG 2040 dan nog waard? Als de hoofdstad met de recente plannen rond IJburg woningen in de haven en verplaatsing van de cruisterminal wil, die visie gewoon opzijzet. Blijkbaar is Noord-Holland wel goed om mee te betalen met miljoenen aan de Zeesluis, vooral voor de havenactiviteiten van Amsterdam, maar door de toekomstige woningbouw in dat gebied wordt de haven in zijn bestaan bedreigd met alle gevolgen van dien. Het is een uitgebreid artikel en te groot om hier in zijn geheel weer te geven. Voor geïnteresseerden heb ik een kopie bij me. Nog twee vragen over het artikel. Verder lezen wij in
800 het artikel dat gedeputeerde Bond Amsterdam bij de les gaat houden. In hoeverre is de gedeputeerde daar al in geslaagd? Beter nog, hoe gaat de gedeputeerde dit aanpakken en controleren? Verder lezen wij dat de provincie graag een belang wil nemen in de Amsterdamse haven. Gedeputeerde Post heeft daar geld voor op de plank liggen, zo blijkt. Kan de gedeputeerde aangeven hoe groot dat bedrag is? Echter, Amsterdam toont geen interesse voor
805 deelname door de provincie. U zult zich afvragen, wat heeft dit artikel met Koers NH 2050 te maken? Als ONH het artikel leest en waardeert, dan komt bij ons de vraag op of Amsterdam niet een maatje te groot is voor de provincie. Zeker, een begroting zegt niet alles. Kijk naar onze reserves, ruim 900 miljoen euro. Maar Amsterdam heeft een begroting van 5,7 miljard euro en dat is vijftien keer groter dan de provincie. In Koers NH 2050 neemt de MRA een belangrijke
810 plaats in en de provincie stelt daarvoor veel regels op. Wij vragen ons af in hoeverre het onderdeel Amsterdam van de MRA zich daar wat van aan zal trekken. Amsterdam ziet ons alleen als een gunstige financiële navelstreng als het de stad uitkomt. In het voorgaande hebben wij gezegd, meer woningen naar Noord-Holland en minder naar Amsterdam. Stel dat de provincie aan Amsterdam meer of minder woningen toewijst dan gewenst, zal dat geaccepteerd worden?
815 Samengevat kijken wij naar de Koers NH 2050 en specifiek naar het onderdeel Amsterdam van de MRA en dan vraagt ONH zich af in hoeverre de provincie Amsterdam echt kan sturen met de koers Omgevingsvisie 2050.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Ik hou het kort en sluit mij volledig bij mijn vorige collega
820 aan. Grapje! Ik ben het overigens wel met hem eens. 50plus complimenteert GS en de ambtenaren met het voorliggende stuk, maar 50plus constateert ook dat er in de voorgaande bijeenkomsten alsmede die van 7 december helaas niets van ons is opgenomen in het concept-koersdocument. In het verslag vonden wij de zin dat 50plus het voorliggende stuk fantastisch vond, maar ik heb er meteen achteraan gezegd 'voor de coalitie' en dat is nogal een verschil. Wij
825 vinden het niet alleen teleurstellend maar ook kwetsend. In het concept-koersdocument staat immers dat de rode draden van alle fracties zijn opgenomen, dat bestrijden wij echter. Zoals 7 december jl. in RWW viel te verwachten is de coalitie blij met het document, maar wij denken er anders over. Natuurlijk staan er goede zaken in, zoals verduurzaming van de landbouw, het toekomstbestendig maken van de landbouw, energietransitie, maatregelen tegen bodemdaling,
830 hinderbeperking van Schiphol, maar gelijktijdig constateren wij dat voorafgaande aan de vaststelling van dit document de inwoners hebben aangegeven veiligheid en leefbaarheid erg belangrijk te vinden. Daar hoort ook het veilig wonen van ouderen bij en ook in deze provincie, zeker gezien de grote vergrijzingsgolf en dementie die ons nog te wachten staat. Vooraf hebben wij samen met ONH technische vragen gesteld, of GS konden aangeven hoeveel van de bestaande
835 woningvoorraad geschikt is voor ouderen en ook of die gemakkelijk aan te passen zijn voor

ouderen en of GS konden aangeven hoeveel van alle woningbouwplannen op korte en lange termijn geschikt zijn voor ouderen. Wij hebben hier helaas geen heldere antwoorden op gekregen, simpelweg omdat GS het ook niet weten. Tegelijkertijd blijven GS hardnekkig weigeren hier iets aan te doen en verwijzen steeds naar de RAP's. Alsof die de oplossing kunnen bieden voor het grote probleem van het tekort aan woningbouw in de provincie en specifiek voor ouderen. Blind vertrouwt de gedeputeerde op de gemeenten, maar die doen niet altijd genoeg en hebben vaak geen idee wat er 10 km verderop wordt gebouwd omdat ze het te druk hebben met de eigen plannen. Er wordt te veel vertrouwd op de regio's. Dit is de afgelopen decennia gebeurd en ook zal dit gebeuren in de toekomst. Gebleken is dat regio's en gemeenten helemaal niet goed afstemmen, maar eigen belangen vooropstellen. Vandaar dat wij nu met enorme woningbouwtekorten kampen in de provincie en wij vinden dat de provincie hier niet goed de regie in neemt. Wij hebben vorig jaar geprobeerd de RAP's aan te pakken, helaas is dit op vele onderdelen niet gelukt. Wij vinden het jammer dat GS de verantwoordelijkheid voor woningbouwplannen alleen afschuiven op de gemeenten. 50plus is van mening dat de provincie hier een belangrijke regierol in speelt, zowel op de korte als lange termijn, om ervoor te zorgen dat voldoende woningen worden gebouwd voor diverse doelgroepen, dus ook ouderen. Deze rol alsmede het opplussen van woningen, dient volgens ons te worden beschreven in het conceptkoersdocument NH 2050. Wij hebben nu al 1,3 miljoen ouderen, ouder dan 75 jaar. In 2030 zijn dat er ruim een miljoen meer. Afgelopen week hebben er in diverse kranten artikelen gestaan dat Nederland moet zorgen voor zijn senioren. Daar ben ik het helemaal mee eens. De minister van Volksgezondheid belooft verbetering, maar verwacht dat de hele samenleving zijn steentje bijdraagt. Drie stappen dienen er volgens hem gezet te worden: bestrijden van eenzaamheid, wonen in combinatie met zorg en – het allerbelangrijkst – zorgen voor voldoende geschikte woningen voor ouderen of die geschikt maken. In de huidige RAP's wordt er maar weinig gedaan aan het opplussen van woningen. Laat dat nou net de dingen zijn die wij hier al jaren roepen. De hele samenleving betekent wat ons betreft dat ook de provincie een steentje bijdraagt. 50plus wil dit graag opgenomen zien in het koersdocument. Natuurlijk bouwt de provincie niet zelf, maar zij dient er wel voor te zorgen dat de regio's voldoende woningen bieden en bouwen voor diverse doelgroepen en als dat niet lukt dient de provincie zijn regierol te nemen en bij te sturen. Dat verdienen de inwoners van Noord-Holland. Wij dienen twee amendementen in.

Amendement 28/181217

Aanpassen tekst van de concept Koers Omgevingsvisie NH 2050

870 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017*

Gelezen de voordracht, met dien verstande dat in het Koersdocument NH 2050:

875 *Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit na het kopje onder b. Wonen en Werken en de zin 'Onze ambitie is dat vraag en aanbod van woon en werklocaties (kwantitatief en kwalitatief) beter met elkaar in overeenstemming zijn,' de volgende zin toe te voegen:*

880 *De regio's in Noord-Holland stemmen met elkaar woningbouwplannen af en maken afspraken over het opplussen van woningen, waarbij de provincie monitort of er voldoende woningen voor diverse doelgroepen worden gebouwd.*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties 50plus, ONH

885 *Toelichting:*

890 *Ondanks de inbreng die 50plus in een aantal bijeenkomsten over de Koers Omgevingsvisie NH-2050 heeft kunnen doen, er in het geheel niets over het monitoren van woningbouwplannen voor diverse doelgroepen op de korte en langere termijn in het oorspronkelijke en ook niet in het gewijzigde Koersdocument NH-2050 is opgenomen; dat uit de evaluatie van de RAPS is gebleken dat het opplussen van woningen niet of onvoldoende wordt opgepakt door gemeenten en dat monitoring door de provincie op dit vlak van groot belang is, temeer daar ouderen steeds langer thuis (willen) en moeten wonen; dat het niet mogelijk is gebleken voor de provincie met concrete cijfers te komen over de beschikbaarheid van woningen voor ouderen en alternatieve kleinschalige woonvormen zowel in de bestaande voorraad als in de harde en zachte plannen die er liggen op korte en langere termijn, hetgeen veel zegt over de kwaliteit van de RAPS en*
895 *informatievoorziening tussen gemeenten; dat het opnemen van monitoring door de provincie van woningbouwplannen die tussen regio's in Noord-Holland worden afgestemd en monitoring van het opplussen van woningen door gemeenten juist vanwege het voorgaande hard nodig is en daarom thuishoort in het Koersdocument tot 2050. Het is gebleken dat ondanks de RAPS er voor*
900 *bepaalde doelgroepen en ouderen niet voldoende woningen en alternatieve woonvormen worden gebouwd. Een regierol van de provincie om dit te waarborgen is op korte en langere termijn daarom hard nodig.*

905 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Amendement 27/181217

Aanpassen tekst van de concept Koers Omgevingsvisie NH 2050

910 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017*

Gelezen de voordracht, besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit na de woorden 'De rode draden uit de bijdragen van alle fracties in het debat' te wijzigen in:

915 *Het woord 'alle' te wijzigen in 'de meeste fracties'*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie 50plus, ONH

Toelichting:

920 *Ondanks de inbreng die 50plus in een aantal bijeenkomsten over de Koers Omgevingsvisie NH*
2050 heeft kunnen doen, weigeren GS het monitoren van woningbouwplannen voor diverse
doelgroepen op de korte en langere termijn op te nemen in het oorspronkelijke en ook niet in het
gewijzigde Koersdocument NH2050, simpelweg omdat de verantwoording en afstemming
925 *woningen voor diverse doelgroepen en alternatieve woonvormen worden gebouwd, is een regierol*
van de provincie op de korte als de lange termijn hard nodig op dit punt. In het gewijzigde
Koersdocument NH2050 ook niets opgenomen is over het monitoren van het opplussen van de
woningvoorraad voor ouderen, terwijl uit de evaluatie van de RAP's jarenlang gebleken is dat het
opplussen van woningen niet of onvoldoende wordt opgepakt door gemeenten en dat monitoring
930 *en/of een regierol door de provincie op dit vlak van groot belang is, temeer daar ouderen steeds*
langer thuis (willen) en moeten wonen.

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

935 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. In de eerste plaats wil ik alle provincied medewerkers,
fracties en fractiemedewerkers bedanken voor de lieve reacties en het medeleven op het
overlijden van onze collega Jack Portegijs, onze dank hiervoor. Voor ik begin wil ik namens mijn
fractie mijn complimenten uitspreken voor de ambtelijke organisatie, die voor het realiseren van
dit document veel werk heeft verzet. Veel moties zijn verwerkt en veel inspraak door Statenleden
940 en gemeenteraadsleden bij bijeenkomsten zijn opgenomen in een kort en bondig document. Je
zou bijna zeggen, goed verhaal, lekker kort, maar daar kom ik nog op terug. Laatst sprak mijn
echtgenote met mij over mijn Statenwerk. Ze zei, je hebt het de laatste tijd alleen nog maar over
windmolens. Hebben jullie niets anders te bespreken in de Staten? Ik heb uitgelegd dat dat niet
klopte. Wij zijn nu zelfs bezig met een koersdocument dat zal uitgroeien tot een Omgevingsvisie
945 volgend jaar. Daarin gaan wij bepalen hoe Noord-Holland er in de toekomst uit zal gaan zien.
Toen ik mijn gedachten over dit debat liet gaan en zat te bedenken wat ik allemaal wilde
vertellen, kwam ik erachter dat mijn echtgenote eigenlijk toch wel een beetje gelijk heeft. Alles
gaat bijna alleen nog maar over CO2 en het klimaat en dat alles daaraan gerelateerd wordt,
mobiliteit, CO2, windmolens, CO2, water en bodemdaling, CO2. Dus ook dit koersdocument op
950 weg naar een nieuwe Omgevingsvisie, waarin al deze factoren samenkomen, u raadt het al: CO2.
Hierop voortbordurend is het dan ook vreemd te noemen dat het college met al zijn
duurzaamheidsmaatregelen werkelijk geen idee heeft hoe zij Noord-Holland in 2050
energieneutraal wil krijgen. CO2-neutraal is gemakkelijk, want dan verbiedt je alles wat CO2
produceert. De gaskraan voor huishoudens en de groentekassen moet dan onder andere dicht en
955 iedereen moet elektrisch rijden. Of dit allemaal realistisch is, moet nog maar blijken. Maar het
wordt nog vreemder als je dan vraagt of je het document Omgevingsvisie 2050 een keer per
Statenperiode tegen het licht kunt houden omdat de technologische ontwikkelingen erg snel
gaan, dan zegt gedeputeerde Geldhof dat wij dat niet gaan doen. Wij zetten het document vol
oude technologieën zoals windenergie en zonnepanelen en daar moeten wij het mee doen tot
960 2050. Het document wordt dus in beton gegoten als zij haar zin krijgt. Mijn fractie begrijpt dit
niet. Je geeft als college aan dat je nu nog niet weet hoe het er in 2050 uit moet gaan zien, wat
technisch tegen die tijd mogelijk is, maar je wilt ook niet tussentijds een document dat zich

uitermate leent om dynamisch te zijn, aanpassen aan de mogelijkheden van die tijd. Ik denk niet dat mijn fractie alleen staat als zij zegt dat dit een vreemde redenering is. Ik denk dat dit college
965 toch liever zou hebben dat de Statenleden die in 2050 in PS zitten, zouden zeggen, nou, dat was tenminste een college met visie en ze hebben het zo gemaakt dat de toen bedachte visie ook nog eens werd aangepast aan nieuwe tijden en technologieën. En het doet ook veel meer recht aan de legitimiteit van de tussentijds zittende Staten. Dus graag nog een keer een uitleg van het college, misschien gaan wij het nu wel begrijpen. Als het antwoord niet bevredigend is, dan kom ik in
970 tweede termijn met een motie waarin wij verzoeken elke Statenperiode het document op actualiteit en haalbaarheid te beoordelen, dus gewoon een vierjaarlijkse evaluatie wat niet geheel ongewoon is in de processen van PS. Op 8 november jl. las ik in De Telegraaf een artikel van Alexander Bakker en Lisa Witteman en dit begon met "Huishoudens moeten bloeden voor de ambitieuze klimaatagenda van het nieuwe kabinet", maar het ministerie van Sociale Zaken en
975 Klimaat weigert prijs te geven wat het precies gaat betekenen voor het huishoudboekje. Op donderdag 23 november 2017 stond te lezen "Energiebelasting door het plafond", eveneens van beide journalisten. Ik heb het er in een eerdere fase op weg naar dit document over gehad, de opslag duurzame energie, ook wel bekend als ODE. Het moge dus duidelijk zijn dat er straks twee opties zijn, of Nederland is failliet omdat zij de kosten van deze energiewende niet meer
980 kan betalen of er is geen plekje meer over in Nederland waar nog onbezorgd geleefd kan worden. Blijkbaar ziet D66 zoals in de commissievergadering twee weken geleden, nog wel ruimte om Noord-Holland verder in de toekomst met windmolens vol te zetten. Onbezorgd in een mooie omgeving genieten van je welzijn en welvaart is een van de hoofddoelen van de nieuwe Omgevingsvisie. De PVV maakt zich grote zorgen over deze ontwikkelingen en hopelijk staan wij
985 daarin niet alleen. Als wij zien dat op dit moment slechts 1,2% van ons energieverbruik uit wind komt, en dat het nu al bijna onmogelijk is om windmolens op land te plaatsen, hoe denkt iemand dan nog ruimte te kunnen vinden op land terwijl ook de bevolkingsgroei nog eens flink gaat stijgen? Ook de Noordzee is al bijna te klein om alle windparken te herbergen. Hoe moet dat dan als wij in 2030 twee derde van onze stroom uit wind en zonne-energie moeten halen zoals de
990 VVD dat bij de begrotingsbehandeling vorige maand meedeelde? Nu wordt het leuk, rekent u even mee? Wij verbruiken ongeveer zeven keer meer energie dan elektriciteit, dus van alle energie die wij verbruiken is ongeveer 14% elektriciteit. Alle huishoudens bij elkaar, 7,6 miljoen, verbruiken ongeveer 16% van alle energie, dus twee derde van de 14% elektriciteit die wordt opgewekt met zonnepanelen en windmolens, is 9% van het totaal. Dat zou nog niet eens
995 voldoende zijn om de huishoudens van stroom te voorzien. Ik weet dat CO2-fobe partijen dit niet graag onder ogen zien, maar het is wel de realiteit. Volgens mijn fractie een schier onmogelijke zaak. Dan neem ik nog even mee dat wij met zijn alleen over dertig jaar elektrisch moeten rijden en dat wij dus steeds meer stroom nodig hebben dan wij nu met energie-efficiency zouden kunnen besparen. Om dus te weten te komen hoe wij Noord-Holland kunnen inrichten en daar
1000 überhaupt een visie op kunnen hebben, moeten wij weten hoe wij straks aan energie gaan komen en hoe wij energie gaan opwekken. Daar moeten wij straks met zijn allen bij de discussie over energietransitie serieus over na gaan denken. Thorium is ook hier inmiddels in PS genoemd en daar zal een voorlichting over worden georganiseerd door de PVV en VVD. Door gebrek aan kennis is thorium nu voor sommigen een psychologisch probleem en voor anderen een politiek
1005 probleem. Wij moeten echter niet vergeten dat thorium slechts een transitie-energie is en dat

vereist ook voor de lange termijn out of the box denken, iets wat mijn fractie in het proces naar een koersdocument 2050 mist, dus een gemiste kans. Hopelijk komt dat volgend jaar als wij toewerken naar een definitieve Omgevingsvisie, wel in het proces terug en uiteraard straks ook bij de bespreking van de energietransitie. Ik wil niet kritisch afsluiten en daarom – zoals ook al
1010 gezegd in de commissie – kan mijn fractie zich wel vinden in de volgende punten: de ambitie dat inwoners en bedrijven de vrijheid hebben om hun eigen vervoerswijze te kiezen, een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur en het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteit van de diverse landschappen en de cultuurhistorie. Wij staan nu op een keerpunt, dat moet iedereen goed beseffen. Hier sluit ik mijn eerste termijn mee af.

1015

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. GL vond en vindt dat het ingezette proces om tot een Omgevingsvisie te komen in deze fase tot een scherpere keuze had moeten leiden, rechtdoend aan richtinggevende uitspraken van PS. Omdat veel moties niet in stemming zijn gebracht of volgens uitleg van GS zijn uitgevoerd, is daar nauwelijks sprake van. Veel van de noodzakelijke
1020 keuzes zullen nu opschuiven naar de volgende fase, de opstelling en bespreking van de concept-Omgevingsvisie. Betekent dit nu dat wij het koersdocument op geen enkele wijze kunnen waarderen? Nee, zeker niet. Het is even wennen maar als wij er met een minder ambitieus verwachtingspatroon naar kijken, dan zien wij dat de toezeggingen die eerder zijn gedaan op adequate wijze zijn vertaald, waardoor het voorliggende document een aantal heuse
1025 verbeteringen bevat. Korthedshalve verwijs ik naar wat hierover gezegd is door de heer Klein en mevrouw Vermaas. Aan enkele tekstonderdelen zouden wij nog wel wat willen sleutelen in de overtuiging dat het koersdocument daardoor net wat meer body krijgt, overigens in lijn met de gekozen opzet en stijl. Zo zijn wij mede-indiener van enkele amendementen van de PvdD en CU/SGP, daarnaast dienen wij met andere partijen nog drie amendementen in. Het eerste
1030 amendement gaat over de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van betrokken partijen bij het afremmen, stoppen en herstellen van de bodemdaling in veenweidegebieden. De huidige tekst dat daar de primaire partners van de provincie voor verantwoordelijk zijn, roept het beeld op dat de provincie niet tot de primair verantwoordelijke partijen behoort. Daarmee lijkt een voorschot te worden genomen op wie primair voor de kosten opdraait. Dat is niet verstandig en
1035 hoort ook niet thuis in een document dat focust op belangrijke ambities. Het amendement wijzigt 'primair verantwoordelijk' in 'medeverantwoordelijk'. What's in a word? Ik hoop dat u ons hierin volgt. Het tweede amendement geeft een horizon mee voor omschakeling naar het principe 'functie volgt peil' in veenweidegebieden, uiterlijk in 2030. Zo'n zelfgekozen steuntje in de rug kan de provincie goed gebruiken. Het derde amendement beoogt Schiphol mee te laten doen aan
1040 een klimaatbestendige energietransitie door minder gebruik te maken van fossiele brandstof en toe te werken naar meer vliegtuigen met een schonere, bijvoorbeeld hybride energiebron als aandrijving. Hierbij drie amendementen.

Amendement 29/181217

1045 Samenwerking

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

Besluiten in (concept) Koers NH 2050 het tekstdeel

1050 *“We zetten ons in om gebiedsgericht en in gezamenlijkheid met de partners die daar primair voor verantwoordelijk zijn de bodemdaling in veenweidegebieden af te remmen, te stoppen en zo mogelijk te herstellen.” (pag. 6, kopje ‘klimaatverandering’)*

Te wijzigen in:

1055 *“We zetten ons in om gebiedsgericht en in gezamenlijkheid met de partners die daar mede voor verantwoordelijk zijn de bodemdaling in veenweidegebieden af te remmen, te stoppen en zo mogelijk te herstellen.”*

Toelichting

1060 *De tekst gaat er terecht vanuit dat er verschillende probleemeigenaren zijn en dat samenwerking tussen betrokken partijen nodig is om de bodemdaling effectief te kunnen aanpakken. De toevoeging dat de partners van de provincie daar ‘primair verantwoordelijk’ voor zijn, roept (ongewild) het beeld op dat de provincie niet tot de primair verantwoordelijke partijen behoort. Daarmee lijkt een voorschot te worden genomen op wie primair voor de kosten opdraait. Dat is*
1065 *niet verstandig en hoort ook niet thuis in een document dat focust op de hoofdambities. Het gebruik van de woorden ‘medeverantwoordelijk’ is hier op zijn plaats.*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie GL, PvdD, ONH

1070

De VOORZITTER: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Amendement 30/181217

Bodemdaling

1075

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

Besluiten in (concept) Koers NH 2050 aan de begintekst op pagina 9:

1080 *“We onderzoeken samen met waterschappen en gemeenten de mogelijkheid om het waterpeil in bepaalde gebieden niet meer kunstmatig laag te houden” tot en met “Ook ontstaan er mogelijkheden voor andere vormen van landbouw.”*

Toe te voegen:

1085 *“We gaan ervan uit dat uiterlijk in 2030 voor veenweidegebieden het principe ‘functie volgt peil’ wordt toegepast.”*

Toelichting

1090 *Het betreft een complexe materie die vooreerst vraagt om onderzoek en (proef)projecten. De mate waarin uiteindelijk sprake is van een succesvolle aanpak kan echter mede afhangen van een (duidelijk) beeld dat de provincie voor ogen heeft. Dit amendement voorziet daarin op een wijze die past bij de opzet van het koersdocument.*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie GL, PvdD, ONH, SP

1095

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Amendement 31/181217

Schiphol

1100

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

Besluiten in (concept) Koers NH 2050 op pag. 9, de laatste zin:

“Overigens geldt veiligheid eveneens als een absolute randvoorwaarde.” te wijzigen in:

1105

“Overigens geldt veiligheid eveneens als een absolute randvoorwaarde en wordt van ‘Schiphol’ verwacht dat zij bijdraagt aan afname van gebruik van fossiele brandstof.”

Toelichting

1110

De provincie zet in op klimaatbestendige energietransitie. Ook van de bedrijven in de provincie worden substantiële bijdragen verwacht, Schiphol niet uitgezonderd. Inzet op afname van het fossiele brandstofgebruik (kerosine) kan voor Schiphol en de luchtvaartmaatschappijen een stimulans zijn om toe te werken naar (meer) vliegtuigen met een schonere energiebron als (hybride) aandrijving.

1115

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie GL, PvdD

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1120

De heer **KRAMER** (GL): Ten slotte pleiten wij net als de heer Papineau Salm om een aantal onderwerpen tijdig met elkaar te bespreken in verband met de verwerking in de Omgevingsvisie, zoals het kwaliteitsbeeld voor het Noord-Hollands landschap, een uitstekend stuk overigens, en de aanpak van de bodemdaling in de veenweidegebieden.

1125

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Na een lang proces ligt de koers voor de Omgevingsvisie NH 2050 eindelijk voor ons. Het is een compromisstuk geworden, dat herkenbare elementen heeft voor bijna alle partijen in de Statenzaal en in de samenleving. Het op deze manier samenvatten van alle input vooraf en de uitkomsten van twee debatten in PS is knap gedaan. Dus complimenten daarvoor aan GS en de ambtenaren. Zijn wij dan enorm enthousiast? Nee, het blijft

1130

een compromisstuk en het is duidelijk geen CDA-verkiezingsprogramma. Wij zouden op onderdelen andere keuzes maken. Wij zijn blij dat het regionale denken in de sturingsfilosofie staat met ruimte voor maatwerk tussen de regio's. Het had wat ons betreft wel iets scherper gekund, dus wij zullen dan ook in elke fase van het vervolgproces scherp toezien of er daadwerkelijk via het regio-denken wordt gehandeld. Ook op het vlak van woningbouw zouden wij andere keuzes

1135 maken. In het stuk wordt uitgegaan van een grote trek naar de stad maar wie zegt ons dat dit in
2050 nog steeds zo is? Wij zien nu al een omgekeerde beweging. De zin over het noordelijke deel
van onze provincie, waarin staat dat dit gebied bedoeld is voor en ik citeer: “Niet alleen voor de
inwoners van die gebieden zelf, voor toeristen maar ook voor de inwoners van het drukke
zuidelijke deel van de provincie die op zijn tijd een meer landelijke omgeving willen bezoeken”
1140 vinden wij echt niet goed. Het noordelijke deel van onze provincie is geen reservaat voor het
drukke zuiden, maar een regio met een sterke eigen economische kracht en vele inwoners, zoals
wij ook zagen in ons werkbezoek aan Warmenhuizen. Het zuiden daarentegen is ook veel meer
dan werken en economie alleen en biedt ook kansen om te recreëren, ja ook in het groen. Het is
onterecht dat het noordelijke en zuidelijke deel van onze provincie op deze manier tegenover
1145 elkaar worden gezet in plaats van naast elkaar. Tot slot missen wij het uitgangspunt dat Noord-
Holland zich moet blijven inspannen om zoveel mogelijk zoetwater vast te houden en verzilting
zo veel mogelijk tegen te gaan met uitzondering van een aantal pilots waar wij verzilting wel
toestaan. Zoals gezegd, het is een compromis. Het bevat ook goede punten, zoals de passage
over Schiphol en ambities op duurzaamheid via bijvoorbeeld geothermie, en de erkenning dat
1150 schaalvergroting in de landbouw kan leiden tot meer duurzaamheid. Wij kunnen instemmen met
het koersdocument waarmee wij volgens planning in het najaar van 2018 definitief de
Omgevingsvisie zullen vaststellen. Ik heb over dat proces nog wel een belangrijke opmerking.
Tijdens het debat op 9 oktober stemden alle fracties voor motie 73 voor een
participatiebijeenkomst voor leden van gemeenteraden en waterschapsbesturen ten behoeve van
1155 de Omgevingsvisie. Ik citeer uit de motie: “Bij deze participatiebijeenkomsten gemeenteraden,
waterschapsbesturen, een delegatie in de gelegenheid te stellen hun suggesties en vragen
rechtstreeks aan GS en PS kenbaar te maken.” Op vorige bijeenkomsten waren weliswaar allerlei
mensen van gemeenteraden en waterschapsbesturen uitgenodigd, maar vaak samen met
maatschappelijke organisaties en ook niet gemandateerd met een specifieke boodschap vanuit
1160 hun eigen bestuurslaag. Wij misten een gecoördineerd horen van de volksvertegenwoordigers op
lokaal niveau. Welke dingen zouden zij voor hun gemeente of waterschap in een Omgevingsvisie
willen terugzien? Wij zien voor ons dat een delegatie – zo staat het ook in de motie – dat komt
vertellen, dus dat bijvoorbeeld vanuit iedere gemeenteraad en waterschapsbestuur twee mensen
die namens die raad kunnen spreken, bijvoorbeeld iemand van de coalitie en van de oppositie. Zij
1165 spreken met ons over wat zij vanuit hun gemeente, hun bestuurslaag aan ons willen meegeven.
Maar tot onze verbazing zagen wij in de ‘safe the date’ voor het werkcongres op de
Omgevingsvisie op 8 februari dat iedereen uit het adresbestand van de provincie weer is
uitgenodigd. Eigenlijk een herhaling van de bijeenkomsten die al geweest zijn. Dat was niet de
bedoeling en daarmee is de bijeenkomst zoals die er nu staat, ook top down. Er staat: “U wordt
1170 deze dag bijgepraat over de koers Omgevingsvisie”, maar wij willen juist halen op die dag. Kunt u
deze bijeenkomst nog een andere, namelijk de in de motie beoogde opzet geven? Dat vraag ik
zowel aan de griffie als aan de gedeputeerde die dat in samenspraak organiseren.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voorzitter, ik heb in de commissie gezegd dat de reis door dit
1175 omvangrijke proces een voorlopig resultaat heeft opgeleverd dat boven verwachting is en dat u in
de sturingsfilosofie de verantwoordelijkheid laag legt, dus zo dicht mogelijk bij de burger is wat
de VVD betreft, grote winst. Beargumenteren waarom er sturing nodig is, zoals in de motie 120

gevraagd is, decentraal tenzij. Prima, er is balans tussen sturing en loslaten. Voor de ontwikkeling van Schiphol geldt hetzelfde. De focus op hinderbeperking geeft kansen voor
1180 innovatie en economische groei, werkgelegenheid en er wordt op een verantwoorde manier rekening gehouden met de leefomgeving en de omwonenden. Een compliment dus voor de focus op hinder in plaats van de focus op vliegbewegingen. Een punt dat de VVD steeds heeft gemaakt. Groei met inachtneming van, innovatie stimuleren, zo hoort het. Er is aandacht voor het economisch potentieel van de diverse regio's, ook nadrukkelijk voor Noord-Holland-Noord waar
1185 specifiek op in wordt gegaan. In het verdere proces zal ook gekeken moeten worden naar de kansen voor wonen in dit gebied. De provincie is groter dan de MRA-regio en goede infrastructuur helpt daarbij. Fijn dat de positief gepreadviseerde motie 74 zo geholpen heeft om die verbinding te leggen en verder in de agenda mobiliteit wordt verwerkt. Inzet van GS op windparken op industrieterreinen laat zien dat naar de bewoners geluisterd wordt.

1190

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, ik hoor de heer Slettenhaar aan de ene kant zeggen dat hij blij is dat er nu wordt ingezet op beperking van hinder maar aan de andere kant zegt hij dat hij blij is met de kansen van de woningbouwplannen voor 28.000 woningen binnen de 20Ke-contour. Hoe rijmt u dat? U gaat willens en wetens mensen met problemen opzadelen.

1195

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): U ziet een verband dat ik niet zie. Ik heb gezegd dat het belangrijk is dat er niet alleen op de MRA-regio wordt gefocust, maar wel dat er voldoende woningbouw is. En ik heb gezegd dat het belangrijk is om te focussen op hinder en niet op het aantal vliegbewegingen. Ik zie de tegenstelling niet die u impliceert. De inzet van GS op windparken op industrieterreinen laat zien dat er naar de bewoners geluisterd wordt. Dat is heel goed. Het past natuurlijk na de beperking tot 685,5 MW aan windenergie op land goed om door te pakken naar windturbines op industrieterreinen. Ik heb in de commissie gezegd dat thorium een beetje gemakkelijk van tafel wordt geveegd en de VVD is nu blij dat er nadrukkelijker in die richting wordt gedacht en dat daar meer draagvlak voor is. De technologische ontwikkelingen tot
1200 2050 zijn onvoorstelbaar, maar het gaat zoals op pagina 9 terecht is opgeschreven, om de duurzame energiemix en dat geldt voor alle toekomstige vormen van duurzame energie en dus ook voor thorium. Maatwerk leveren, anticiperen en loslaten, wij sturen op een energietransitie met een maximale opwekking van duurzame energie voor de volledige energievraag van Noord-Holland in 2050. Daar hoort thorium dus bij. Het stuk is doordrongen van duurzaamheid en daar
1205 hoort draagvlak bij. Ik verwees zojuist al even naar wind op land en industrieterreinen en realisme, want ook duurzame kaders moeten werkbaar blijven en dat is zo te zien, goed begrepen, weer een compliment. Op pagina 8 is een nieuwe alinea opgenomen over natuurinclusief als absolute voorwaarde. Volgens mij is dit niet in de commissie besproken, dus ik zou iets meer uitleg willen hebben over hoe ver dit reikt, omdat 61% van het gebied landbouw
1210 is en dat is volgens mij niet allemaal natuurinclusief, maar mijn geheugen wordt opgefrist zo te zien.

1215

Mevrouw **STRENS** (D66): Weet u het nog dat wij het over dé brief hadden, volgens mij is er wel degelijk gesproken over natuur en biodiversiteit.

1220

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Maar wat er nu in staat, is niet aangekondigd, dus dat is wel nieuw. Daar ging het mij om, want nu wordt er iets opgenomen waar niet over beraadslaagd is. Er is inderdaad een brief gestuurd van een natuurambassadeur, zo iets, maar in ieder geval is dit niet zo gewisseld, maar bedankt voor de herinnering. Verscheidenheid is een goed ding en niet
1225 alles gebeurt in de MRA. Een vraag die een beetje blijft liggen en door 50plus wordt aangegeven, is dan de kwalitatieve vraag over woningbouw. Ik hoor straks het preadvies van GS wel, dus wat nou als een gemeente eenzijdig bouwt, heel veel sociaal of zo en als er behoefte is aan koop. De infrastructuur is dus instrumenteel voor meer spreiding en dat vergt keuzes, zie de A8/A9-
1230 discussie. Verdichting mag niet helemaal ten koste gaan van leefbaarheid in stedelijke gebieden, ook waar groen en parken nodig zijn en alles heeft een grens. Wij kunnen dit voorstel zeker steunen. Samengevat is het een uitstekend kader en vertrekpunt voor de ontwerp-Omgevingsvisie die volgend jaar wordt vastgesteld. Waar wij nadrukkelijk op zullen blijven letten, is het interne proces. Hoe wordt komend jaar gebruikt om de nieuwe manier van werken met de Omgevingswet op te starten? Ook het vervolg van de publiekscampagne, hoe uitgebreid is het vervolg, natuurlijk
1235 ook welke kosten hieraan verbonden zijn en wat betreft het externe proces zien wij uit naar de bijeenkomst in februari met de raden en waterschapsbesturen. Het is goed dat dat op een manier plaatsvindt dat er ook efficiënt vergaderd wordt en dat mensen gemandateerd zijn om te spreken en dat ook de omvang van de vergadering goed is. Ik vertrouw erop dat dat helemaal goedkomt. Het is goed om hen te horen over de voortgang en dit mee te nemen in het verdere proces in
1240 Noord-Holland, want the proof of the pudding is in the eating, zeg ik dan maar even in het Engels, ondanks dat hier straks misschien de Nederlandse vlag hangt.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Ik zal ook met een positief verhaal afsluiten. Het koersdocument is voor D66 weer een mooie mijlpaal. Hiermee sluiten wij de tweede fase af en
1245 geven het startsein voor de derde fase, de fase waarin de Omgevingsvisie daadwerkelijk wordt opgesteld. Wij zijn blij met het voorliggende document en de wijze waarop dit tot stand is gekomen. Niet alleen professionele stakeholders hebben hun inbreng kunnen doen, maar ook de Noord-Hollander heeft zijn of haar ideeën kunnen uiten door middel van een publiekscampagne en panelgesprekken. Wij hebben hier in dit huis meerdere debatten mogen voeren over onze
1250 ambities voor de toekomst. Een intensief proces met een mooi resultaat. Dank, complimenten aan GS en het ambtelijk apparaat. D66 ziet veel van haar inbreng en moties terug in het document, ook de wijzigingen die zijn doorgevoerd na de laatste commissiebehandeling vinden wij grotendeels positief. Goed om te zien dat wij de ambitie uitspreken voor een adaptieve kringlooplandbouw, waar schaalvergroting in sommige gevallen wel een middel kan zijn, maar
1255 zeker geen doel op zich. Ook de ambitie om met onze partners bodemdaling in veenweidegebieden af te remmen, te stoppen en zo mogelijk te herstellen onderschrijven wij volledig. Kan de gedeputeerde aangeven hoe hij volgend jaar hier verder mee wil en wanneer PS hiervan op de hoogte worden gesteld? Met het koersdocument bepalen wij de hoofdrichting van onze Omgevingsvisie. In de visie zal in meer detail blijken hoe de gestelde doelen en ambities
1260 uitpakken. Dan zullen wij zien waar ambities mogelijk schuren en waar zij elkaar kunnen versterken. D66 zal onder andere scherp blijven op het beschermen van ons landschap en het versterken van natuurwaarden. D66 wil ondanks de grote woningbouwopgaven en de andere ruimtevragen, de verstedelijking buiten BSG niet onnodig uitbreiden. Dit vraagt om creativiteit,

1265 meervoudig en zorgvuldig ruimtegebruik. Ook de samenhang tussen mobiliteit en ruimtelijke
ontwikkelingen moet in de visie veel aandacht krijgen. Vrijheid om een eigen vervoerswijze te
kiezen is alleen mogelijk als er ook echt iets te kiezen valt. Als laatste vinden wij het van groot
belang dat de ruimtelijke consequenties van de klimaatverandering in beeld worden gebracht.
Noord-Holland is divers en elke regio heeft hiervoor eigen kansen en mogelijkheden. Wij kijken
1270 uit naar het vervolg van het proces in de derde fase. Wat D66 betreft, op naar een duurzaam,
aantrekkelijk en bereikbaar Noord-Holland.

De **VOORZITTER**: Het lijkt mij verstandig om even een kwartier te schorsen zodat het college de
amendementen en de motie kan beoordelen. Als u dat kwartier als fractie zou kunnen gebruiken
om hetzelfde te doen, dan scheelt dat op een gegeven ogenblik tijd. De vergadering wordt
1275 heropend.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter. Dank aan de Statenleden voor hun inbreng op het
koersdocument. Met zoveel complimenten dacht ik, we zijn wel klaar maar dat is nog niet het
geval. Als wij terugkijken op het proces dat tot en met vandaag doorlopen is, dan hebben wij veel
1280 instanties en mensen gesproken en op allerlei wijze input opgehaald en meerdere malen in de
Staten het debat gevoerd en u hebt onderling debatten gevoerd want dat was juist zo plezierig
van de bijeenkomsten van de Staten en ook later in de commissievergadering, dat u ook met
elkaar in gesprek gaat om gezamenlijk richting te geven aan de koers voor Noord-Holland 2050.
U heeft over het vervolg het nodige gevraagd, zoals over de bijeenkomst en het
1285 uitnodigingsbeleid voor het congres op 8 februari. Wij hebben voor die bijeenkomst alle
stakeholders uitgenodigd die in eerdere stappen ook betrokken zijn. Dat zijn de raadsleden, de
leden van het algemeen en dagelijks bestuur van waterschappen, colleges van B&W, belangen- en
maatschappelijke organisaties inclusief ondernemers en ambtenaren. Wij hebben het zo breed
ingestoken omdat wij het belangrijk vinden om in de laatste fase na de ontwerp-Omgevingsvisie
1290 het met hele gezelschap te doen en niet met een select gezelschap zodat je met de hele groep de
laatste fase ingaat, zeker gezien het feit dat veel verschillende maatschappelijke partners
betrokken zijn geweest om de opgave met elkaar te formuleren. Die bijeenkomst is een hele dag
op 8 februari en biedt de mogelijkheid om de uitwisseling tussen Staten- en raadsleden te
faciliteren. Daar kan door u nog invulling aan gegeven worden. U noemt het een
1295 informatiebijeenkomst is top down, maar het is natuurlijk bedoeld dat je aan de ene kant
informeert en aan de andere kant dingen ophaalt. Daarom duurt het een hele dag en wordt niet
een briefje opgesteld, hier heeft u het, dit hebben wij met uw input gedaan. Je doet juist een dag
om met elkaar het gesprek aan te gaan om te komen tot de ontwerp-Omgevingsvisie, en of alle
zaken op de juiste manier zijn meegenomen. Deze week staat er nog een overleg gepland tussen
1300 de projectleiding en de griffie komende donderdag en ik kan mij voorstellen dat daarin wordt
meegenomen op welke wijze de aanvullende vragen vanuit het CDA, doe er twee mensen per
gemeente en twee per waterschap, een van de oppositie en een van de coalitie, en laat die in een
ander verband er nog een keer naar kijken of dat zij gemandateerd zijn, dan vraagt u bijna dat
wij de gemeenten en waterschappen aan een touwtje mee willen nemen. Wij moeten even kijken,
1305 ik denk dat het goed is om dit als griffie samen met de Staten te bespreken, ik zie de
commissaris....

De **VOORZITTER**: Dat is de autonomie van gemeenten.

1310 Gedeputeerde **GELDHOF**: Dat is de autonomie van de gemeenten. Het overleg vindt nog plaats. Overigens zijn in het presidium voorafgaand aan de PS-vergadering daar geen opmerkingen over gemaakt, over het voorstel om 8 februari te gaan inrichten zoals wij dat tot nu toe in de organisatie hadden zitten.

1315 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Het is heel goed om een sessie te hebben zoals u die beoogt op 8 februari, maar wij beogen met onze motie dat veel gemeenten met elkaar een koersdocument en Omgevingsvisie vaststellen op die manier en dat wij de uitkomst van dat proces specifiek wilden ophalen. Dan zie ik een bijeenkomst voor mij met oppositie en coalitie. Dat kan naast de bijeenkomst van 8 februari, maar dat is de achtergrond van mijn opmerkingen.

1320

Gedeputeerde **GELDHOF**: Heeft u het dan over de Omgevingsvisie van de provincie of over die van de afzonderlijke gemeenten?

1325 De heer **HEIJNEN** (CDA): Het gaat mij erom dat wij in de Omgevingsvisie van de provincie de Omgevingsvisies van de afzonderlijke gemeenten ook betrekken. Daarvoor is die bijeenkomst.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Dan wordt het complex. Een paar gemeenten hebben een Omgevingsvisie maar een heleboel gemeenten hebben helemaal nog geen Omgevingsvisie en dan wordt het heel lastig, want dan zou je de input van een aantal gemeenten wel meenemen terwijl
1330 het de bedoeling is dat zij met hun directe gemeenten in gesprek gaan over de gemeentelijke Omgevingsvisies. Als u dat bedoelt, dan is het lastig om het op die manier vorm te geven, want heel veel gemeenten zijn nog niet zo ver en dan gaan ze ook 8 februari niet redden en ik vraag mij af of zij dat voor de zomer gaan redden. Dan stel ik voor om komende donderdag te
1335 overleggen over hoe wij zoveel mogelijk aan uw wensen tegemoet kunnen komen bij de invulling van 8 februari. De PvdD heeft gevraagd, wat bedoelt u met als er gebouwd gaat worden, dat dat aansluit op bestaande gebieden. Betekent dit dat er groene ruimten worden opgeofferd? Conform de provinciale ruimtelijke verordening als er plannen zijn om ergens iets te bouwen en er komt een kwalitatieve en kwantitatieve behoefte uit dat er binnenstedelijk geen oplossingen zijn, dan is het ook nu mogelijk om aansluitend op bestaand stedelijk gebied op een goede plek een
1340 bebouwing te doen realiseren. Dan is het nog steeds aansluitend, dat kan een weiland zijn aangrenzend aan een gemeente of kern, voor zover er geen beschermingsregiem op zit als zijnde een weidevogelleefgebied, want als je daar gaat bouwen, dan zitten de vogels er zeker niet meer, dus dat kan niet. Dat bedoelen wij met aansluitend op. Het is conform zoals het op dit moment werkt met de PRV, zoals u die als Staten hebt vastgelegd. Het bouwen in bepaalde gemeenten, u
1345 hebt gevraagd om dat wat meer in de Omgevingsvisie te zetten. Daarvoor moet ik u verwijzen naar het feit dat wij RAP's hebben en dat het conform de Omgevingswet is om zoveel mogelijk die verantwoordelijkheid bij gemeenten leggen. Het voorbeeld van Warmenhuizen is hier vaak gewisseld en dat is onderdeel van de gemeente Schagen en die heeft andere keuzes gemaakt voor het bouwen van de woningen die passen bij de bevolkingsontwikkeling die daar gaat

1350 plaatsvinden. Als er vragen zijn op welke wijze waar gebouwd moet worden in Schagen en Schagen heeft de keuze niet op Warmenhuizen laten vallen, dan moet daar het lokale proces plaatsvinden en Schagen moet zelf in gesprek gaan met de regio en niet verwijzen naar de provincie waar het niet van mag en zijn eigen huiswerk doen. Het is juist neergelegd decentraal waar het kan en in de regio's zal men daar het gesprek over moeten voeren. Er is een A27 van
1355 50plus/ONH ingediend over de rode draden en de bijdragen in het debat om die te wijzigen. Het koersdocument is gebaseerd op de verkenningen van NH 2050 en de publiekscampagne, de gesprekken met de professionals, het PS-debat van 9 oktober en de positief geadviseerde moties. Met het koersdocument willen wij zoveel mogelijk recht doen aan de inbreng van alle fracties in het debat van 9 oktober, naast de aangenomen en positief geadviseerde moties. Op verschillende
1360 onderdelen komt dat terug in de koers en de bijdragen van 50plus en ONH op 9 oktober gingen over veel meer dan alleen de monitoring van de woningvoorraad voor ouderen en daarmee is de koers wel degelijk ook op uw inbreng gebaseerd. Dat neemt niet weg dat als u zich niet herkent in wat er staat, het u vrij is om daar anders over te stemmen, maar wij zullen dit amendement ontraden.

1365
Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Het verbaast mij niet dat u dit zegt, maar wat mij wel verbaast is dat u gewoon blijft weigeren, wij vragen niet om decentraal wat kan, natuurlijk, dat blijf ik steeds zeggen dat de gemeenten moeten bouwen, maar waarom blijft u weigeren te monitoren dat er voldoende woningen voor bepaalde doelgroepen worden gemaakt?

1370
Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik kijk even waaraan u refereert, want ik had het over een amendement waarin staat dat u de rode draden uit de bijdragen van alle fracties in het debat wilt wijzigen van alle naar de meeste fracties. Als u zich daar niet in herkent, dat is aan u om dat verder te beslissen.

1375
Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik had het over het verhaal ervoor. U blijft zeggen, over de woningbouwplannen, u blijft zeggen decentraal wat decentraal moet, u blijft maar zeggen alles staat in de RAP's en dat is niet zo.

1380 De **VOORZITTER**: Het is helder, het gaat over het niet monitoren, dat is de kern.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik reageerde net op ONH en nu bent u pas aan de beurt. Ik heb gereageerd op de rode draden. Vervolgens hebt u gesproken over de nultredenwoningen, waarom monitort u dat niet. Ik heb u in de commissie uitgelegd en dat kunt u nalezen in de
1385 notulen, dat wij kunnen zien hoeveel er bijgebouwd is maar of dat een nultredenwoning is die voor senioren wordt gebruikt, ik heb u het voorbeeld genoemd van een groot gebouw van 16 etages aan de rand van Amsterdam langs de ringspoorlijn. Er wonen nu studenten in maar er kunnen ook ouderen in wonen. Het feit van hoeveel woningen er zijn die met nultreden te bereiken zijn, kan niet garanderen dat er ook ouderen in kunnen wonen. Verder is het zo dat als
1390 het sociaal beleid of een woning een traplift kan krijgen of anderszins kan worden aangepast, het is aan de gemeenten om daarvoor te zorgen. Misschien denk je dat een eengezinswoning niet kan worden meegeteld als nultredenwoning, maar die is met aanpassingen wel nultreden te

1395 maken. Wij kunnen dat niet op detailniveau monitoren. Het is aan de gemeenten om te zorgen dat hun woningvoorraad passend is bij de samenstelling van de bevolking en dat zit in de RAP's en dat komt niet in de Omgevingsvisie 2050 naar voren. Dan is er nog een amendement ingediend over het opplussen van woningen. Die ontraden wij u, dat is A28, want de gevraagde toevoeging in de tekst gaat over in te zetten instrumenten, met andere woorden over het hoe, en het koersdocument gaat juist over het wat en waarom. De discussie over in te zetten instrumenten zal in de volgende fase en ook na vaststelling van de Omgevingsvisie, worden 1400 gevoerd. Nogmaals, de afstemming van de woningbouwplannen vindt plaats per regio en dat doen wij met de RAP's en daar wordt aandacht besteed aan doelgroepen. Nogmaals, zoals in de commissie RWW aangegeven, is er geen adequate informatie voorhanden voor wat u vraagt. U hebt er technische vragen over gesteld, wij hebben dat toegelicht. U hebt het nu weer gesteld, u komt weer met een motie. De gegevens zijn er, maar die zeggen niets over bewoning door 1405 ouderen, maar wel over de aanwezige voorraad. Dan A26 over de titel van de koers om dat te wijzigen, en die ontraden wij u. Wat ons betreft dekt de titel de lading. Ik heb de meeste dingen die aan mij gesteld zijn, beantwoord.

1410 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Ik heb een vraag over A26. Uw collega Bond zei in de commissievergadering van 7 december dat het wat hem betreft op hetzelfde neerkwam, dus ik ben benieuwd waarom u daar anders over denkt.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Geldhof heeft net namens het college antwoord gegeven.

1415 Gedeputeerde **GELDHOF**: De titel dekt de lading wat ons betreft.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Waarom dekt de titel die wij voorstellen, dan niet de lading?

1420 Gedeputeerde **GELDHOF**: De balans tussen economische groei en leefbaarheid geeft aan dat je aan beide altijd aandacht moet geven en moet zorgen dat die goed in verhouding tot elkaar staan. Alleen een gezonde leefomgeving en een duurzame economie, is en/en maar dat geeft niets aan over de mate waarin je aan allebei aandacht wilt blijven geven. Vandaar dat wij juist de balans tussen economische groei en leefbaarheid zo belangrijk vinden.

1425 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dat is precies de reden dat wij het wilden wijzigen, want wij vinden het idee van een balans, dat je inlevert op het een om ruimte te geven aan het ander, een verkeerd beeld schetsen. Maar u bent blijikbaar bereid om voor economische groei leefbaarheid op te offeren als ik het goed begrijp.

1430 Gedeputeerde **GELDHOF**: Dat is niet de uitleg die wij aan de balans geven. Wij zeggen niet dat economische groei de leefbaarheid opoffert. Je moet aan allebei minstens evenveel aandacht blijven besteden en dat is de balans die wij bedoelen en niet dat het een ten koste van het ander gaat. U leest het woord balans dan anders. Niet als je het een meer doet, kun je het ander minder doen. Nee, wij willen juist aan allebei evenveel aandacht geven.

1435

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. A23, het college ontraadt dit amendement expliciet omdat er staat dat de negatieve gevolgen van mobiliteit verkleind moeten worden en als u weet dat er in de komende jaren 40.000 woningen in de MRA gebouwd moeten worden en dat dat de nodige mobiliteit met zich mee zal brengen, dan kunnen wij dat als belofte gewoon niet waarmaken.

1440 Verder zegt u dat de provincie zich in dat geval moet inzetten op het versterken van mobiliteitsopties die daaraan bijdragen, maar daar wordt niet ingegaan op infrastructuur om maar een voorbeeld te noemen. Er wordt alleen ingegaan op alle opties behalve infrastructuur. Wij kiezen nadrukkelijk voor de keuze van de reiziger om gebruik te maken van het vervoermiddel dat haar of hem het beste past. Ik meende overigens ook dat in de file staan niet
1445 goed is voor de gezondheid, maar dit terzijde.

Gedeputeerde **TEKIN**: Voorzitter. Twee onderwerpen, Schiphol en een vraag van de heer Slettenhaar over natuur en biodiversiteit. Laat ik maar met het laatste beginnen. U was ook aanwezig in de commissie RWW op 7 december en de meerderheid van partijen heeft de
1450 conclusie getrokken dat natuur en biodiversiteit als deelambitie was geformuleerd en om daar een hoofdambitie van te maken. Die toezegging hebben wij gestand gedaan. Het klopt dat hier wat meer tekst aan is gegeven dan in de deelambitie stond en de rode draad is, er zijn ook wat voorbeelden genoemd, want ik heb heel goed geluisterd naar het debat dat uw Staten met de heer Bond hebben gevoerd over natuurinclusieve landbouw, om daar wat voorbeelden te geven,
1455 om dat wat pakkender te maken.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Op het gevaar af dat ik een vraag stel die erg de diepte ingaat, maar natuurinclusief als absolute voorwaarde, geldt dat dan voor het hele gebied of wordt bijvoorbeeld landbouw in het NNN opgenomen? Hoe moet ik dat precies zien?

1460 Gedeputeerde **TEKIN**: De rode draad van natuur en biodiversiteit is om aandacht te geven aan biodiversiteit. Het Rijk komt nu ook met een deltaplan Biodiversiteit en dat hebben wij willen verwoorden met een paar voorbeelden die verder met uw Staten uitgewerkt gaan worden.

1465 De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Dus aandacht geven aan biodiversiteit, dan is het niet zo absoluut als ik dacht.

Gedeputeerde **TEKIN**: Ik denk dat die discussie nog verder gevoerd gaat worden in de commissie NLM. Dan de heer Klein over de bestaande afspraken over Schiphol. In 2008 zijn de Alders-
1470 akkoorden afgesloten, dat waren een paar convenanten over hinderbeperking, selectiviteit en leefbaarheid en een van de afspraken daar was – en daar zitten de bewoners ook aan tafel – om de 50/50 regel met elkaar af te spreken. 50% van de milieuwinst gaat naar de sector en de tweede 50% gaat naar de bewoners. Dat zijn de bestaande afspraken en dat is meteen het antwoord op het amendement van mevrouw Vermaas over groei, om te wijzigen in ontwikkeling.
1475 De afspraken zijn gemaakt en de tekst ‘selectieve verantwoorde veilige groei’, u heeft al eerder gezegd tegen het college, wees nou niet zo wollig en wees nou duidelijk, duidelijker dan dit kan het niet.

1480 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Mijn vraag was niet zozeer hoe die afspraken eruitzagen want die wist ik wel in grote lijnen maar waarom u voor zo'n cryptische formulering heeft gekozen en waarom u niet de tekst van de aangenomen motie heeft overgenomen en of u het ermee eens bent dat de tekst van die motie wel het uitgangspunt moet zijn van de Omgevingsvisie.

1485 Gedeputeerde **TEKIN**: Dan krijgen wij de discussie die de vorige keer in de commissie is gedaan. Die tekst is positief gepreadviseerd met de duiding die het college eraan heeft gegeven en die duiding ziet u terug in dit stuk. Dan het laatste amendement, A31 over Schiphol en bijdragen aan de afname van het gebruik van fossiele brandstoffen. Daar gaat Schiphol niet over, Schiphol faciliteert. Daar gaan het Rijk en de luchtvaartmaatschappijen over. Dat wil niet zeggen dat zij als
1490 bedrijf erg duurzaam bezig zijn met walstroom en ik kan nog een paar andere voorbeelden geven, maar zoals hij hier staat, dan klopt hij niet en ontraden wij hem ook.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Wij hebben in de commissie uitgebreid gesproken over economische groei en ik begrijp werkelijk oprecht niet waarom dat nou zo'n issue is, want
1495 economische groei heeft ook te maken met de nieuwe economie. Wij zien dat dat echt leidt tot economische groei. Er wordt zoveel geïnvesteerd in duurzaamheid in de nieuwe economie en dat is ook economische groei. Als ik kijk naar wat wij doen met ons PIM, MIT en het Provinciaal Fonds Duurzaamheid Noord-Holland, dan is duurzaamheid een eis, een voorwaarde, dus de inzet op
1500 vergroten van de leefbaarheid kan dus bijdragen aan economische groei omdat een leefbare omgeving mensen maar ook economische activiteiten aantrekt. In de discussie in de commissie heb ik al gezegd dat economische groei niet per saldo leidt tot verslechtering van het milieu, uitputting van grondstoffen of verandering van het klimaat, want daar worden juist de
1505 voorwaarden gesteld tegenwoordig met alle economische programma's van de provincie die ik net noem. Wij ontraden dit amendement omdat met name de groei nodig is voor de benodigde investeringen voor de nieuwe duurzame economie. Wij hebben in de afgelopen economische
1510 crisis gezien wat er gebeurde, namelijk dat bedrijven stopten met investeren en in onze eigen provincie ben ik heel trots op Tata die 110 miljoen euro investeert in doekfilters. Dat levert hen geen centimeter meer staal op, dat doen zij voor de omgeving en zo kan ik er nog veel meer
1515 noemen. Vandaar dat wij dit amendement ontraden en het woord 'groei' er echt in willen laten staan. De SP heeft een motie ingediend over spreiding van werklocaties. De motie komt overeen met de eerder ingediende motie 61 van 9 oktober 2017. Als je ziet waar wij als provincie de afgelopen tien jaar mee bezig zijn om juist dat te kantelen wat er toen gebeurd is en dat was
aanbodgericht vanuit de gemeenten, toen hebben wij een enorm overschot gekregen van
1520 werklocaties en wij zijn nu nog steeds bezig met convenanten om dat weer in balans te brengen en in overeenstemming met vraag en aanbod, het covenant in het noordelijke deel en Plabeka in het zuidelijke deel. Het mag duidelijk zijn dat wij deze motie om die reden ontraden. Ik nodig mevrouw De Groot van harte uit om een keer 's morgens tussen 04.00 en 06.00 uur bij Motel Katwoude te gaan staan om daar ZZP'ers in grote getalen vanuit mijn eigen dorp te zien vertrekken. U schetste hen als een groep die hulp nodig heeft, maar ik zie ze als een groep die het ontzettend goed doet en waar de vraag steeds groter wordt. Dan de vraag van ONH over de haven van Amsterdam. Ik sta hier nu omdat ik het interview heb gegeven, want anders zou hier

1525 natuurlijk mijn collega Post staan, want zij is verantwoordelijk voor de haven Amsterdam. Het interview werd trouwens afgenomen de dag nadat zij de erepenning had gekregen van de haven van Amsterdam waar wij heel trots op zijn als college en ik in het bijzonder als gedeputeerde Economische Zaken, want het interview was met name gericht op het behoud van de tienduizenden arbeidsplaatsen maar ook op de transitie die daar bezig is. U weet dat een interview niet altijd precies verwoordt wat je zegt, maar de kern klopt. Het belang van de arbeidsplaatsen maar ook hier opnieuw de balans met wat er in de haven gebeurd, ook op het gebied van transitie. U hebt zelf verwezen naar onze visie NZKG en juist om die reden zeggen wij, 1530 want u zegt, hoe kun je als provincie invloed uitoefenen op de grote stad, de MRA. Een voorbeeld zou kunnen zijn dat wij medeaandeelhouder worden van de haven van Amsterdam. Bij de verzelfstandiging/privatisering heeft de gemeenteraad gezegd, drie jaar niet maar die zijn inmiddels al lang verstreken, maar juist om de redenen die u noemde in uw betoog, hebben wij aangegeven dat wij daar best over om tafel willen. Wij vinden het wel van belang dat er in de 1535 Raad van Commissarissen een balans zit tussen de belangen in het gebied van wonen, werken en recreëren.

1540 De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Mijnheer Bond, wat u zegt over de haven, kunt u zich nog herinneren dat wij als provincie ik weet niet hoeveel miljoenen gestoken hebben in Ceres in de haven? Wat is daarvan terechtgekomen? Zelfs de kranen hebben we een paar jaar geleden moeten verkopen en die zijn verkast naar Spanje of Portugal. Hoe groot is ons financiële aandeel wat wij gaan investeren en op de plank ligt, voor de haven van Amsterdam?

1545 Gedeputeerde **BOND**: Dat kan mijn collega Post tot in detail beantwoorden, maar u kunt het in de begroting zien, maar ook in ons coalitieakkoord. Verduurzaming van de haven staat er nadrukkelijk in, ook met geld, een extra fonds, gekoppeld aan het HIRB, mijn eigen portefeuille bedrijventerreinen, Westpoort het grootste bedrijventerrein dat wij kennen, dus daar investeren wij in, maar ook aan de visie NZKG is geld verbonden, ook dat kunt u in de begroting teruglezen. Wij betalen ook mee aan de sluis en daar heeft u een punt. Daar zijn wij het met u eens en 1550 vandaar het belang van het interview om de balans tussen het een en het ander weer te geven. Daar ben ik als gedeputeerde Economie, ik stond er trouwens namens het college en zitten wij daarop om te zorgen dat wij dat goed bewaken en dat wij op die manier als provincie invloed uitoefenen op de stad, de MRA en de regio's eromheen.

1555 De **VOORZITTER**: Dan gedeputeerde Loggen. Ik heb de indruk dat er aan gedeputeerde Van der Hoek geen vragen zijn gesteld.

1560 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Een aantal partijen heeft opmerkingen gemaakt over de bodemdaling. Er werd zelfs een ludieke suggestie gedaan om de taskforce een andere naam te geven, namelijk Heel Holland Zakt. Dat zou jammer zijn, want er is al een congres met dezelfde naam en ik als opgewekte liberaal vind het toch een negatieve connotatie hebben, Heel Holland Zakt. Het is overigens niet waar, want het is maar een deel van Holland dat zakt, dus wij moeten op zoek naar een wat positievere naam, maar ik stel voor het voorlopig bij de taskforce te houden. Er is ook met een serieuzere ondertoon gevraagd wanneer wat wordt ingepland. Wij

1565 proberen dat zo spoedig mogelijk want u moet de uitkomsten van zo'n bijeenkomst kunnen
meenemen in uw verdere besluitvorming, maar dat hangt mede af van uw agenda. Wat mij betreft
noemen wij dat met een keurige Hollandse term 'as soon as possible'. De PvdD zei, de
formulering mag nog wat scherper. Wij hebben met de behandeling vorige week donderdag in de
1570 commissie al een behoorlijke aanscherping gedaan. Dan de amendementen. A29 over
medeverantwoordelijkheid, deze loopt vooruit op de bijeenkomst die wij willen organiseren, maar
ik ben ervan overtuigd dat wij na zo'n bijeenkomst onszelf ook hebben overtuigd dat wij een
medeverantwoordelijkheid dragen, dus ik zou met deze motie prima kunnen leven, en dan hebt u
de aanscherping waar u naar zoekt. Ik ben iets minder positief over A30, want daarin wordt
gekoppeld aan doel en termijn en die is onuitvoerbaar. U zou er ook bedragen aan moeten
1575 koppelen, want wij praten dan echt over grootschalige investeringen. Heel veel partijen die we in
zo'n betrekkelijk korte periode van slechts twaalf jaar op een lijn zou moeten krijgen, dat is een
schier onmogelijke opgave, dus deze wil ik met klem ontraden. De woordvoerder van D66 en
PvdA hebben gevraagd, wat doen wij allemaal? Wij deden al een pilot met bodemdrainage in het
agraris gebied om te kijken of je de daling kunt afremmen of misschien wel terugbrengen. Wij
1580 deden de pilot - ik geloof dat het in Broek in Waterland was - waarin wij kijken welke culturen er
allemaal kunnen groeien op dat veenweidegebied. Wij doen momenteel de pilot in Zaanstad van
functie volgt peil. Wij hebben de taskforce en de bijeenkomst begin volgend jaar. Dat is een
bloemlezing van wat wij nu allemaal al doen, maar met uw aandacht ben ik ervan overtuigd dat
wij de komende jaren nog veel meer gaan doen, zeker ook als wij medeoverheden goed op een
1585 lijn krijgen om met elkaar daar een prachtig programma voor te gaan ontwikkelen.

Tweede termijn

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Dank aan GS voor de beantwoording. Van de andere fracties
1590 heb ik niet zo heel veel reacties gehad. Ik ben eerlijk gezegd niet helemaal overtuigd door de
argumenten van GS rondom het negatieve advies over mijn moties, maar de adviezen zijn wel
duidelijk. Ik wil de gedeputeerde vragen of zij A23 wel positief zou adviseren als wij het woord
'verkleinen' zouden vervangen door 'minimaliseren' en in de opsomming daarna ook nog
infrastructuur noemen, want ik ben er oprecht van overtuigd dat de tekst zoals die nu in het
1595 koersdocument staat, zo weinig richting geeft, dat wij onszelf te kort doen. Dan de
beantwoording door gedeputeerde Tekin over Schiphol, ik vind het jammer dat de letterlijke tekst
van de motie niet gewoon is opgenomen. Daarom een amendement waarin wij dat wel toevoegen
aan het koersdocument.

1600 **Amendement 32/181217**
Beperking Schiphol

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

1605 *Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit na de woorden "Koers NH2050 vast te stellen" de
volgende tekst toe te voegen:*

Met dien verstande dat in het document Koers NH2050 de tekst over Schiphol rechts onderaan blz. 9 wordt gewijzigd van:

1610 *“In de bestaande afspraken over Schiphol over de ontwikkelingen van de luchthaven na 2020 zijn randvoorwaarden voor geluid, uitstoot en vervuiling opgenomen waaraan Schiphol zich ook bij een verantwoorde groei in de toekomst moet houden.”*

1615 *In: “In de bestaande afspraken over Schiphol over de ontwikkelingen van de luchthaven na 2020 zijn randvoorwaarden opgenomen waaraan Schiphol zich ook bij een verantwoorde groei in de toekomst moet houden. Uitgangspunt is dat de geluidsproductie, uitstoot en vervuiling veroorzaakt door Schiphol niet verder mag toenemen; binnen deze voorwaarden is groei van Schiphol mogelijk.”*

en gaan over tot de orde van de dag.

1620 *Fractie CU/SGP*

Toelichting

1625 *In de vergadering van 13 november jl. is een motie aangenomen over de voorwaarden voor de eventuele groei voor Schiphol. De tekst in het Koers NH2050 document is anders dan de uitspraak in de motie. Dit amendement voegt (een grammaticaal herschikte versie van) het dictum van de aangenomen motie toe aan de tekst van het Koers NH2050 document.*

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1630 Gedeputeerde **POST**: Van de orde. Zou de geachte afgevaardigde van de CU/SGP precies kunnen aangeven in welke zin hij zijn amendement wil wijzigen, want dit is wat ingewikkeld discussiëren als ik niet de exacte tekst voor mij heb.

1635 De **VOORZITTER**: Zal nog worden aangeleverd, dat is iets anders dan officieel ingediend.

1640 De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter. Dank aan GS voor de beantwoording. Ik heb gedeputeerde Post niet gehoord over de aanpak om de infrastructuur tijdig op orde te hebben, zodat in 2050 alles loopt zoals wij in de Omgevingsvisie willen, want wij hebben een enorme achterstand op de railinfra en metro. Als je daar nu niet mee begint, dan halen wij dat niet voor 2050. Naar de VVD, wij hebben afgesproken om een keer in de commissie over thorium te spreken, want daar is de PvdA kritisch over. U zei dat het in de tekst stond, maar ik heb het niet kunnen vinden. Dat gaat mij iets te ver.

1645 De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Misschien had u even moeten luisteren, sorry voorzitter, want ik heb gezegd dat er meer draagvlak voor is en dat blijkt ook wel, want er zijn verschillende partijen die dit willen gaan doen in een symposium en u hebt uw mening al klaar, want u zegt dat u daartegen bent, maar misschien is het verstandig om eerst af te wachten wat u daar met uw collega's kunt zien en het met elkaar daarover te hebben alvorens uw standpunt in te nemen.

- 1650 De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Ik wil uw symposium met onze fractie graag bijwonen. Ik dacht dat u ervan uitging dat het een van de nieuwe vormen zou zijn, maar dat is nu rechtgezet. De heer Tekin, dank voor Schiphol. U verwijst naar de afspraken die gelden tot 2020, maar kunnen wij dan verwachten dat GS zich inzetten om de afspraken na 2020 door te zetten? Daar worden dan de belangen van bewoners gehonoreerd met leefkwaliteit et cetera. Het loopt tot 2020, dat
- 1655 snap ik, maar de koers gaat tot 2050. Is dan uw inzet om dezelfde afspraken die gelden tot 2020, ook vol te houden en in te zetten voor de periode erna? Dat zou iets verhelderen. Wij wachten af wat de CU/SGP doet met de motie over mobiliteit. Wij gaan ervan uit dat de negatieve gevolgen zoals bij de A8/A9, om die terug te brengen, dat is standaardbeleid, dat blijven wij doen, maar uw motie zou kunnen helpen om dat nog scherper te maken. Dan economische groei
- 1660 en duurzame economie. Ik word een beetje moe van de discussie die wij voeren, dus ik wil voorstellen om hier in de commissie EEB een keer goed over door te praten, want iedereen heeft daar totaal verschillende gedachten over. Volgens mij is economische groei geen vies woord als het duurzaam gebeurt, dat is mijn interpretatie, maar duurzame economie wordt genoemd, dus ik ben op zoek om bij de Omgevingsvisie zelf goed te kijken hoe wij dat dan letterlijk gaan
- 1665 interpreteren. Graag een debat in de commissie EEB over economische groei of ontwikkeling of activiteit, maar nu slaan wij elkaar met woorden om de oren. Ik ben niet tegen groei, als het maar duurzaam is. Dank de heer Loggen voor de toezegging om de motie van GL over de verantwoordelijkheid voor de bodemdaling te steunen. Het amendement functie volgt peil is aantrekkelijk om te gaan volgen, maar ik zie dat als een van de instrumenten die wij moeten
- 1670 bespreken, want er zijn meer instrumenten, wat voor teelt gaan wij doen, gaan wij functie volgt peil doen, hoe betrekken wij mensen ermee. Wij zullen de motie van GL over de verantwoordelijkheid ook steunen, want het is goed om de verantwoordelijkheid gezamenlijk te benoemen.
- 1675 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Ik hoor de heer Bond in zijn uitleg over economische groei minstens vier keer het woord duurzaam gebruiken, dus volgens mij is hij het volstrekt met mij eens dat het woord duurzaam en economie bij elkaar horen en zouden wij dat dan niet ook in de titel moeten opnemen, zodat het helderder wordt dat de groei geen doel op zich is maar dat het gaat om de duurzaamheid van de economie. Dat beoog ik met mijn amendement en ik ben
- 1680 heel benieuwd wat de rest van de Staten daarvan vindt. Ik sluit mij aan bij de PvdA en het verhaal over thorium, ook wij lezen dat niet terug in de tekst en ook wij vinden dat absoluut geen goed idee. Net zoals ECN overigens. Ik verwijs naar het preadvies van GS op de ingediende motie bij de vorige vergadering. ECN zegt dat het niet haalbaar is voor 2050 en deze vorm van kernenergie beschouwen wij in ieder geval niet als duurzaam.
- 1685
- De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. U zegt dat dat niet haalbaar is.
- Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Ik zeg dat niet, dat zegt ECN.
- 1690 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Nou ja, waarom zegt ECN dat, zou mevrouw Vermaas daar iets meer over kunnen aangeven waarom zij zeggen dat dat in 2050 niet haalbaar is, want dat heeft een bepaalde reden.

1695 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dan verwijst ik u naar het preadvies van GS en bovendien, dit is een vorm van kernenergie die niet duurzaam is. Wij weten dat u het klimaat niet zo belangrijk vindt, maar wij vinden dat wel, dus wij gaan voor vormen van energie die duurzaam zijn.

1700 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Mevrouw Vermaas heeft totaal geen flauw idee waarom ECN dat roept. Dat heeft te maken met het feit dat er geen politiek draagvlak voor is. Denkt zij werkelijk dat dat technologisch niet haalbaar is in 2050?

1705 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Zeker en ik denk ook dat het niet wenselijk is, omdat het geen duurzame vorm van energie is en gelukkig hebben wij een heleboel energievormen die wel duurzaam zijn, zoals windmolens, zonnepanelen.

De **VOORZITTER**: Nee, nee, in uw eigen tweede termijn.

1710 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dan Schiphol. Het antwoord van de gedeputeerde bevreemdt mij, want tijdens de vorige vergadering op 13 november heb ik de gedeputeerde gevraagd, heeft het college zich al gecommitteerd aan de groei van Schiphol en toen was het antwoord nee, wij hebben ons nog niet gecommitteerd aan de groei van Schiphol en wij willen eerst de MER afwachten. Dat je dan nu in de tekst leest dat er wordt ingezet op groei van Schiphol vind ik opmerkelijk en daarom stel ik voor om de term 'groei' te ontvangen door 'ontwikkeling'.
1715 Daarmee sluit je groei niet per se uit maar je wacht wel op de effecten van de MER en daarmee doe je meer recht aan de wensen van de inwoners van Noord-Holland en aan de Staten die zich bij meerderheid met een aantal moties over Schiphol hebben uitgesproken.

1720 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Eerst over de motie die net door de heer Bond ontraden werd. U kunt niet ontkennen dat er in de vorige commissie van 7 december veel gesproken is over de spreiding van werk en dan valt het mij op dat het veel partijen blijkbaar niet ontgaan is dat u zoveel aan spreiding van werk doet. In elk geval, het zal mij ontgaan zijn. Ondanks het convenant en Plabeka is het dus niet gelukt en zult u meer slimme ideeën moeten verzinnen om spreiding van werk te krijgen, zodat we op meer plaatsen werkgelegenheid hebben zodat er meer gedaan kan worden tegen vergrijzing, zodat de filedruk kan verminderen en het openbaar
1725 vervoer beter kan rijden. Het is maar een idee. Dan de ZZP'ers uit Volendam. Natuurlijk ontkennen wij niet dat de ZZP'ers uit Volendam helemaal geweldig zijn en die hebben het allemaal goed voor elkaar en wij bewonderen ze van harte, maar ik wil ook verwijzen naar ZZP'ers elders in de provincie die het blijkbaar allemaal niet zo voor elkaar hebben en gedwongen zijn om hun betaalde baan op te zeggen voor een ZZP'tje en die het niet zo geweldig gaat. Neem
1730 bijvoorbeeld de ZZP'ers van Deliveroo die de laatste tijd in het nieuws zijn geweest. Wat moet ik er verder over zeggen? Als je ervoor kiest is het belangrijk, maar als je er niet echt voor kiest en je eigenlijk gedwongen bent het op die manier te doen, dan vinden wij dat geen goede zaak, maar eigenlijk is het een beetje buiten deze discussie.

1735 De **VOORZITTER**: Dat lag mij ook voor op de lippen.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Dank aan GS voor de beantwoording van de vragen. Ik heb een vraag aan mevrouw Geldhof over de woningen in de kop van Noord-Holland en dat Schagen een eigen afweging moet maken waar zij die woningen wil hebben. Schagen heeft een enorm
1740 voorzieningenniveau en daar trekken ontzettend veel mensen naartoe, maar er zijn ook hele grote dorpen om en in de gemeente Schagen die een enorme werkgelegenheid hebben waar de jeugd van wegtrekt en dat feit kunt u niet ontkennen en dan bij wijze van spreken een extra woningcontingent toe te wijzen aan juist die gemeenten die daar grote behoefte aan hebben en dat zit niet alleen in Schagen, er zijn veel gemeenten in de Kop die veel meer woningen willen
1745 bouwen als dat op dit moment via de KWK toegewezen is. Ik verzoek de gedeputeerde nog een keer te bekijken of er meer woningbouw in de kleinere gemeenten ontwikkeld kan worden.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat wij het bijzonder jammer vinden dat GS de amendementen ontraden. De gedeputeerde had het over het ontraden van een
1750 amendement over het opplussen van woningen en dan daag ik haar uit om in alle afgelopen RAP's mij aan te tonen dat er ergens iets instaat over het opplussen van woningen en dan heb ik het absoluut niet over een traplift want dat is een individuele aanvraag van de bewoner. Het gaat erom dat je als gemeenten gezamenlijk optrekt om te kijken waar je binnen je bestaande voorraad kunt kijken of je bijvoorbeeld een appartementengebouw kunt aanpassen met een lift
1755 waardoor een hele hoop woningen in een keer geschikt gemaakt worden voor bejaarden of ouderen. Dan komt u met een antwoord dat ergens op een studentenflat in Amsterdam ook misschien ouderen kunnen wonen, maar dat is niet relevant voor mijn vraag. Mijn vraag is, wat is erop tegen om woningbouwplannen te monitoren zodat daadwerkelijk die woningen gebouwd worden en ik heb absoluut geen fiducia in de RAPS' van de afgelopen twintig jaar en u blijft het
1760 weigeren te doen, dus ik kan niet anders dan tegen deze koers stemmen. Sorry.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. Je triggert GS door te zeggen dat ze niet weten hoe Noord-Holland er in 2050 uit moet gaan zien, dan verwacht je toch wel een reactie. Je triggert GS door ze voor de voeten te werpen dat dit document in beton wordt gegoten ondanks de
1765 technologische ontwikkelingen en weer geen reactie, als je vraagt het document Omgevingsvisie 2050 elke vier jaar voor het licht te houden en te beoordelen. Mijn verbazing is groot, maar blijkbaar weten ze echt niet hoe ze de Omgevingsvisie moeten vormgeven, terwijl dit toch echt bepalend is voor hoe Noord-Holland er in 2050 uit moet gaan zien, des te meer reden om een motie in te dienen.

1770

Motie 134/181217

Evalueren Omgevingsvisie NH 2050

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

1775

Roepen het college op om:

Elke Statenperiode de Omgevingsvisie NH 2050 op actualiteit en haalbaarheid te beoordelen

en gaan over tot de orde van de dag.

1780 *Fractie PVV*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1785 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dus straks de Omgevingsvisie waar het koersdocument aan ten grondslag ligt. Ik hoop maar dat als de handelingen van vandaag door Statenleden in 2050 worden nagelezen, ze mild over GS zullen oordelen. En even als nabrander op de PvdD, ik ben eigenlijk wel blij met die opmerking over windmolens. Als je het klimaatakkoord van Parijs wilt invullen, dan moet je elk jaar 375.000 windmolens van 3 MW bouwen wereldwijd, daar moet je ruimte voor vinden. Voor die 375.000 windmolens heb je elk jaar ongeveer de halve
1790 kolenvoorraad van de EU nodig, elk jaar weer, dus hoezo duurzaam? Dan voor de PvdD. Elk jaar worden er 50.000 vogels door windmolens afgeslacht, dus u bent goed bezig.

1795 De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. A29, blij met het positieve advies van GS. A30, ik hoor de heer Papineau Salm zeggen, er zijn allerlei mogelijke instrumenten, daar gaan wij het nog over hebben, dat klopt en functie volgt peil is ook zo'n instrument, maar het is meer dan dat. Het is een principe waarvan wij verwachten dat je daar niet omheen zult kunnen. Een punt is wel, is 2030 realistisch om dat te noemen. Wat nu en dan richt ik mij met name tot GS, als wij gewoon de hele planperiode daarvoor zouden gebruiken, zouden GS dat wel aandurven? Ik kijk gelijk even naar de mede-indieners, dat in plaats van 2030 daar 2050 komt te staan. A31 over Schiphol.
1800 Mij is daarnet ontgaan wat precies de redenen zijn om negatief te adviseren over A31. Wat wij vragen is dat Schiphol net als ieder ander bedrijf ook meedoet aan het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Geen enkele maatschappelijke partij kan zich daar naar mijn idee aan onttrekken. Er staat in het amendement niet in welke mate, er staat ook geen termijn in, het is eigenlijk meer een richting. En als je weet dat men toch bezig is met de ontwikkeling van
1805 hybride brandstoffen en vliegtuigen op basis van hybride brandstoffen, dan is dit een stimulans daarvoor. Ik begrijp niet waarom je dat niet zou kunnen toevoegen in de tekst, het maakt het ook veel consistentier op het punt van de energietransitie. Mijn laatste punt is dat ik even een bruggetje maak tussen de actualiteit en de Omgevingsvisie en dat heeft met Schiphol te maken. Ik heb gelezen dat de gedeputeerde inzet op het verminderen van het aantal nachtvluchten. Ik
1810 ben heel benieuwd wat dat precies inhoudt in relatie tot de tekst in het koersdocument. Leidt dat nu tot vermindering van het totaal aantal vluchten, tot een gelijkblijvend aantal vluchten of tot vermeerdering van het aantal vluchten?

1815 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Dank aan GS voor de beantwoording. In mijn bijdrage heb ik geconstateerd dat het een compromisstuk is en mijn fractie constateert dat geen van de ingediende amendementen dit stuk voor ons beter zou laten worden, dus wij zullen voor geen van de ingediende amendementen stemmen. Wel wil ik in vervolg op wat de PVV net zei over dat proces iedere vier jaar, ik weet niet of dat dit hiervoor een handige wijze is, maar ik wil gedeputeerde Geldhof uitnodigen om even met ons mee te gaan in hoe nu de Omgevingsvisie
1820 richting 2050 zit en hoe de volgende Staten daarbij betrokken worden en hoe zij dat proces ziet.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voorzitter. Ook de VVD zal de amendementen niet steunen, ondanks dat daar veel werk in is gestoken. Wij volgen de preadviezen. Het monitoren van de Omgevingsvisie over een dergelijk lange termijn lijkt ons een vanzelfsprekendheid, omdat je nou
1825 eenmaal niet zover vooruit kunt kijken. Dan wil ik nog even ingaan op de wat meer semantische discussie over terminologie. Economische groei staat helemaal los van duurzaamheid en vervuiling want ook niet groeien kan vervuiling veroorzaken. Kijk maar naar de voormalige socialistische landen, daar was heel weinig groei en heel veel vervuiling. Dat zijn twee volstrekt los van elkaar staande begrippen. Het is goed om daarover na te denken. Dit is een document op
1830 hoofdlijnen en wij zijn GS erkentelijk voor het resultaat.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Ook D66 kan kort zijn. Wij zullen geen van de ingediende amendementen steunen behalve nummer 29. Ook nog even de discussie over groei. Zoals vaker ook door ons aangegeven, groei kan in onze ogen ook groene groei zijn, dus wij vinden het
1835 helemaal goed dat dat woord terug te lezen is in de visie en wij zien wel degelijk een redelijk verband – anders dan de VVD betoogt – tussen groei en duurzaamheid, die kan er wel degelijk zijn. In reactie op de SP over werklocaties. Er wordt hier een beetje de indruk gewekt dat werk iets is van een pionnetje, dat plant je ergens en het gaat vanzelf groeien. Volgens mij kunnen wij als provincie randvoorwaarden scheppen voor bedrijven om het aantrekkelijk te maken om zich
1840 bij ons te vestigen maar is het een illusie om te denken dat dat zo gemakkelijk kan. De agglomeratiekracht van de MRA is gewoon groot en ik denk dat wij daar alleen maar blij mee mogen zijn in onze provincie.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Daarom pleiten wij ook voor slimme maatregelen. Ik denk dat het college zoals het hier zit, voldoende toegerust is om die slimme maatregelen ook te kunnen nemen.
1845

Mevrouw **STRENS** (D66): Volgens mij was dit geen vraag, maar dank. Wij zullen uitkijken naar de slimme maatregelen van het college. Dan een laatste opmerking over thorium en het symposium. Uiteraard is D66 voor het symposium en zich goed laten informeren, maar nemen wij ook afstand van hetgeen werd gesteld dat thorium al een geschikte energiebron is.
1850

De **VOORZITTER**: Dan kijk ik even naar het college.

1855 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Mag ik een motie indienen?

De **VOORZITTER**: Is dat om een gereviseerde motie in te dienen?

1860 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Exact.

De **VOORZITTER**: Nou, oké, wij zullen dat orde technisch toestaan. Welke motie wordt ingetrokken?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): A23.

1865

De **VOORZITTER**: Het oude A23 wordt ingetrokken en wij hebben een nieuw amendement 23.

Amendement 23/181217 – gereviseerd

Uitgangspunt mobiliteit

1870

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit na de woorden “Koers NH2050 vast te stellen” de volgende tekst toe te voegen met dien verstande dat in het document Koers NH2050:

1875

1. de tekst over mobiliteit op bladzijde 6 “c. Mobiliteit” wordt gewijzigd in:

“Onze ambitie is dat de inwoners en bedrijven van Noord-Holland zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende infrastructuur voor alle modaliteiten en technologische innovatie.

1880

Inwoners en bedrijven hebben zoveel mogelijk de vrijheid om hun eigen vervoerswijzen te kiezen. Zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. We sturen op een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur. We streven naar een vorm van basisbereikbaarheid voor kleine kernen.”;

1885

2. de tekst over mobiliteit op bladzijde 9 “Ontwikkeling van stad en land” wordt gewijzigd in:

“Uitgangspunt is – en daarop zal het verkeers- en vervoersnetwerk worden geoptimaliseerd – dat men zich effectief, veilig en efficiënt kan verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. Daarbij heeft men zo veel mogelijk keuzevrijheid in het bepalen van zijn of haar vervoerswijze.”

1890

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU/SGP, GL

1895

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, twee dingen, het eerste is in reactie op de demografische ontwikkeling in onze provincie en de bevolkingsprognoses en de daaruit voortvloeiende behoefte aan woningen en de wijze waarop gemeenten daarmee omgaan. Ik heb een aantal partijen horen zeggen dat zij er kennelijk geen vertrouwen in hebben dat gemeenten dat op een goede manier doen, maar dat vertrouwen hebben wij wel en wij zijn nog steeds met gemeenten in gesprek om ervoor te zorgen dat zij een woningvoorraad hebben die passend is bij hun huidige en toekomstige inwoners, gebaseerd op toekomstige bevolkingsprognoses die wij samenstellen. Het tweede is M134, ik heb dat in de commissievergadering ook aan u geantwoord, toen is ook gevraagd moeten wij dat niet elke vier jaar gaan doen? Toen heb ik u uitgelegd dat evalueren van of het nog actueel en haalbaar is, een visie is een visie voor de lange termijn voor 2050. Op dit moment is nog geldig de Structuurvisie 2040. Nu gaan wij het tien jaar verlengen naar 2050. Wat je niet zou moeten willen is dat je elke paar jaar je visie gaat veranderen. Wat je wel kunt doen, is

1900

1905

ervoor zorgen dat nadat je de visie hebt vastgesteld, dan kom je met uitvoeringsprogramma's om de doelen te behalen en daarin ga je instrumenten en methoden benoemen en geld bij elkaar
1910 halen om doelen te kunnen bereiken. Na verloop van tijd ga je natuurlijk kijken of je ook de doelen haalt, maar elke vier jaar op actualiteit en haalbaarheid beoordelen is heel erg snel en dat wil ik u niet aandoen. Maar na verloop van tijd komt er weer een nieuwe Omgevingsvisie 2060 en tussentijds pas je de uitvoering aan en maak je steeds gebruik van de laatste technologische ontwikkelingen, want het zou hartstikke stom zijn dat als hierin staat, het moet per se en
1915 uitsluitend met biomassa, terwijl er ondertussen nieuwe methoden zijn gevonden, dan te zeggen, dat kunnen wij niet doen, want in onze visie staat dat het moet met biomassa. Daarom staan niet de instrumenten in de Omgevingsvisie, maar uitsluitend de doelen. Voorlopig zijn de doelen die wij de komende jaren blijven omarmen en elke vier jaar te gaan beoordelen, is echt te snel.

1920 Gedeputeerde **POST**: Ik heb het aangepaste amendement van de CU/SGP nog niet kunnen lezen, dus u houdt mijn preadvies even tegoed. Voor het overige heeft alleen de heer Papineau Salm van de PvdA een vraag gesteld, hoe ga je om met achterstanden op het spoor, in de railinfra, bij de metro, wat doen wij daarmee? Ik denk dat het te ver voert om hier vandaag complete duidelijkheid over te verschaffen. Het aardige is dat ik vorige week juist belet heb gevraagd bij
1925 uw commissie om daar een toelichting op te geven en dat de boodschap terug was dat daar bij de commissie geen behoefte aan was en dus kan ik niet anders dan daar kennis van nemen, maar ik zou u met alle plezier een presentatie willen geven over wat wij doen aan het OV-toekomstbeeld, maar via uw voorzitter heb ik begrepen dat daar geen behoefte aan was, dus daar houd ik het even bij. Als de voorzitter mij aan het eind nog even het woord zou willen geven, dan
1930 kan ik het amendement lezen en daar een preadvies op geven.

Gedeputeerde **TEKIN**: Voorzitter, dan ben ik een keer duidelijk en dan luisteren de Statenleden niet. Ook in mijn eerste termijn, ook na de twee amendementen, volgens mij was ik daar heel erg duidelijk over, maar mevrouw Vermaas stelt hem even scherper, terecht ook, want de vorige keer
1935 hebt u gevraagd, heb ik mij al gecommitteerd aan die groei, dat heb ik niet, maar ik heb wel te maken met de randvoorwaarden en onze handtekening staat ook onder het Aldersakkoord van 2008 en daar zit wel enige groei in maar wij zeggen wel, dat moet je op een veilige en verantwoorde manier gaan doen. Dat maakt het heel erg ingewikkeld, en daarom heb ik gezegd, ik moet echt die MER en de LNR afwachten voordat ik daar invulling aan kan geven, maar dat er
1940 enigszins groei in zit, die handtekening staat en dat geldt ook voor de afspraken na 2020, dat moet op een verantwoorde manier gebeuren. Als u zegt, gelden de afspraken op de korte termijn of gelden die ook op de lange termijn na 2020, die gelden ook na 2020, laat ik daar duidelijk in zijn. Daarom een negatief preadvies op uw amendement. Dan de heer Kramer, want u hebt ook niet geluisterd in de eerste termijn. Schiphol is geen vliegtuigmaatschappij. U schrijft nu, fossiele
1945 brandstoffen, ik interpreteer dat zo dat de hele sector van de fossiele brandstoffen af moet. Als bedrijf doen ze wel heel erg veel, smart mobility, walstroom, per 1 januari 2018 gaan ze volledig op windenergie, dus waar ze zelf invloed op hebben, daar doet Schiphol heel erg veel aan. Maar als u hem zo stelt zoals in het amendement staat, dan moet ik hem ontraden omdat Schiphol daar zelf weinig invloed op heeft. Dan moet u echt naar het Rijk en de sector toe, en dan zou dat
1950 enigszins tot iets kunnen leiden. Dan nog even de tekst van het gewijzigde amendement van de

heer Klein. De tekst over Schiphol heb ik naar aanleiding van het laatste gesprek met u gewijzigd, volgens mij is klip en klaar wat er in staat, mij werd wollig taalgebruik verweten, ik heb het zo helder mogelijk geprobeerd op te schrijven. Volgens mij is het nu heel erg helder en daarom ontraden wij de motie.

1955

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter, ik had nog een vraag gesteld over de verbinding tussen uw inzet op vermindering van het aantal nachtvluchten en de doelstellingen uit de koers.

1960

Gedeputeerde **TEKIN**: Sorry, ik ben de nachtvluchten vergeten. Er zitten twee elementen in, een is dat wij graag via de nachtvluchten de selectiviteitsdiscussie met elkaar willen gaan voeren, daar wordt te veel over gesproken en wij zien te weinig in de praktijk terechtkomen. Die selectiviteit komt straks ook op tafel. Het tweede punt wat daar heel erg speelt, is de slaapverstoring. Daar hebben veel mensen last van. Die nacht zit een beetje onevenwichtig in elkaar en daarom heb ik gezegd aan de minister en de Tweede Kamer, doe nou onderzoek naar de nacht om die discussies bij de kop te pakken. Daar heb ik inmiddels al een gesprek over gehad. Ik verwacht ook dat als wij gaan praten over de afspraken met name na 2020, dat de evaluatie van de nacht ook op tafel ligt.

1965

1970

De heer **KRAMER** (GL): Excuus, maar de vraag ging om wat voor effecten dat teweeg zal brengen, het verminderen van het aantal nachtvluchten, of dat leidt tot een verandering van het aantal vluchten, naar boven, naar beneden of gelijkblijvend.

1975

Gedeputeerde **TEKIN**: Dat weet ik dus nog niet. Daar heb ik het onderzoek voor nodig om precies te kijken, wat vliegt er nou in de nacht, hoe laat en waarom, zijn het vrachtvluchten, is het een meerwaarde voor de hub, et cetera. Daar kan ik u nu niet een klip en klaar antwoord op geven. Daarom dat onderzoek.

De **VOORZITTER**: Aan gedeputeerde Bond zijn geen vragen meer gesteld.

1980

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Er is nog een opmerking richting GL over A30. U zegt, 2030 is al heel erg dichtbij, dat zei ik ook, maar u zegt, laten wij dan 2050 noemen maar als je daar geen budget aan koppelt, dan blijft het een volstrekt ongeloofwaardig amendement. Tenzij u zegt, wij stellen nu een paar honderd miljoen beschikbaar, want over dat soort bedragen heb je het, dan kun je plannen gaan maken, maar als dat niet gekoppeld wordt en ik raad het ook niet aan om dat te koppelen, dan is het een onuitvoerbaar amendement dus ik blijf hem ontraden.

1985

1990

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik zie dat de aanpassing ertoe heeft geleid dat de motie minder breed ingediend is. De manier waarop hij nu geformuleerd is, is in feite een ondersteuning van het beleid zoals dat op dit moment is vormgegeven en daar kan ik uitstekend mee uit de voeten. In formele zin zou ik hem overbodig moeten verklaren maar dat laat ik aan de wijsheid van uw Staten over.

- De **VOORZITTER**: Dan gaan wij over tot stemming. Wij beginnen met de amendementen. A23, de aangepaste versie die op de valreep door de heer Klein gewijzigd is ingediend. Stemverklaringen?
- 1995
- Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Wij zullen voor het amendement stemmen, alhoewel wij vinden dat deze niet ver genoeg gaat, wij waren eerder voorstander van de eerste formulering, vandaar dat wij onze steun hebben ingetrokken, maar wij vinden het beter dan wat er nu in het document staat en daarom zullen wij voor stemmen. Hetzelfde geldt voor A32, dat scheelt straks tijd.
- 2000
- De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, ik doe het bij monde van een stemverklaring. Ik ben niet in de gelegenheid geweest de exacte tekst van de motie te bestuderen, dat heeft met digitale vertraging te maken, ik denk dat het met het positief advies van GS prima is en ik heb er ook geen zorgen over, maar ik zit eigenlijk mijn eigen functie uit te hollen door nu voor te stemmen.
- 2005
- De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Het is in lijn met mijn betoog, dus wij zullen dit amendement steunen.
- De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties VVD, CDA, PVV, de overige leden voor, zodat het amendement is aanvaard. Dan A24. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, 50plus, CU/SGP, ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Dan A25.
- 2010
- De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Over de amendementen over Schiphol, dank voor de nadere toelichting van de gedeputeerde Tekin en de toezegging dat de afspraken die wij nu gemaakt hebben over milieu en leefbaarheid, ook gelden na 2020. Dat is voor ons een belangrijk punt en daarom zullen wij tegen het amendement stemmen.
- 2015
- De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, 50plus, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Dan A26. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, 50plus, CU/SGP, ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A27. Stemverklaringen?
- 2020
- De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij vinden het jammer dat niet alle fracties zich herkennen maar wij vinden het niet recht doen aan het proces om deze tekst te wijzigen. Wij zullen tegen stemmen.
- 2025
- De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV, ONH, 50plus, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A28. Stemverklaringen? Geen. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, 50plus, ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A29. Stemverklaringen?
- 2030

2035 De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Wij ondersteunen dit amendement omdat wij allemaal de verantwoordelijkheid hebben en dat de provincie ook een rol heeft. Dat vinden wij een goede toevoeging van GL in het amendement.

2040 De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties CDA, PVV, de overige leden voor, zodat het amendement is aanvaard. A30. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A31. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, 50plus, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A32. Stemverklaringen?

2045 Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, 50plus, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Dan M133. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. M134. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PVV, 50plus, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de stemming over de voordracht. Stemverklaringen?

2055 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Zoals wij al eerder in ons betoog hebben aangegeven, vinden wij nog steeds dat deze koers voor Noord-Holland niet vernieuwend is, dat de balans tussen leefbaarheid en economische groei onvoldoende is uitgewerkt en dat u een hoop maatregelen hebt genegeerd die maken dat de ongelijkheid tussen mensen en de ongelijkheid tussen mensen en bedrijven kunnen verminderen. Die kunnen wel, dus wij gaan tegen de voordracht stemmen.

2060 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik heb net al gezegd, er staan een hoop goede dingen in, maar wij vinden dat er ten opzichte van ouderen totaal niets gedaan wordt, dus wij gaan tegen stemmen.

De heer **LEEVER** (ONH): Wij zullen voor stemmen mits er implementatie is tot het moment zelf van volgend jaar om een aantal aspecten nog beter te omschrijven en toe te lichten.

2065 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Wij zullen instemmen met de koers omdat er veel mooie dingen in staan, maar wij willen afstand nemen van de paragraaf over Schiphol.

2070 De **VOORZITTER**: Waarvan acte. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, PVV, 50plus, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

De heer **KRAMER** (GL): Ik had net mijn vinger opgestoken om een stemverklaring te geven maar daar ging u aan voorbij. Wat doe ik daarmee?

2075 De **VOORZITTER**: Doe het nou meer even, heel kort.

De heer **KRAMER** (GL): Wij zien een groeiperspectief en daarom hebben wij voor gestemd.

De **VOORZITTER**: Dat zal voor het nageslacht in de handelingen worden vastgelegd.

2080 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Van de orde. De vorige keer toen wij ditzelfde agendapunt hebben besproken, heb ik een beetje gemopperd over het niet werkbaar zijn van al die moties en amendementen die niet snel genoeg waren te vinden. Met deze bundel is dat 100% verbeterd, dus dank daarvoor.

2085 Mevrouw **KONING** (CDA): Van de orde.

De **VOORZITTER**: Nee, wij hebben nu de orde afgesloten.

2090 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb een probleem met betrekking tot de vergadering, want u noemt bij de amendementen en moties alleen het nummer en dat zien wij niet, dus of u moet naam en nummer noemen of wij moeten het nummer kunnen zien bij de digitale moties.

De **VOORZITTER**: Ook daar zal de onvolprezen griffie naar kijken. Wij gaan u naar agendapunt 10, want wij moeten om 18.00 uur klaar zijn.

2095

10. Statenvoordracht 82 IPO 2018

2100 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Als afgevaardigde naar de algemene vergadering van het IPO samen met de heer Klein, hebben wij ons de afgelopen weken gebogen over de voorliggende IPO-begroting. Dat ging niet zonder slag of stoot. De begroting kwam redelijk laat naar ons toe – en dat is een understatement – en er waren extra vergaderingen nodig om hem te bespreken in de algemene vergadering. Gezien de substantiële verhoging van de bijdrage van de provincie hebben wij als afgevaardigden voorvoeld dat het debat over deze begroting op zijn minst in de commissie M&F zou moeten worden gevoerd, alvorens wij naar de IPO-vergadering van 19
2105 december zouden kunnen afreizen met het advies van de provincie. Het college echter is vorige week alsnog met een voordracht gekomen. Daarom op dit moment de bespreking van de IPO-begroting in de Staten. Ik denk dat ik mede namens de heer Klein spreek als ik zeg dat het voor mij goed voelt dat deze voordracht voorligt. Het is verder aan de Staten.

2110 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Ik wil allereerst de afvaardiging danken voor de toelichting. De kosten van IPO stijgen fors en de belangrijkste oorzaak zijn de kosten van de kerntaak regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer. Voor deze stijging worden provincies via het Provinciefonds gecompenseerd, dus het is een budget neutrale operatie en daar kunnen wij mee instemmen. Verder gaat het om de kostenstijging voor het secretariaat en
2115 bedrijfsvoering en dat is wel fors, 2,3 miljoen euro. Wij hebben dit niet kunnen bespreken in de commissie, daarom heb ik nu vragen die je normaliter in een commissie stelt. Dat doe ik dus bij deze. Waarom is er zo'n stijging? Wij hebben eerder meegemaakt dat er juist een bescheidener begroting van IPO op zijn plaats zou zijn. Waarom zijn PS hier niet op een andere manier over geïnformeerd dan nu het geval is en waaruit willen GS deze stijging betalen? Wat is de dekking?

2120

- Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik ben het direct met mevrouw Jellema eens dat de begroting laat kwam en in de richting van uw Staten een korte verklaring. Toen wij als nieuw IPO-bestuur aantraden, toen bleek ons dat er een zeer beperkte invulling gegeven werd aan het begrip begroting bij het IPO. Dat verraste ons, omdat wij als Staten altijd bezig zijn met het transparant maken van onze begroting, het expliciteren van uitgaven en ontvangsten en dat bleek bij IPO, die natuurlijk niet aan de regels van het BBV gebonden is zoals wij dat wel zijn, een beetje ondergesneeuwd. Dus zij hebben aan het begin van de nieuwe bestuursperiode gevraagd om daar verbetering in aan te brengen en hoe vervelend ook, dat is work in progress. Dat krijg je niet van de een op de andere dag helemaal in goede orde. Wij hebben afgesproken om daar zoveel mogelijk verbeteringen gaande de rit aan te brengen. Daardoor heeft IPO er nogal mee geworsteld hoe moeten wij daar invulling aan geven en tegelijkertijd geeft dat nog een worsteling met, hoe stem je dat af op het begrotingsproces van de verschillende provincies, want ook daar geldt dat er commissies zijn en niet alle commissie-indelingen zijn hetzelfde, dus hoe breng je dat in de Staten. Dat is nog niet volledig uitgekristalliseerd. Wat wij wel constateren is dat het proces voor het eerste jaar met de nieuwe begroting in termen van termijnen en bespreking in uw Staten niet de schoonheidsprijs verdient. Daar kan ik vrij kort over zijn. Dat heeft er ook mee te maken dat wij bezig zijn om voor het IPO met iets nieuws, dus ik hoop dat u enige clementie met ons allen wilt hebben, want het is natuurlijk niet iets van een derde organisatie. Wij maken zelf onderdeel uit van het IPO, dus wij zijn het ook zelf. Maar het is een worsteling en ik ga ervan uit – en daar zal ik ook nadrukkelijk op proberen te koersen voor zover dat lukt – dat wij een volgende begroting regulier in de verschillende commissies kunnen bespreken, dus niet alleen in M&F voor de financiële kant, want er zit ook een mobiliteitskant aan en een ruimtelijke ordening, milieu- en waterkant aan. Ik ga ervan uit dat het uw wens is en als dat niet zo is, dan hoor ik dat graag, om dit stuk volgend jaar in alle commissies te kunnen bespreken, zodat er een gedragen advies van de Staten aan de vertegenwoordigers in de algemene vergadering en het college kan komen. Daarmee heb ik de opmerkingen van mevrouw Jellema geadresseerd. Dan de heer Yurdakul, ja, de kosten stijgen fors en waarom is dat. Dat heeft ook te maken met achterstallig onderhoud bij IPO dat weggewerkt moet worden. Als wij willen dat er een professionele organisatie staat die onze belangen in Den Haag kan dienen, die een aantal taken die wij gezamenlijk hebben, voor ons goed uit kan voeren, maar die ook de bedrijfsvoering verder op orde moet krijgen, waarvan dit hernieuwde proces van planning en control onderdeel is, dan moeten wij bereid zijn om daarin te investeren en daar zijn wij het afgelopen jaar mee bezig geweest.
- 2155 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Ik hoor de gedeputeerde zeggen, het is een vorm van achterstallig onderhoud en bij achterstallig onderhoud, denk ik dat als je dat hebt weggewerkt, dan ben je weer op de rit, dus het is een eenmalige post, maar ik lees in de stukken dat het gaat om een structurele verhoging.
- 2160 Gedeputeerde **POST**: Als er sprake is van achterstallig onderhoud en je legt in plaats van simpel asfalt dubbellaags ZOAB aan, dan nemen ook je beheerskosten toe en dan is het niet alleen een incidentele investering, maar ook structureel hoger beheer en onderhoud en aangezien de heer Yurdakul niet alleen financiën doet maar ook deelneemt aan de commissie Mobiliteit, moet deze

2165 beeldspraak bij hem tot de verbeelding spreken. De dekking hebben wij op dit moment niet georganiseerd. Ik heb hier de afgelopen dagen met de vertegenwoordiger in de algemene vergadering over gecommuniceerd en aangegeven dat er twee mogelijkheden zijn U kunt in de algemene vergadering als vertegenwoordiger van Noord-Holland akkoord gaan onder voorbehoud van goedkeuring van PS. Als u die goedkeuring verleent, dan zullen wij ervoor zorgen dat die dekking bij de Zomernota aan u voorgelegd wordt en dat er een deugdelijk en sluitend
2170 dekkingsvoorstel ligt en dat lijkt mij gezien de omvang van het bedrag, niet direct het allergrootste probleem. Het verdient niet de schoonheidsprijs en u weet dat ik het liever anders doe, sterker nog, dat ik het nooit op deze manier doe, maar in dit geval vrees ik dat nood een beetje wet breekt als u niet onder voorbehoud van goedkeuring van uw Staten uw vertegenwoordigers naar de algemene vergadering wilt sturen. Dan is dit de enige mogelijkheid
2175 die wij hebben.

Tweede termijn

2180 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Dank aan mevrouw Jellema en de heer Klein om dit te agenderen en dank aan de gedeputeerde voor de toelichting. Ik denk dat het goed is als wij nu instemmen en aan GS vragen om hiervoor financiële ruimte te vinden in de Zomernota en volgend jaar dit proces eerder te doen en eerder met elkaar over de begroting en de prioriteiten te spreken zoals de gedeputeerde zei. Dus laten wij dat zo doen in het vervolg.

2185 De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, dank aan onze vertegenwoordigers in het IPO en datgene wat hier op tafel ligt. Wij snappen het probleem, geen schoonheidsprijs, de aanpak spreekt ons aan maar er is een punt van zorg. Er is nu een forse stijging van de begroting, maar wij gaan ervan uit dat het hiermee wel gebeurd is en dat wij volgend jaar niet nog een keer, want er zijn er die denken dat bij IPO mensen zijn die het allemaal nog veel groter willen maken. Het moet wel
2190 beheersbaar en functioneel blijven. Wij stemmen in met het voorstel van de gedeputeerde om bij de Zomernota of de eerstkomende begrotingswijziging de middelen te vinden.

2195 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Mijn fractie vindt het fijn dat wij hier op het laatste moment kunnen spreken over de voordracht die op het laatste moment is voorbereid, daarvoor hartelijk dank. Het is goed dat wij als Staten meer betrokken zijn en dat IPO deze ontwikkeling doormaakt en een serieuzere begroting presenteert, want dat faciliteert een inhoudelijke discussie. Dat komt nu nog niet zo van de grond om begrijpelijke redenen, maar ik zie ernaar uit dat wij dat komend jaar op een intensievere manier gaan voortzetten. Wij gaan akkoord met de voorgestelde wijziging.

2200 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Een organisatie in ontwikkeling, achterstallig onderhoud, volgend jaar gaan wij het beter doen, dat zijn allemaal plausibele argumenten om het over te hebben, maar ik wil hier ook richting IPO het signaal geven dat het geen schoonheidsprijs verdient en dat zij het volgend jaar echt wel beter moeten doen, want wij komen zo in
2205 verlegenheid. Het tast het budgetrecht van PS aan, nu weten wij niet waar het geld vandaan komt.

Wij geloven wel dat GS daar een ordentelijk voorstel voor gaan doen, maar dat brengt ons in verlegenheid, terwijl het gewoon daar bij IPO ligt.

2210 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, ik snap de opmerking van de heer Yurdakul en ik kan hem daar niet helemaal ongelijk in geven. Ja, ik zal mijn best doen om samen met IPO te kijken dat wij dat proces beter kunnen stroomlijnen, parallel in feite aan uw begrotingsbehandeling. Ik zit een beetje te aarzelen bij de zorg van de PvdA die zegt, dit moet het dan wel zijn, er moet niet nog een keer een verhoging komen. Dat vind ik een ingewikkelde, omdat wij nooit kunnen

2215 voorspellen welke nieuwe taken volgend jaar op ons af gaan komen. Ik noem bijvoorbeeld de energietransitie. Dat houdt alle provincies bezig en daar krijgen wij als provincies gezamenlijk mee te maken en soms loont het dan de moeite om dat gezamenlijk op te pakken en dan loont het ook de moeite om dat via IPO te laten lopen. Dus als u zegt, er moet niet meer bijkomen, dan zeg ik, daar ga ik nog niet mijn hand voor in het vuur steken. Het is nu misschien mosterd na de maaltijd, maar als u er prijs op stelt, dan ben ik bereid om de begroting zoals die er nu ligt, met

2220 u in de commissie te bespreken, zodat als er nog inhoudelijke vragen resteren, dat wij die dan kunnen adresseren met u en ik ga ervan uit dat hetzelfde geldt voor mijn collega's in de andere commissies. Als daar behoefte aan bestaat, dan is het misschien handig om dat te inventariseren en dat bij de voorzitters van uw commissie neer te leggen om te agenderen. Daar ga ik niet over, maar als er bij u nog steeds vragen zijn, kan ik mij voorstellen dat u zich tot uw voorzitter wendt.

2225 De heer Den Uyl zegt ook, bij Zomernota of eerste begrotingswijziging, ik ben als was in uw handen, zegt u het maar en wij gaan zorgen of wij dat voor elkaar kunnen krijgen. Dus als u zegt, liever eerder dan later, maar met uw instemming is dat wel een technische exercitie geworden en niet meer een inhoudelijke discussie, even los van eventuele behandeling in de commissie zelf.

2230 De **VOORZITTER**: En dat voor gedeputeerde Post die zegt, ik ben als was in uw handen. Tel uw zegeningen!

Gedeputeerde **POST**: Eind van het jaar, dan ben ik zo moe en wat u maar wilt, maak er gebruik van!

2235 De **VOORZITTER**: De stemming over de voordracht. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Die zijn er niet, dan constateer ik dat de voordracht met algemene stemmen is aanvaard en dat onze beide vertegenwoordigers in de algemene vergadering weten waar zij aan toe zijn. Veel succes morgenavond.

2240 **11. Statenvoordracht 76 Eerste actualisering Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) 2018 - 2023**

2245 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. De SP kan in grote lijnen instemmen met de actualisering van het PMI, maar wij willen twee projecten uit het PMI er even uitlichten. De SP heeft inmiddels veel woorden vuil gemaakt aan de A9 aansluiting bij Heiloo. Voor een deel van deze Staten zal het SP-geluid rond dit project zijn gaan lijken op het geluid van een repeteerwekker, maar wie goed heeft geluisterd de afgelopen jaren, heeft kunnen merken dat het

2250 begin van ons verhaal weliswaar steeds erg op elkaar lijkt, maar dat er telkens een nieuw slot aan
zit. Dit slot wordt ons op een presenteerblaadje aangereikt door GS. Op wonderbaarlijke wijze
voorzien GS ons allen steeds weer van een verrassende ontwikkeling. Nu is dat wederom een
kredietverhoging van 1,8 miljoen euro dit keer. Daarmee loopt de spanning in ons verhaal verder
op en wij vragen ons af hoe dit toch allemaal zal moeten aflopen. Was het allemaal maar zo leuk
en was het ook maar zo leuk voor de inwoners van Heiloo, die ook graag zorg willen krijgen, die
2255 zich ook cultureel willen ontwikkelen en die ook een beroep gaan doen op de Wmo. De provincie
is als partner betrokken bij dit project. Door een steeds grotere rommel in Heiloo wat betreft
noodzakelijke aanpassingen in de plannen en de financiële dekking, worden PS telkenmale het
mes op de keel gezet om toch vooral maar een hoger krediet te verlenen. Waar houdt dit op?
Wanneer trekken wij de stekker uit dit project? Graag een antwoord van de gedeputeerde. Laat ik
2260 duidelijk zijn, voor de SP kan zij beter niet komen met een volgende kredietverhoging.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Volgens mij heeft de gedeputeerde dit in de
commissie al uitgelegd, dus het zijn niet zaken die door Heiloo veroorzaakt worden, dat is niet
een kredietverhoging voor ons. Wat is nou de reden dat u dat nog een keer vraagt?

2265

De heer **HOOGERVORST** (SP): Omdat het antwoord in die fase niet helemaal duidelijk was. Ik
begrijp dat u het een vervelende vraag vindt, maar toch stel ik hem. Een domme vraag zelfs, dank
u wel, mevrouw Kaamer van Hoegee. Dan de ontwikkelingen rond de verbinding A8/A9. In
november is het rapport verschenen van ICOMOS naar aanleiding van onder andere het
2270 werkbezoek aan het plangebied. Het oordeel van ICOMOS over de invloed die een verbindingsweg
tussen de A8 en A9 zal hebben op de status van werelderfgoed De Stelling van Amsterdam was –
en daar zijn wij het allemaal over eens volgens mij – vernietigend. Zowel de aanleg van de
Heemskerk- als de golfbaanvariant zal desastreus kunnen zijn voor behoud van de erfgoedstatus
van de Stelling. Zo belangrijk voor ons allen in het kader van het zicht houden op onze
2275 geschiedenis. Het deed ons deugd om bij enkele fracties in de commissievergadering van 30
november te bemerken dat ook zij geschrokken zijn van het rapport. Onze collega's van D66
betitelden de erfgoedstatus van de Stelling zelfs als 'heilig'. GS kondigden aan dat zij nu met het
ICOMOS-rapport in de hand, op audiëntie gaan in Den Haag. Wat wil men hiermee bereiken? Wij
zouden graag weten met welke vraag en met welke missie de gedeputeerde naar Den Haag gaat.
2280 Kunnen GS hier helderheid over geven en zijn GS bereid dit voor PS op korte termijn op papier te
zetten? Wij constateren dat het draagvlak voor de verbindingsweg A8/A9 steeds kleiner wordt.
Het moge u duidelijk zijn dat wij daar niet rouwig om kunnen zijn, de SP heeft deze weg nooit
gewild en zou liever zien dat GS nader onderzoek doen naar oplossingen ter plaatse voor
verbetering van de leefbaarheid in Krommenie. Daar komen wij vast in een volgende
2285 commissievergadering over te spreken.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter. Een programma met potentie waar ik graag een aantal
punten wil uitlichten. Voor ik het over de fiets ga hebben, even kort over de Burgervlotbrug. Er is
een onderzoek geweest en de gemeente wil graag een contra-expertise laten uitvoeren.

2290

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Ik hoor u zeggen, de gemeente wil graag een contra-expertise uitvoeren, maar in de commissie heeft ONH aangegeven hier ook voorstander van te zijn en dan wel met de bevolking uiteraard. Hoe staat u daartegenover?

2295 Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Wij steunen het initiatief, want wij vinden initiatieven van bewoners en gemeenten heel goed. Wij vinden het belangrijk als PvdA en willen vragen aan GS of zij de mogelijkheden ... is dat voldoende antwoord? Dan ga ik verder. Vragen aan GS of zij de mogelijkheden om Schagen te ondersteunen bij het onderzoek dat zij samen met de bewoners willen doen, willen nagaan. Een tweede vraag aan GS is de vraag of het mogelijk is om de
2300 Burgervlotbrug in het PMI te houden zolang de resultaten van het onderzoek nog niet bekend zijn. Dan de fiets, een fiets is klein, kleiner dan de auto maar laten wij groot denken over de fiets. Groot, over beleids- en provinciegrenzen heen, fietsinclusief zoals ik het vaak noem, in het belang van de fietser, milieu en mobiliteit. GS zitten niet stil als het om de fiets gaat, want zij werken aan de visie Fiets en daar verwacht de PvdA veel van. Er ligt al een knelpuntennota en een
2305 uitvoeringsagenda smart mobility, daarmee ligt er straks een mooie basis voor Noord-Holland. Voor Noord-Holland, maar een fietsinclusief beleid gaat natuurlijk verder dan alleen deze provincie. Immers, leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming houden ook niet op bij de provinciegrens. Daarom is het tijd voor een gezamenlijk doorfietsbeleid. Door samen op de pedalen te gaan, gaan wij meer bereiken. Er is interesse en brede behoefte aan een grotere
2310 aanpak, minimaal een Randstedelijke aanpak, heb ik gemerkt. Verschillende wethouders, de ANWB, de provincie Zuid-Holland, de Fietsersbond, het Rijk en in de Staten D66, GL, CU/SGP hebben al laten weten bij de verdere uitwerking betrokken te willen zijn. Dit gezelschap noem ik even de Fietsalliantie, laten wij dit tot een succes maken, niet voor onszelf, maar voor de fietser, milieu en mobiliteit. Het is nu niet het moment om een stevig inhoudelijk plan voor de fiets neer
2315 te leggen. GS zijn nu eerst aan zet en ik hoop van harte dat de uitkomsten van provincie-overstijgend fietsbeleid in het volgende PMI in de vorm van concrete projecten verankerd kunnen worden. Graag wil ik daar nog wat voor meegeven en dat zijn doelen en wensen waar de Fietsalliantie een extra impuls aan wil geven. Drie dingen, door, door en door. Allereerst doorfietsen van Haarlem naar Amsterdam, van Kudelstaart naar Leiden in zomer en winter met
2320 een optimale match tussen OV, scholen en woon-, werk- en zorglocaties. Met veilige fietsroutes en een goed op elkaar afgestemd netwerk. Iedereen die op regelmatige basis de provincie- en gemeentegrenzen overfietst, weet wat ik bedoel.

2325 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Ik had de interruptie eerder willen plaatsen, want wat u nu aan het doen bent, vind ik verspilde moeite. Er ligt nog geen fietsbeleidsplan en wat u nu opsomt, zijn dingen die wij in het fietsbeleidsplan opgenomen willen hebben. Wat is nu het doel dat u dit nog een keer gaat herhalen?

2330 Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Dat hoort u als ik verder kan gaan met mijn betoog. Daar staat het heel duidelijk in.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik ben heel blij dat de PvdA dit zo duidelijk vertelt en wij doen heel graag mee, alleen ik zou graag wat concreter willen horen waar u precies naartoe denkt te gaan.

2335 Een alliantie klinkt politiek heel mooi en kan goed voortborduren op wat wij hier al doen, maar wat wilt u gaan doen met de andere regio's?

2340 Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Beide vragen vragen om hetzelfde, dat komt nog in mijn betoog, maar ik maak toch maar gebruik van de interruptie om een en ander te verduidelijken. Dank jullie daarvoor. De Fietsalliantie is weer een start van iets wat er al ligt, daarom stel ik voor om dit in de volgende commissievergadering te bespreken en nu vast een mooie kopgroep vormen. Het gezamenlijke doel waarop wij koersen, is ruimte voor de fiets, milieu en mobiliteit en vooral ook de zichtbaarheid hiervan en de weg hier naartoe die leg ik graag samen met jullie af.

2345 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter. Wij zijn bezig met voordracht 76 als ik goed geïnformeerd ben. Daar staat helemaal niets in over een fietsbeleid of wat dan ook. Er staat een aantal zaken in en daar wil ik graag over stemmen ja of nee en niet een of ander wollig verhaal wat op dit moment niet speelt.

2350 De **VOORZITTER**: U stemt ook niet over het verhaal van mevrouw Van Duijn.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Nee, maar wel over de voordracht.

De **VOORZITTER**: Daar gaat u straks over stemmen.

2355 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik zou graag willen weten wat er nu anders is dan wat wij nu in het fietsbeleidsplan aan het opstellen zijn en waarom u nou niet het geduld heeft om daar even op te wachten.

2360 Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Ik ben gewoon enorm enthousiast, maar een goede vraag, wat er anders is dan wat wij al doen. Het gaat niet zozeer om wat wij doen, maar dat wij nadrukkelijk de samenwerking laten zien met de Randstedelijke partners om ons gezamenlijke mobiliteitsprobleem – want dat hebben wij, dat heeft de gedeputeerde al eerder aangestipt – aan te pakken. Je kunt je opstellen als allerlei eenzame fietsers of je gaat gezamenlijk een sterke kopgroep vormen. Dat is waar mijn pleidooi naartoe gaat. Door, door, door, wij waren bij
2365 nummer 2 en dat is doorstromen. Met de toenemende mobiliteit in de Randstad is kiezen voor de fiets noodzakelijk en dit komt de leefbaarheid uiteraard ook ten goede. Als 10% van de autoforenzen op de fiets gaat, zouden er in de huidige situatie nauwelijks meer files zijn. Dan drie, door denken, investeren in datasystemen, smart mobility en kennis van de fietswereld en onderlinge uitwisseling vooral daarvan. Doordenken over de bijdrage aan klimaat- en
2370 energiedoelstellingen en besparing op zorgkosten, doorgaan vooral en dat willen wij doen samen met gemeenten, regionale samenwerkingsverbanden, provincies, waterschappen, het Rijk en natuurlijk samen met alle andere betrokkenen. Tot slot, ik gebruik het woord Fietsalliantie. Dat klinkt groot en stoer en dat is het ook. De ambitie is groot, het draagvlak is voelbaar. Ik nodig iedereen uit om op de pedalen te gaan voor de fiets en ik stel het college de vraag of u na wilt
2375 denken en er in een volgende commissievergadering over verder wilt praten. De fietser verdient het, het milieu snakt ernaar en de doorstroming verbetert.

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter. Ik begrijp het wel, zo'n alliantie, een fietser wil graag wind mee en dat geldt ook voor D66, want wij zijn niet voor niets al de hele periode bezig om de kansen voor de fietser in deze arena op de kaart te krijgen. Een actualisatie van het PMI gaat doorgaans over een kredietverlening, maar ook ik heb iets wat niet strikt in die orde valt, de herinrichting van de N241, die is zo goed als voltooid en het oogst alom lof, een compliment aan GS. Wel bereiken ons de zorgen van omwonenden die de verlichting van de fietsstraat heel gevaarlijk vinden. Zij vragen daar aandacht voor, dus ik vraag op mijn beurt aan de gedeputeerde Mobiliteit om daar nog een keer naar te kijken. Wij weten hoe belangrijk zij veiligheid van de mobiliteit acht in deze provincie. Aan PS wordt gevraagd om krediet te verlenen voor 10,4 miljoen euro en 6,7 miljoen euro en dat drukt op onze kapitaallasten. Bij de aanbestedingsprocedures voor complexe kunstwerken zoals de Beatrixbrug aan de N244 in deze voordracht, blijken de oorspronkelijke budgetten te kort te schieten. Wij zijn bang dat dit de komende jaren structureel wordt, daar zullen wij echt iets mee moeten. Onze grote zorgen aangaande het project A9/afslag Heiloo kent u en die hebben wij meermaals met u gedeeld, ik begrijp ook de angst van de SP, maar toch, wij denken op dit moment dat wij ons niet moeten laten afleiden van onze aspecten in dat verhaal. Wij denken dat nut en noodzaak is aangetoond en daarmee is D66 bereid om de gevraagde kredieten te voteren. Dan nog een laatste besluitpunt in de voordracht, dan wordt ons gevraagd om een rijtje kredieten voor 106 miljoen euro af te sluiten. Als niet-ingewijde denk je dan, nog een keer 106 miljoen euro? Maar nee, het gaat hier niet om het opendraaien van de geldkraan, maar juist om het dichtdraaien. Wij moeten op het moment van het afsluiten van een project, denk ik, voor onze inwoners toch wat uitgebreider zo'n punt toelichten. Misschien is het de tijd van het jaar, maar ik denk dat het ook belangrijk is om met aandacht terug te kijken.

De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Wij kunnen ons aansluiten bij de SP en hun zorgen over de A9 Heiloo en de oproep van de PvdA om door te gaan met fietsen, maar ik wil het hebben over de kosten die mobiliteit met zich meebrengt. Wanneer is er een omslagpunt als kosten en baten tegen elkaar gaan afwegen? Praten wij dan alleen over kosten qua geld of zijn er ook nog andere soorten kosten waar wij het over hebben? Onderhoud van wegen is in dit geval veelomvattend, het gaat niet alleen over doorstroming, maar ook over milieu, leefbaarheid en het terugdringen van vervuiling. In alle gevallen wordt er een afweging gemaakt aan de hand van een kostenraming vooraf. De PvdD is sceptisch over deze balans, veelal wint de doorstroming van de auto het van natuur en milieu. Later vandaag zien wij bij de A27 eenzelfde probleem terugkomen. Maar bij de PMI's vindt tenminste enige vorm van afweging plaats en gaan wij afwegen wat het ons kost en wat er verandert. Zodra er bij een project een kredietverhoging komt van 83% en de kosten stijgen met 5 miljoen euro, dan is het niet meer duidelijk in hoeverre deze afweging nog standhoudt. Is het vervangen van een brug door een bredere brug inderdaad het beste voor leefbaarheid of is het efficiënter om deze 5 miljoen euro te steken in fiets, bus of thuiswerkinfrastructuur? Dan roept het ook de vraag op welke baten het beste worden bediend bij een kostenstijging. Graag een reactie van de gedeputeerde. In dit geval zijn wij aan de ene kant blij dat de financiën niet uit de algemene middelen komen, maar het geld wordt betrokken uit het programma Bereikbaarheid. Het betreft hier communicerende vaten. Een duurdere brug

2420 heeft direct gevolgen voor andere projecten. Het verzoek aan de gedeputeerde is dan ook een uitleg te geven over de gevolgen voor de buitengewone kostenontwikkeling van andere projecten. Ik denk dan vooral aan fietsinfrastructuur en OV. Voor ons mogen kosten voor auto-
2425 infrastructuur niet ten koste gaan van andere mobiliteitsprojecten. De reden is simpel, elke extra auto veroorzaakt file en vervuiling, elke extra fiets vermindert het aantal auto's. Daarom moeten wij blijven letten op doelmatigheid en niet alleen financieel kijken.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Voorzitter. Ik had graag iets willen zeggen tegen mevrouw Van Duijn over de Fietsalliantie en haar stokpaardje, maar ze is weg, dus dat laat ik even zo. Overigens hadden wij graag meegewerkt.

2430

De **VOORZITTER**: Ze luistert mee.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Ze luistert mee maar ik vind dit toch een beetje merkwaardig als ik zo vrij mag zijn. Dank GS voor de actualisatie. Er is overwogen om een amendement in te dienen
2435 over de Burgervlotburg. Dat is niet nodig, want als het herijkingsonderzoek van Schagen bekend is, kunnen wij weer over een eventueel vaste oeververbinding spreken in een nieuwe actualisatie. Wij rekenen er vanzelfsprekend wel op dat de provincie volop meewerkt aan dat onderzoek, dat is overigens een overbodige vraag, de provincie en de gedeputeerde kennende. Over de A8/A9 zijn wij separaat geïnformeerd.

2440

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter, over de Burgervlotbrug. U bent het met mij eens dat wij het eigenlijk blijvend op moeten nemen in het PMI.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Dat is niet nodig, want als het herijkingsonderzoek aanleiding geeft
2445 om het op te nemen, dan kunnen wij het zo doen. Er is onterecht een beetje onvrede ontstaan over het eventueel verwijderen, maar dat hoeft helemaal niet, die onrust.

De heer **LEEVER** (ONH): Dat zijn uw woorden, maar ik heb ze van de gedeputeerde toch anders gehoord.

2450

De heer **DE GRAAF** (CDA): De gedeputeerde heeft in de commissievergadering gezegd dat PS dit zo weer in kunnen voeren in het PMI. Dat gaan we zo wel horen. Overigens zijn wij het eens met de aanpak van GS van de A8/A9 en het ICOMOS-rapport om op te trekken met de ministeries van OC&W en I&W. Het dilemma van het verbeteren van de leefbaarheid en bereikbaarheid in
2455 Krommenie en Assendelft en de status van werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam zet Noord-Holland in een spagaat en dat gaat misschien wel verder. Noord-Holland is siteholder van de stelling, kunnen GS in dit kader een MKBA, een maatschappelijke kostenbatenanalyse over de status van de Stelling uitvoeren? Wellicht kunnen wij dan nog beter dit in de besluitvorming meenemen. Graag beantwoord ik straks de vraag van de heer Hoogervorst.

2460

De **VOORZITTER**: De heer Hoogervorst krijgt van mij het woord.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Mijnheer De Graaf zegt het een goed idee te vinden om samen op te trekken in het kader van de resultaten van het ICOMOS-rapport met het ministerie.
2465 Dat kan wellicht een goed besluit zijn maar bent u het met ons eens dat het prettig zou zijn om te weten met welke missie wij als provincie naar het ministerie trekken?

De heer **DE GRAAF** (CDA): De missie staat beschreven in de brief die bij de toelichting is gegeven en dat is om te kijken wat er wel kan en niet alleen naar wat er niet kan en die missie
2470 ondersteunen wij volledig, want dit soort beslissingen kan de provincie economisch gezien en ook qua leefbaarheid gewoon op slot zetten.

De heer **TIJSSENS** (D66): Ik begrijp de zorgen van de heer De Graaf en die heeft hij ook al eerder onder woorden gebracht, alleen het idee om een MKBA voor een werelderfgoed te gaan
2475 uitvoeren, zou ik haast zeggen, dat is als het toevoegen van een nieuwe spelregel tijdens de wedstrijd. Deelt u die opvatting met mij want wij hebben daar nooit afspraken over gemaakt hoe dat dan vorm moet krijgen.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Nee, maar ik krijg ook niet veel antwoorden op de vraag die ik stel,
2480 wat levert de status ons op?

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Ik schrik hier toch wel van. Ik hoor u zeggen, een MKBA voor de Stelling van Amsterdam, maar gaan wij ook een MKBA houden over het Rijksmuseum of voor alle andere dingen die er staan? Er is in de commissie M&F een discussie geweest over dit
2485 onderwerp en toen was u niet zo scherp dat u alleen op economische

De **VOORZITTER**: Wat is uw vraag?

De heer **VAN BERKUM** (GL): Verandert u van standpunt?
2490

De heer **DE GRAAF** (CDA): Ik verander niet van standpunt. Ik heb gevraagd naar een MKBA over de status van de Stelling werelderfgoed. Als mensen vragen, wat levert de status ons op, dan krijg ik daar geen antwoord op. Als ik u vraag hoeveel toeristen komen er naar de Afsluitdijk, weet u dan het antwoord?
2495

De **VOORZITTER**: Die vraag mag de heer Van Berkum beantwoorden.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Daar weet ik geen antwoord op, maar het gaat mij erom dat u in de commissievergadering in deze zaal hebt gezegd dat het niet zo scherp klopte wat er in de
2500 Telegraaf stond en daar neemt u nu afstand van, u moet daar wel eerlijk over zijn. U bent van standpunt veranderd dus of het klopt wat er in de Telegraaf staat of wat u hier zegt, het kan niet allebei waar zijn.

De **VOORZITTER**: Wij gaan hier niet over de krant van gisteren of eergisteren praten.
2505

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, in reprise. U zegt, ik ga het instrument MKBA gebruiken voor een statische conditie, maar u weet toch net zo goed als ik dat het instrument MKBA bedoeld is voor een transitie, de analyse van effecten of je iets wel of niet gaat uitvoeren. Dat is precies wat ik zeg, verandert u niet gewoon de wedstrijdregels tijdens het spel?

2510

De heer **DE GRAAF** (CDA): Nee. Ik vraag alleen aan GS of zij bereid zijn om de status en de economische voor- en nadelen daarvan maar ook de maatschappelijke voor- en nadelen te onderzoeken. Dat is mijn enige vraag.

2515

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Wij hebben geen bezwaar tegen de wijzigingsvoorstellen van het PMI. Dat mag gewoon uitgevoerd worden. Het is wat vervelend dat de economie aantrekt en dat ons dat meer gaat kosten. Dat is dan de keerzijde van de medaille. Voor wat betreft de Burgervlotburg, de heer De Graaf heeft het net prima verwoord. Hij hoeft wat ons betreft niet in het PMI behouden te worden, dus dat voorstel kunnen wij gewoon overnemen.

2520

Als u nou zegt, wij willen het graag in het PMI houden, wij hebben als Staten altijd het recht om met een amendement een project weer terug in het PMI te brengen. Op het moment dat Schagen een contra-expertise heeft gedaan en zegt, er komt een MKBA uit of wij kunnen het financieel dragen of whatever, is het aan ons om te zeggen, u gaat het maar weer doen, gedeputeerde. Als Schagen met zo'n voorstel komt, dan zullen wij waarschijnlijk een van de eersten zijn om dat met

2525

een amendement weer terug te brengen in het PMI. Ik hoop dat de heer Leever dan ook mee wil doen. De A8/A9, ik zou graag van GS willen weten of er al een afspraak gepland is en op welke termijn dat gaat gebeuren.

2530

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Is mevrouw Kaamer van Hoegee het eens is met het voorstel van de heer De Graaf van het CDA dat een MKBA gehouden zou moeten worden over de Stelling van Amsterdam?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik vind het niet nodig om een MKBA uit te voeren op de Stelling van Amsterdam. Een MKBA zou gedaan moeten worden op het tracé.

2535

De heer **HOOGERVORST** (SP): In aanvulling op de vraag van de heer Van Berkum en ook in aanvulling op de heer De Graaf, vindt u dat de waarde van de Stelling van Amsterdam in geld is uit te drukken?

2540

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Jeetje, wat is dat nou weer voor een vraag! Daar hebben wij het helemaal niet over. Mijnheer De Graaf en ik hebben het daar niet over gehad en dat staat ook niet in het PMI benoemd. De waarde van de Stelling van Amsterdam, wij hebben tot nu toe steeds gezegd dat wij daar vooralsnog heel veel waarde aan hechten en dat wij eerst afwachten wat nou de mogelijkheden zijn die GS samen met het Rijk gaan onderzoeken en wat de brief van ICOMOS nou daadwerkelijk betekent.

2545

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Het woord 'vooralsnog' baart mij zorgen. Ik houd mevrouw Kaamer van Hoegee en de rest van haar fractie aan hetgeen zij hier eerder heeft

2550 gezegd, namelijk dat de Stelling belangrijk is voor de Staten en dat wat u betreft, daar niet aan te tornen valt, dat heeft u bij herhaling gezegd en daar lijkt u nu op terug te komen en dat baart mij zorgen. Daar wil ik even een vlaggetje in steken.

De **VOORZITTER**: Het onderwerp Stelling van Amsterdam is heden niet aan de orde.

2555 De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik ben er niet over begonnen, maar het is bij herhaling genoemd.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kaamer van Hoegge ook niet.

2560 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Klopt, maar ik word nu wel uitgedaagd. Als u het betoog van mij in eerste en tweede termijn in de laatste commissievergadering gaat terugluisteren, dan hoort u precies hetzelfde als wat ik zojuist gezegd heb.

2565 De heer **VAN BERKUM** (GL): Niet helemaal waar. Dan nog een algemene opmerking. Met name hoe de PVV omgaat met wat er op de agenda staat op het moment dat gezegd wordt dat iets niet besproken wordt wat niet strikt genomen in het stuk staat, begint mij echt te irriteren. Bij herhaling is dit naar voren gebracht. Bij herhaling probeert u het debat te beïnvloeden en dat irriteert mij. Dat wil ik even kwijt. Ik ga verder met de documenten die hier besproken zijn.

2570 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter. Ik beïnvloed het debat niet, wij hebben geen debat over de A8/A9 vandaag, wij hebben een debat over voordracht 76, het gaat alleen over kredietverlening en daar ben je voor of tegen en niet het gezeur van een halfuur over dingen die niet op de agenda staan. Dat wil ik even kwijt.

2575 De heer **VAN BERKUM** (GL): Dat is precies het punt dat ik probeer te maken. U haalt namelijk te pas en te onpas er vluchtelingen, windmolens bij en u doet het zelf ook maar als het u niet aanstaat, dan spreekt u ons erop aan. Dat irriteert mij. Ik heb het punt A8/A9 niet op de agenda gezet, ik ben er niet over begonnen, ik reageer alleen. U kapt het af door te zeggen, wij mogen er niet over praten en dat hoort gewoon niet. Ik begin met mijn betoog. Allereerst wil ik mijn steun uitspreken voor de Fietsalliantie van de PvdA, het is mij nog steeds niet helemaal duidelijk waar u heen wilt gaan maar wel dat u veel enthousiasme heeft en ik deel uw enthousiasme. De afslag A9, wij steunen dit plan niet, maar wij stemmen wel in met de actualisatie met een voorbehoud op dit punt. Wij hebben een hele hoop mails gekregen over fietsverlichting, wij hebben daar vaak over gesproken, ook D66 heeft erover gesproken. Ik wil de gedeputeerde vragen of zij bereid is een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om weinig of laag intensiviteit met verlichting aan te brengen. Dat kan met strepen op de weg om toch de belijning van het fietspad aan te geven en niet de natuur te verstoren. Die dingen zijn mogelijk, daar hebben wij het vaak over gehad, maar ik zou graag willen dat wij daarmee aan de gang gaan in het kader van deze discussie.

2590 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik heb bij een aantal bijdragen de wenkbrauwen wel even opgehaald, zoals bij de heer Hoogervorst en hij snapt waarschijnlijk wel waarom ik dat zeg. Hij heeft gezegd dat er bij de A9 opnieuw een kredietverhoging wordt gevraagd en dat het een

- rommel is in Heiloo en waarom wij nu alweer een kredietverhoging hebben. Ik heb dat tot drie keer toe in de commissie luid en duidelijk uitgelegd, ik heb hem aangegeven dat dit vragen zijn van Heiloo, waar de gemeente Heiloo voor betaalt en de provincie niets extra's kosten. Dat kon
2595 niet eerder omdat die plannen nog niet uitgekristalliseerd waren. Dat hij de technische vraag nu voor de vierde keer stelt, verbaast mij in hoge mate en voor het antwoord verwijs ik naar de notulen van de commissie. Datzelfde geldt voor de A8/A9. De heer Van Berkum heeft hierover precies dezelfde vragen gesteld in de commissie, en ik ga niet precies hetzelfde antwoord geven, dus ik verwijs u naar de notulen, want daar staat het luid en duidelijk in. Dan de Burgervlotbrug
2600 die door mevrouw Van Duijn naar voren is gebracht en de mogelijkheden om Schagen te ondersteunen. Ik heb die behoefte helemaal niet. Wij hebben het onderzoek uitgevoerd en dat Schagen een tweede onderzoek wil, is de verantwoordelijkheid en autonomie van Schagen zelf. Als zij dat onderzoek willen uitvoeren, dan staan zij daar volledig vrij in. Daarvoor hebben zij een open huishouding en zijn zij een autonome gemeente. Ik voel niet de behoefte om daaraan bij te
2605 gaan dragen, want wij hebben een deugdelijk onderzoek gedaan. Waarom zou ik in vredesnaam voor een tweede onderzoek moeten gaan betalen als ik vind dat het onderzoek dat verricht is, deugdelijk heeft plaatsgevonden? Dan, zijn wij bereid om het project tot die tijd in het PMI te houden?
- 2610 Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Ik zal het even verduidelijken, ik kan mij voorstellen dat er misschien een mogelijkheid is als het onderzoek toch al is gebeurd, dat daar dingen uit zijn gekomen die kunnen bijdragen aan het onderzoek, dat zij dat niet meer hoeven te doen, dat je elkaar op die manier ondersteunt en niet per se financieel.
- 2615 Gedeputeerde **POST**: Alle documenten van de provincie zijn volledig openbaar op het moment dat zij definitief zijn, dus op het moment dat zij dat willen, dan kunnen zij die documenten krijgen net zoals elke inwoner van Noord-Holland. Dat is volgens mij niet een actie die van onze kant moet komen, maar als zij dat willen, dan zullen zij daar zelf voor de boer op moeten voor wat betreft het onderzoek. Kunnen wij het tot die tijd in het PMI houden? Ik zie daar niet direct
2620 aanleiding voor. Wanneer u zegt, wij vinden in meerderheid dat dat nodig is, dan zult u het PMI zoals dat hier ligt, moeten amenderen. Omgekeerd, op het moment dat u aanleiding vindt in een eventueel onderzoek van Schagen om het alsnog in het PMI op te nemen, dan staat het u vrij om een amendement op het PMI in te dienen om het opnieuw op te voeren. In formele zin zijn dit de spelregels die wij met elkaar hebben afgesproken. Wanneer wij iets afgerond hebben en het
2625 besluit genomen hebben om daar niet mee verder te gaan, horen wij hem eruit te halen. Als u de spelregels wilt veranderen, dan is dat aan u, want dat is een politiek oordeel, en niet een inhoudelijk oordeel dat het college geveld heeft. Ik moet wel lachen over de bijdrage van de heer Van Berkum over de Fietsalliantie. Hij zegt, ik weet niet precies waar u heengaat, maar ik ga wel mee. Ik weet niet of dat treffend is voor de visie van GL in het algemeen of dat het alleen om dit
2630 onderwerp in het bijzonder gaat, maar het baart mij wel enige zorgen dat je wel ergens heen wilt maar nog niet precies weet waar naartoe. De vraag aan het college, mevrouw Van Duijn, wilt u erover nadenken? Uiteraard. Uw tweede vraag, wilt u daar in de commissie over spreken, dan is mijn antwoord daar gaat het college niet over maar daar gaat u zelf over. Dus als u het agendeert, dan spreken wij daar in de commissie verder over. Dan de verlichting N241, een

2635 aantal partijen heeft hier vragen over gesteld. De heer Tijssens maakt zich daar zorgen over. Volgens mij ligt er een plateau en daar komt nog wat verlichting bij, dat zat al in de planning maar dat moet nog geplaatst worden. Voor het overige geldt dat u een beleidskader hebt afgesproken en dat er heel nadrukkelijk is gesproken in termen van, waarom brandt hier het licht, die rapportage heb ik in de commissie ook al gezegd, toen is die vraag ook gesteld, dus ik
2640 ben verrast dat hier opnieuw over dit onderwerp vragen worden gesteld. Ik heb u toen verwezen naar het rapport: "Waarom brandt hier eigenlijk het licht". Dat is een rapportage die wij eerder hebben gemaakt, omdat u heel veel waarde hecht aan donkerte en omdat u waarde hecht aan zuinig omgaan met energie en omdat wij daarom bepaalde beleidslijnen hebben afgesproken. Als u een uitzondering wilt maken, dan zult u het beleid moeten aanpassen, dat is dan de juiste
2645 volgorde en niet zeggen, wij maken hier incidenteel een uitzondering. Als u aanpassingen wilt, dan moeten wij het hebben over het beleid ter zake en daarna kunt u met het aangepaste beleid besluiten om op allerlei plekken verlichting gaan plaatsen. Dat is dan wel de consequentie die wij met elkaar nemen, maar daar gaat u over, dat is kaderstelling.

2650 De heer **TIJSSENS** (D66): Altijd respect voor een gedeputeerde die probeert consequent te zijn, maar tussen de commissiebehandeling en deze dag zijn er heel veel e-mails verstuurd door omwonenden waarin zij ondanks de eerdere toelichting en uitleg, nog steeds hun onrust niet onder stoelen of banken steken, vandaar de oproep om er nog een keer naar te kijken. Het punt is, het zou heel goed mogelijk zijn op deze plek om fietsers met alternatieve middelen met
2655 minder lichtverstrooiing en verstrooiing op die plek specifiek te kijken. Ziet u daar mogelijkheden voor zonder het beleid omver te gooien?

Gedeputeerde **POST**: Dat vraagt nog steeds een specifieke uitzondering van het vigerende beleid en als u dat wilt, dan vind ik dat u in uw kaderstellende rol moet kijken, is dit nog steeds het
2660 beleid zoals wij dat willen. Als u dat niet meer wilt, dan zorgt dat niet automatisch niet alleen voor een aanpassing hier, maar dan zorgt dat ook voor aanpassingen elders. Ik vind het wat ingewikkeld als u hier een precedent gaat scheppen om op basis van de e-mails die wij krijgen, met alle respect, ik snap het heel goed, dat wij op ad hoc basis hier een uitzondering maken en elders niet. Dat vind ik ingewikkeld uit te leggen en dat kan ik ook niet uitleggen want er zijn veel
2665 meer plekken waar wij met precies dezelfde of nog grotere intensiteiten ook gekozen hebben voor geen verlichting en dat is nou eenmaal het beleid zoals u dat heeft vastgesteld.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Voorheen voor de nieuwe weginfrastructuur die er ligt waarvoor ook een compliment want het is schitterend geworden, was er verlichting en nu is die er
2670 niet meer. Vandaar dat de reacties van omwonenden van dien aard zijn. Waarom is die verlichting niet teruggekomen en als er dan toch verlichting mogelijk is, zou het niet mogelijk zijn om indirecte verlichting aan te leggen zodat rekening wordt gehouden met de natuur, dat op het moment dat je beweegt het licht aangaat, dat is overal van toepassing.

2675 Gedeputeerde **POST**: Ook hier hebben wij het in de commissie al over gehad. Bij meebewegende verlichting, ten eerste maakt het niet uit voor wat betreft de verlichting, want nog steeds betekent het dan dat je verlichting aanbrengt op een plek waarvan wij met elkaar hebben

afgesproken dat wij dat niet zouden moeten willen. Ten tweede geeft meebewegende verlichting heel veel mensen het gevoel van enorme onveiligheid, omdat derden – ik zeg niet dat het feitelijk
2680 onveilig is, maar het geeft een gevoel van sociale onveiligheid – omdat mensen het gevoel hebben dat die ‘enge man’ want in de regel zijn het enge mannen en niet zozeer enge vrouwen, dat die enge man dan precies weet waar je bent en wanneer de verlichting aanspringt bij jou waar die enge man dan zou zitten, dan breng je hem alleen maar op het spoor en maakt het er nog onveiliger op, in ieder geval qua gevoel.

2685

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, de reden waarom ik specifiek vroeg naar een breed onderzoek en iets meer informatie erover, is juist dat ik niet aan iets wil komen wat alleen maar als reactie op een e-mail. Ik hoor u zeggen in antwoord op mijn vraag, natuurlijk willen wij, daar was ik heel blij mee, maar ik hoor u nu naar aanleiding van de heer Tijssens, er is onduidelijkheid
2690 over of u nu wel of niet iets kunt doen met mijn vraag over een toezegging.

Gedeputeerde **POST**: Ik heb u aangegeven dat juist op uw verzoek er een nota is gekomen ‘Waarom brandt hier het licht?, dat u heel veel waarde hecht aan donkerte en duisternis, dat is de reden voor de beleidsnota, zo richten wij onze wegen in. Dat is verkeersveilig en op het moment
2695 dat u het anders wilt, dan gaat het niet aan om in een specifiek geval een uitzondering te maken, want daarmee schep je ook een precedent voor andere provinciale fietspaden. Dan gaat het aan om de hele nota te laten herzien. Als dat is wat u wilt, dan hoor ik graag van uw Staten door middel van een motie, dat is wat wij willen en dan gaan wij aan het werk. Maar vooralsnog proberen wij een precair evenwicht te vinden tussen het handhaven van duisternis en het
2700 aanbrenge van verlichting. Daar is de nota uit voortgekomen. Het is niet zomaar, het is geen beleid, daar is over nagedacht. Dan zegt de heer Tijssens dat de laatste tijd een aantal kredieten voor complexe kunstwerken aan de lage kant is gebleken. Dat klopt, ik heb eerder in de commissie aangegeven, dat heeft met name met de staalprijs te maken, dat zit hem vooral in beweegbare bruggen omdat de elektromechanica daar ingewikkeld wordt, dat wij moeten
2705 voldoen aan machinerichtlijnen et cetera, dus het loopt gewoon in de papieren. Toevallig heb ik het er vandaag nog over gehad, omdat wij signaleren dat dat niet eenmalig is, maar dat dat iets zou kunnen zijn dat gewoon structureel gaat plaatsvinden. Ik heb aangegeven dat ik het heel plezierig zou vinden dat als alle kredieten die wij op dit moment hebben gelopen, daar extra op worden nagelopen, zodat wij eventueel met een aanvullend voorstel of geactualiseerd beeld
2710 kunnen komen in uw richting. Ik heb aangegeven dat het misschien handig is als uw Staten er door middel van een brief over geïnformeerd zouden worden. Ik ben blij dat u het vraagt, dat scheelt ons een brief en u bent inmiddels weer op de hoogte van waar wij mee bezig zijn. Uw zorgen delen wij, want het gaat niet om een incidentele oprisping. Verder vraagt u meer aandacht te geven aan de afsluiting van kredieten. Misschien is het goed om in de commissie verder te
2715 praten over hoe u dat ziet, wat zou u willen. Ik vind het heel plezierig om dat te doen, want voor ons is het altijd een mooi moment omdat het betekent dat wij echt met iets klaar zijn, definitief, als wij daar wat meer tekst en uitleg over kunnen geven, heel plezierig, maar dan wel datgene waar u en onze inwoners iets aan hebben. Dan de PvdD, is het vervangen van een brug door een bredere brug nou wel kosteneffectief? Wij kijken bij het verbreden van een brug daar niet altijd
2720 naar. Vaak zijn bruggen honderd jaar oud want dat is de gemiddelde levensduur van een brug. U

weet net zo goed als ik dat de mobiliteit er honderd jaar geleden anders uitzag dan vandaag de dag. Als je alleen al kijkt naar de omvang van het landbouwverkeer, dat in sommige gevallen over provinciale bruggen trekt, dan weet je dat die inmiddels anderhalve keer zo breed zijn als toen. Je ontkomt niet aan verbreden als je alleen al kijkt naar de veiligheid waar de heer Klein een
2725 amendement voor heeft ingediend bij de Koers 2050, als je alleen al uitgaat van de verkeersveiligheid, dan ontkom je er niet aan om te verbreden of je moet willen verbieden dat er geen voertuigen over de infra gaan. Als je het veilig wilt houden, dan ontkom je er niet aan om te verbreden. Ik weet niet hoe u verkeersveiligheid en dus levens van mensen wilt afwegen tegen de kosten daarvan, want dan zou je een prijskaartje moeten gaan hangen aan het leven van mensen
2730 en dat vind ik moreel over het randje. Als u daar anders over denkt, dan hoor ik dat graag. Welke gevolgen heeft dat voor de fiets? Als wij de infrastructuur moderniseren, kijken wij naar het totale tracé. Dat betekent dat het nooit ten koste zal gaan van bijvoorbeeld een naastliggend fietspad, want ook dat wordt in de overwegingen meegenomen. Wij kijken naar alle modaliteiten die op dat moment aan de orde zijn, of het nou parallelstructuur, fietspad of gewoon de auto-infra is. Er
2735 wordt dus nooit een afweging tussen modaliteiten gemaakt, maar altijd een afweging voor zover aan de orde, tussen projecten. Er is nooit een modaliteit die in het gedrang komt of getemporeerd wordt, er is altijd een project dat in het gedrang komt of getemporeerd wordt.

De **VOORZITTER**: De gedeputeerde is al enige tijd over haar spreektijd.
2740

Gedeputeerde **POST**: Ik wil met alle plezier stoppen met beantwoorden als u dat wenst, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dat is misschien niet verkeerd, dan zien wij even hoe de Staten daarop
2745 reageren. Wij hebben hier vanmorgen in het presidium ook een gedachtewisseling over gehad.

Tweede termijn

De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter, ik houd het kort. Wij hebben veel moeite en ik begrijp
2750 ook dat de gedeputeerde dat snapt, met de hele gang van zaken rond het project A9 in Heiloo. Dat snapt u niet?

Gedeputeerde **POST**: Nee, dat heb ik niet gezegd.

2755 De **VOORZITTER**: Dat heeft zij ook niet gezegd.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Nee, dat maak ik op uit haar beantwoording. U neemt mij kwalijk dat ik deze gang van zaken voor het onderdeel dat Heiloo inbrengt, dan een rommel noem – in de commissie had ik het zelfs over chaos – ik had mijn woordkeuze al aangepast maar blijkbaar
2760 is dat nog niet goed genoeg, of en dat kan natuurlijk ook, u hebt dergelijke berichten nog steeds niet ontvangen van onze partners. Dat zegt ook wat. Ik vat uw verhaal even kort samen en ik hoop dat u mij dit kunt bevestigen. Als Heiloo iets extra's wil of een duurdere aanpassing, dan betaalt Heiloo dit geheel zelf. Klopt dat? En dan nog over de A8/A9. Met de vraag wat kan er nou

2765 wel naar Den Haag gaan, vind ik zelf nogal beperkt. Ik hoop dat GS deze vraag wat nader kunnen specificeren. Ik heb de deskundigheid van de gedeputeerde hoog zitten, dus ik verwacht toch wel een wat uitgebreidere vraagstelling. Omdat ik in eerste termijn daar niet een goed antwoord op gekregen heb, dien ik een motie in.

Motie 135/181217

2770 Het informeren van de Staten over de intenties van het bezoek van GS aan het ministerie van I&W inzake gevolgen ICOMOS-rapport op de status Werelderfgoed 'Stelling van Amsterdam' bij aanleg van een A8/A9 verbindingsweg

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 18 december 2017

2775

Constaterende dat:

- *Er drie varianten voorliggen ter beoordeling als mogelijkheden voor het oplossen van de bereikbaarheidsproblematiek in de regio Zaanstad-Heemskerk en de leefbaarheidsproblematiek in Krommenie;*
- 2780 - *ICOMOS in het najaar van 2017 een werkbezoek aan het plangebied heeft gebracht en naar aanleiding daarvan een rapportage heeft opgeleverd;*
- *De inhoud van het bovengenoemde rapport zeer kritisch is over de invloed van een verbindingsweg A8/A9 op de status van werelderfgoed van De Stelling van Amsterdam;*
- 2785 - *GS van Noord-Holland met het ICOMOS-rapport in de hand bij het ministerie van I&W gaan overleggen.*

Overwegende dat:

- *Het oordeel van ICOMOS over de voorliggende varianten grote invloed kan hebben op de besluitvorming in de Staten van Noord-Holland;*
- 2790 - *De Staten zicht willen hebben op de intentie van het bezoek van GS aan het ministerie van I&W, als het gaat om bespreking van het ICOMOS-rapport inzake de status van werelderfgoed van De Stelling van Amsterdam.*

Besluiten het college van GS op te roepen:

2795 *De Staten op korte termijn maar in elk geval voordat het bezoek aan het ministerie van I&W plaats zal vinden, te informeren over de intentie van het aan het ministerie voorleggen van het rapport van ICOMOS inzake de invloed van de drie varianten A8/A9 op de status van werelderfgoed van De Stelling van Amsterdam*

2800 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fractie SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

2805 Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter, mijn dank voor de steun en het vertrouwen in de Fietsalliantie. Ik zal zorgen voor een notitie voor de volgende commissievergadering.

2810 De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter. De uitnodiging van GS om te kijken naar wat wij met elkaar bespreken bij het afsluiten van kredieten, dus de slotfase, nemen wij met beide handen aan. Dat lijkt mij heel nuttig. Ik denk ook dat het goed is om in commissieverband nog eens door te exerceren over de mogelijkheid van laag intensieve verlichting voor die kwetsbare verkeersdeelnemers op hele donkere plekje in onze provincie.

2815 De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter, ik ben erg blij dat veiligheid een groot goed is, ook bij de gedeputeerde. Ik wil haar verzoeken om ook eens te kijken naar vertragingen in de snelheden die ook zeer goed zijn voor verkeersveiligheid, uiteraard zijn wij daarvoor. Wij snappen ook wel dat sommige dingen soms meer geld kosten, ook als ze opeens zoveel meer geld kosten dan ze nu zouden kunnen kosten. Wij maken ons nog steeds zorgen over de gevolgen voor andere projecten en ik hoor vooral dat er wordt gekeken binnen een project. Ik heb daar nog geen heel
2820 duidelijk antwoord op gekregen dat dit bijvoorbeeld niet ten koste gaat van de fietsprojecten die wij hebben of de OV-projecten. Het blijft één pot geld waar wij in zitten te roeren.

2825 De **VOORZITTER**: Een aantal van dit type discussies hoort eigenlijk in eerste instantie in de commissie thuis.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Voorzitter. Ik heb geen antwoord van de gedeputeerde gehad op mijn vraag over de MKBA.

2830 De **VOORZITTER**: Dat lag aan mij.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Ja, dat weet ik, maar ik beschuldig u niet hoor. Ik zal antwoord geven op een vraag die ik zelf gesteld heb. De Afsluitdijk trekt zonder enige promotie 300.000 bezoekers per jaar en de heer Leever wist dat.

2835 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter, het kan heel kort want u heeft de gedeputeerde weerhouden om antwoord te geven op mijn vraag. Ik hoop hem in tweede instantie alsnog te krijgen.

2840 De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Heel kort, ik heb een plaatje van waar wij het over hebben. Ik weet niet of u het kunt zien, maar dit is het idee van 'glow in the dark'-belijning op fietspaden. Het idee is en niet per se op deze specifieke plek, de aanleiding dat wij het er nu over hebben, is vanwege dit specifieke onderwerp. Ik wil er graag in brede zin naar gaan kijken, omdat het wel voor verkeersveiligheid zorgt, niet voor onveilige situaties zoals mevrouw Post net aangaf, dat mensen het idee hebben dat zij gevolgd worden door een spotlight in een verder
2845 donkere omgeving en dat zij daaraan echt tegemoetkomt. Daar zou ik het over willen hebben en ik hoop dat ik een iets enthousiaster verhaal krijg van de gedeputeerde, en anders moeten wij zoals de heer Tijssens al zegt, een mooie middag opzetten in de commissie M&F.

2850 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. In de richting van de heer De Graaf, het antwoord op zijn vraag is nee, maar ik snap niet helemaal goed waarom, dus dat gaat hij nog uitleggen, want hij is een stuk intelligenter dan ik, dus die snapt dat wel. In de richting van de heer Van Berkum, ik vind het jammer dat u dat hier ter sprake brengt en dat u dat niet in de commissie ter sprake brengt, want volgens mij is dat een onderwerp dat wij daar moeten bespreken en niet hier. In de richting van de PvdD, ja, uw vraag is ook aan de orde geweest in de commissie. Toen heb ik geprobeerd uit te leggen – maar ben daar kennelijk jammer in gefaald – dat er aparte budgetten zijn voor het OV, 2855 daarvoor hebben wij de nota OV 2020, wij hebben het PMO, dat zijn aparte gelden, het PMI zijn aparte gelden en dat die zaken niet met elkaar vermengd worden. Dat is het antwoord dat u van mij vandaag ook weer krijgt, als u het de eerste keer niet helemaal begrepen heeft en anders moeten wij dat in de commissie of en marge nog een keer uitleggen. In de richting van de SP over 2860 Heiloo. Als u als Staten massaal zegt, wat Heiloo wil en wat wij mee kunnen nemen, werk met werk kunnen maken, dat vinden wij onzin, dat het daardoor per saldo efficiënter en effectiever wordt, vinden wij onzin, laat iedereen maar lekker apart voor zijn eigen dingetjes betalen, want dan geven wij meer belastinggeld uit aan allemaal losse projecten, als dat oprecht uw mening is, als u inefficiënt met belastinggeld wilt omgaan, als u meer belasting wilt heffen in Nederland, 2865 dan is dit de route die u moet gaan. Wij voeren sec uit wat Heiloo ons vraagt omdat wij werk met werk kunnen maken. Ik zou het bijzonder raar vinden als u daar niet in zou willen bewilligen. Volgens mij moeten overheden samenwerken en niet langs elkaar heen. Dan de motie, deze is volstrekt overbodig, maar dan ook volstrekt overbodig, want alles wat u vraagt staat in de notulen van de laatste commissievergadering en ik ontraad hem dan ook ten zeerste.

2870 Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, MKBA A8/A9. Het is eigenlijk niet te doen omdat je dan zachte zaken moet kwantificeren van de Stelling van Amsterdam. Je ziet nu ook al dat bij de MKBA voor de A8/A9, daar zit de Stelling van Amsterdam ook niet gekwantificeerd in. Dus uw vraag moet ik beantwoorden met, dat lukt niet.

2875 Gedeputeerde **POST**: Sorry, mevrouw Kaamer van Hoegee. Het antwoord is, het wordt nu ambtelijk voorbereid, er is nog geen bestuurlijke afspraak.

2880 De **VOORZITTER**: Wij gaan stemmen over M135. Stemverklaringen?

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Ik vind het heel lastig want wij gaan hier toch tegen stemmen en de reden is dat ik persoonlijk die vraag heb gesteld in de commissie, dat de aanleiding is geweest voor de agendering hiervan en ik gewoon antwoord wil op wat er terugkomt van de gedeputeerde. Ik hou haar er scherp aan dat zij dat doet, maar dit hebben wij 2885 wel gedaan. Ik ben niet blij met het antwoord, ik ben niet gerust op hoe het uitkomt, maar wij hoeven het niet te herhalen.

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, PvdD, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de stemming over de 2890 voordracht. Stemverklaringen?

2895 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Wij kunnen instemmen met de actualisatie van het PMI op drie onderdelen na, dat zijn uiteraard de verbindingsweg A8/A9, de afslag A9 bij Heiloo en het onderdeel bereikbaarheid Bollenstreek, met name het deel dat voorheen Duinpolderweg heette.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik sluit mij hier volledig bij aan.

2900 De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders van de voordracht vragen de hand op te steken? Die zijn er niet, zodat de voordracht unaniem is aanvaard.

12. Statenvoordracht 77 Eindrapport Randstedelijke Rekenkamer Recreatieschap Spaarnwoude

2905 De **VOORZITTER**: Ik constateer dat wij nog 23 minuten hebben voordat het 18.00 uur is. Dat zegt iets over het te betrachten tempo.

2910 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. De PvdD wil de rekenkamer graag bedanken voor dit onderzoek. Goed dat GS de aanbevelingen overnemen, dat gaan wij ook doen. Die gaan over het proces. De PvdD is er vooral voor de inhoud, daarom willen wij een paar schoten voor de boeg lossen. GS en wij ook hebben ambitieuze doelen met recreatieschap Spaarnwoude, en de recreatie en de natuur naar een hoger plan tillen en de kosten laag houden, een ware drieklapper, maar het risico dat wij op deze manier geen enkele klapper maken, is groot, terwijl de recreatieschappen in tegenstelling tot de meeste natuurbeheerders geen provinciale subsidie
2915 voor natuurbeheer ontvangen. Zij zijn daarmee kunstmatig goedkoop. In een kleine tien jaar dient de EHS gerealiseerd te zijn. De recreatieschapshectaren zijn daarvoor onmisbaar. Willen die hectaren echt tellen, dan moet het hoogwaardige natuur zijn en dat is nu niet overal het geval. Verre van. Het idee om in de natuurarme gebieden nog meer recreatie-inkomsten uit
2920 Spaarnwoude te peuren, staat haaks op de noodzaak om het gehele gebied in tien jaar tijd om te toveren in hoogwaardige natuur. Hoeveel van de financiële voordelen van het huidige bestuursmodel verliezen wij aan achterstallig onderhoud als gevolg van bestuurlijke wanorde en aan ziektekosten als gevolg van hoofdbrekens die dit dossier bij gedeputeerden veroorzaakt. Dat gunnen wij de heer Tekin natuurlijk helemaal niet. Er is een betere manier om een drieklapper te maken. De provincie wordt geheel eigenaar van de recreatieschappen. Geen gemakkelijk proces,
2925 maar het zou een einde betekenen aan de bestuurlijke chaos en de weg naar effectief natuurbeleid openen. Met eigenaarschap komt daadkracht en visie en daar wint iedereen bij.

2930 De heer **DE GROOT** (D66): Voorzitter, recreatieschappen brengen belangrijke waarden op het gebied van natuur, recreatie en landschap, dat is niet alleen landschap als intrinsieke kwaliteit maar ook als belangrijke vestigingsvoorwaarde. Daarom zijn wij blij dat als er bedreigingen komen zoals die zich aftekenen bij Spaarnwoude West, de Randstedelijke Rekenkamer ervoor gezorgd heeft dat op een aantal gevoelige plekken de vinger is gelegd. Wij zijn dan ook blij dat GS de aanbevelingen van de rekenkamer integraal hebben overgenomen. Wij zijn blij dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat de natuur voorrang heeft op recreatie. Wij zien de uitwerking

2935 tegemoet in het proces dat hij opgestart heeft. Wij zijn ook blij dat wij de vervolgstappen in deze periode tegemoet kunnen zien, dus wij hopen op een snelle aanpak en snelle doorvoering van belangrijke maatregelen om ervoor te zorgen dat belangrijke kernwaarden behouden kunnen blijven.

2940 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voorzitter. Wij kunnen heel kort zijn, want wij hebben niet voor niets een discussienotitie geschreven. Wij zijn erg blij met de uitkomsten van de Randstedelijke Rekenkamer en dat GS deze overnemen. Wij kijken uit naar het BOT-overleg om verder te sparren over welke stappen wij gaan nemen.

2945 Mevrouw **KEUR** (CDA): Ik sluit mij aan bij de woorden van de PvdA.

De heer **WIESEHAHN** (VVD): Voorzitter. Gemakshalve sluit ik graag aan bij de woorden van D66. Wel even drie concrete vervolgvragen. Wij krijgen 1 januari 2019 een visie voorgelegd.

2950 Consequentie daarvan is dat wij daarna een meerjarig onderhouds- en investeringsplan gaan opstellen. Mijn vraag is of dat wij dat deze periode nog tegemoet kunnen zien of dat dat een volgende periode gaat worden. Tot slot vragen wij ons af of de gedeputeerde dezelfde aanpak van Spaarnwoude ook zal toepassen op de andere drie schappen.

2955 Gedeputeerde **TEKIN**: Voorzitter. Om met het laatste te beginnen, misschien dat ik ook indirect antwoord op de heer Van Liere kan geven, de heer Wiesehahn zegt, wij krijgen voor 1 januari 2019 een visie voorgelegd. Nee, dat krijgt u niet, u krijgt de visie eerder voorgelegd want u moet meedoen met de visie. Dat is juist het kernadvies van de Randstedelijke Rekenkamer, omdat wij in het recente verleden nog weleens onze stakeholders zijn vergeten in het hele verhaal. Wat ik wil doen en daarom heb ik in de commissie gezegd, u moet even geduld hebben voor het BOT-overleg, dat had ik liever nog in december gehad maar dat wordt januari, want die vraag heeft mevrouw Keur mij toen in de commissie gesteld, hoe ziet het proces voor 2018 eruit? Dat gaan wij met elkaar bespreken. U vraagt, hoe zit het met de andere schappen? Er is net een brief van het algemeen bestuur van 't Twiske binnengekomen dat ook reageert op de Randstedelijke Rekenkamer. Ik heb met de griffie afgesproken om dat door te geleiden naar u toe en daar

2960 kunnen wij het in het BOT-overleg over hebben. Het is ook een beetje 'spread the word', dus ik probeer dat ook in andere besturen te doen om ook rekening te houden met de adviezen van de rekenkamer. Ik moet er wel bij zeggen, deze is wel specifiek voor Spaarnwoude vanwege de specifieke punten die alleen Spaarnwoude aangaan. Misschien kan ik de heer Wiesehahn, want dan hoeft hij niet dat loopje te maken, de balans tussen natuur en recreatie geldt natuurlijk voor

2970 allemaal. In dat traject moet ik u meenemen, want de twee portefeuilles komen bij mij samen, ik heb er in de commissie al iets over gezegd, natuur is een kerntaak van de provincie, die is mij heel erg lief, dus ik zal u daarin meenemen. Ik ben het niet eens met de heer Van Liere als hij zegt dat wij procesmatig hebben gereageerd, als je het hebt over de balans tussen natuur en recreatie, dan gaat het ook met name over de inhoud en dan gaan wij het ook hebben met elkaar

2975 over hoogwaardige natuur. Als wij die tegenkomen, hoe wij die kunnen versterken en uitbreiden. U begon met het is een beetje een procesmatig antwoord dat het college heeft gegeven, dat is het wat mij betreft zeker niet.

2980 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Dat waren de aanbevelingen die de rekenkamer heeft voorgesteld, dat gaat over welk proces wij moeten gaan doen en zo bedoelde ik mijn opmerkingen, het was geen verwijt richting het college.

2985 Gedeputeerde **TEKIN**: Nee, maar dan spreken wij dezelfde taal. Terecht wat de heer De Groot ook zegt, de vestigingsvoorwaarden, het wordt alleen maar drukker, met name in de MRA en bij Spaarnwoude, dus dat wij daar iets moeten gaan doen, is wel duidelijk.

2990 De **VOORZITTER**: Kunnen wij het bij een instantie laten? Ja. Dan gaan wij stemmen. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Die zijn er niet, zodat de voordracht met algemene stemmen is aanvaard.

13. Initiatiefvoorstel 64 GL, SP en 50plus over het inbesteden van schoonmakers

De **VOORZITTER**: Mag ik de heer Hietbrink vragen het voorstel toe te lichten.

2995 De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, in juni dienden GL, SP en 50plus een initiatiefvoorstel in over het inbesteden van schoonmaak in de provincie. Na de zomer ontvingen wij een advies van GS en in de commissievergadering van november bespraken wij ons voorstel met de andere partijen. Ik wil GS en alle collega's bedanken voor hun reacties en ik zal ons voorstel kort toelichten en reageren op de argumenten van de partijen die nog niet overtuigd zijn van de meerwaarde van
3000 inbesteden. De gedachte dat de overheid zich moet concentreren op haar kerntaken en al het overige moet aan- en uitbesteden heeft vanaf de jaren negentig een hoge vlucht genomen in Nederland. Het lijkt ook voor de hand te liggen. Je doet als overheid wat echt bij je hoort en waar je goed in zou moeten zijn. Al het overige laat je aan marktpartijen die meer expertise hebben. Je stelt aan de voorkant kwaliteitseisen en voorwaarden en controleert achteraf of de gevraagde
3005 prestaties ook geleverd zijn. In theorie klinkt het goed. In de praktijk blijkt uit- en aanbesteden veel negatieve gevolgen te hebben. Enerzijds voor de mate van sturing en controle die de overheid nog heeft op belangrijke publieke taken, anderzijds voor werknemers aan de onderkant van de arbeidsmarkt die vaak de rekening betaalden in de vorm van een lagere beloning en slechtere arbeidsvoorwaarden. De laatste jaren zien we daarom – terecht denken wij – een
3010 beweging om belangrijke taken weer in te besteden en op die manier regie terug te krijgen en taken die worden verricht in opdracht van de overheid, ook weer op een fatsoenlijke manier te belonen. Ons voorstel past in die beweging naar meer overheidsregie en betere arbeidsvoorwaarden, vooral voor de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Het wordt tijd dat we daarmee serieus aan de slag gaan, ook als provincie. Alle partijen onderschreven in de
3015 commissie het belang van goed werkgeverschap. Laten we allereerst met elkaar vaststellen dat er nu verschillen zijn tussen de mensen die werken in onze gebouwen en de mensen die ze schoonmaken. Uit het uitvoerige advies van GS – waarvoor dank trouwens – kunnen we bijvoorbeeld opmaken dat een schoonmaker een eindejaarsuitkering krijgt van 2,2% en een ambtenaar van 8,3 %. GS stellen zelf dat de schoonmakers geen bezwaar zullen hebben om in
3020 dienst te treden bij de provincie “Omdat de arbeidsvoorwaarden van de provincie beter zijn” en

dat is natuurlijk precies waar het om gaat. Wij vinden die verschillen onacceptabel. Maar kun je dat dan niet via een aanbesteding regelen? We zouden al die onwenselijke verschillen bij een volgende aanbesteding kunnen opnemen in de voorwaarden en dan is het ook geregeld, toch? Die vraag werd door verschillende partijen opgeworpen. Laat ik om te beginnen zeggen dat ik
3025 heel tevreden zou zijn als we bij een eventuele volgende aanbesteding de voorwaarde zouden opnemen dat schoonmakers hun werk moeten doen onder precies dezelfde voorwaarden als onze ambtenaren. Dat kost inderdaad meer geld maar die extra uitgaven lijken ons zeer verdedigbaar, omdat immers duidelijk is wat we ermee doen. We verbeteren de arbeidsomstandigheden van een beroepsgroep die kwetsbaar is en nu vaak onder slechte
3030 omstandigheden zijn werk moet doen. Ons voorstel gaat echter een stap verder en kiest ook uit meer principiële overwegingen voor inbesteden. Werk is immers meer dan goede arbeidsvoorwaarden, het is ook een organisatie waar je bij hoort. Wij vinden het belangrijk dat onze schoonmakers werken voor de provincie en collega's zijn van de mensen voor wie ze hun werk doen. Dat heeft te maken met loyaliteit en dat kun je niet via een aanbesteding regelen. Om
3035 die principiële reden hebben we ervoor gekozen dit voorstel vandaag aan PS voor te leggen. Ik ga afronden met een oproep richting de PvdA. Wij hadden dit initiatiefvoorstel graag ingediend samen met de PvdA. Zowel landelijk als in Amsterdam heeft de partij gepleit voor betere arbeidsomstandigheden en het inbesteden van de schoonmaak. Tot onze grote teleurstelling denkt de PvdA in de provincie daar anders over en dat vinden wij echt heel erg spijtig. Echte
3040 inhoudelijke overwegingen om dit voorstel niet te steunen, hebben we niet gehoord. Meneer Den Uyl gaf in de commissie aan ons voorstel sympathiek te vinden, maar stelde dat het gaat om "een principiële zaak" die pas aan de orde kan komen bij de volgende collegeonderhandelingen. Politiek draait inderdaad om principes maar die worden toch hopelijk niet maar één keer in de vier jaar uit de mottenballen gehaald? Wat doet de PvdA dan in de tussentijd? Ik roep de PvdA
3045 daarom op om over een onderwerp dat de partij aan het hart gaat en waarover niets is geregeld in het coalitieakkoord, kleur te bekennen. Ik snap dat we niet meteen terug kunnen naar het rozenrood van het oude socialisme, maar een beetje rouge of in ieder geval een gezonde blos op de wangen zou de provinciale PvdA niet misstaan.

3050 De **VOORZITTER**: U mag hier naast mij plaatsnemen.

De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Het initiatiefvoorstel van GL, SP en 50plus over het in eigen dienst nemen van schoonmakers klinkt goed in de oren. Daarmee beogen de initiatiefnemers een fatsoenlijke baan, een fatsoenlijk contract en een fatsoenlijke betaling voor
3055 de schoonmakers. Wie wil dat niet? Mijn fractie vraagt zich af waarom het initiatief wordt beperkt tot de schoonmakers. Deze provincie heeft meer werkzaamheden uitbesteed. Waarom betreft men de cateringdiensten, beveiliging en specialisten voor onderhoud van onze gebouweninstallaties niet bij het initiatiefvoorstel? D66 is van mening dat de provincie zich moet focussen op haar kerntaken, het ruimtelijk en economisch domein, bereikbaarheid,
3060 duurzaamheid en cultuurhistorie. Dit is wat ons betreft het leidende principe om de werkorganisatie vorm te geven. Wij constateren na lezing van het advies van GS dat GL, SP en 50plus diverse rekenfouten maken en geen goede dekking hebben voor hun voorstel. Het gaat om structurele lasten, aangewende dekking via de reserve bedrijfsvoering betreft een incidentele

3065 uitgave voor uitsluitend ICT-investeringen en dat is incidenteel en eenmalig. Die dekking is er
niet. De schoonmakers hebben nu een vaste baan bij hun werkgever. Als je de schoonmakers in
dienst neemt, dan moet je dat blijven begroten en ramen en die dekking is er niet. De
schoonmakers hebben nu een vaste baan bij hun werkgever. Gelet op het gebrek van een
deugdelijke dekking in het initiatiefvoorstel moeten wij helaas constateren dat GL, SP en 50plus
3070 de schoonmakers met een dode mus proberen blij te maken. Wij zijn het met GS eens dat het
bevorderen van goed werkgeverschap van leveranciers aan de provincie een goede zaak is. Wij
gaan ervan uit dit te kunnen doen wanneer wij daarover komen te spreken en dat betreft niet
alleen de schoonmakers, maar alle toeleveranciers van de provincie.

3075 De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Waar ligt de scheiding tussen kerntaken en uitbesteding? GL,
SP en 50plus brengen dit met het initiatiefvoorstel goed onder de aandacht en wij willen ze
daarvoor bedanken. Belangrijker is wat willen de schoonmakers zelf? Willen zij onderdeel
uitmaken van de provincie of zien zij zichzelf als schoonmaakprofessionals die breder inzetbaar
zijn? Hoewel wij negatief zijn over het steeds goedkoper uitbesteden, hebben wij ook problemen
met het verplicht inbesteden. Wij zouden de keuze graag willen overlaten aan de medewerkers
3080 zelf en dat hier breed naar gekeken wordt. Graag een reactie hierop.

3085 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Ik kan volledig achter het betoog van de heer Hietbrink
staan, maar ik wil nog even terugkomen op wat de heer Yurdakul heeft gezegd. Wij hebben het
afgelopen jaar meerdere keren in de commissie de problemen van de brugwachters besproken,
dus als je dit eenmaal goed regelt, dan volgen er meer. Dat kan alleen maar positief uitwerken.
De heer Zoon zegt net, wat vinden de mensen er zelf van, maar nu is er geen keuze. Dus ik zou
zeggen, provincie geef het goede voorbeeld.

3090 De **VOORZITTER**: De heer Zoon deed volgens mij een ander voorstel.

3095 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Dank aan de drie partijen voor het initiatiefvoorstel. Ik denk
dat voor iedereen geldt dat wij het werk van onze schoonmakers zeer waarderen, het lijkt zo
gewoon dat alles hier netjes is, maar daar is hard voor gewerkt. Het is altijd goed om je af te
vragen of de wijze waarop de provincie haar diensten inkoopt, nog steeds de juiste is.
Outsourcing heeft naast schaalvoordelen inderdaad ook enkele risico's zoals u terecht opmerkt in
uw initiatief. Na inschatting van mijn fractie zijn deze risico's minder van toepassing op
schoonmaakdiensten. Alleen de risico's van in het gedrang komen van goed werkgeverschap en
afhankelijkheid van leveranciers zouden hier kunnen opgaan. Deze dingen zijn echter goed te
regelen in een aanbesteding en dat is naar ons idee ook gebeurd. Mijn fractie is het eens met de
3100 analyse van GS dat insourcen van schoonmaakdiensten op dit moment geen meerwaarde heeft.
De vergelijking met de Rijksoverheid en de gemeente Amsterdam gaan vanwege de schaalgrootte
ook niet op. De uitgangspunten in het initiatiefvoorstel kloppen, de provincie moet een goed
werkgever zijn, maar is dat naar ons inzicht ook door schoonmaakdiensten voor een nette
marktconforme prijs aan een goede werkgever te outsourcen.

3105

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. In de commissie heeft mijn fractie laten weten dat wij het in dienst nemen van schoonmakers bij de provincie op zich een goed idee vinden. Het ligt voor de hand dat wij dit zeggen, want wij hebben dat in ieder geval ook bij het Rijk geregeld in het vorige kabinet wat voor de PvdA nou niet echt fantastisch is afgelopen. Desalniettemin, het is een goed idee. Wij zitten met twee elementen. In de eerste plaats, principiële punten regel je over het algemeen niet halverwege de rit maar bij het begin. Dat heb ik ook in de commissie gezegd, als je dit zou willen regelen, dan is het moment waarop je dat regelt en afspraken maakt over alle dingen, de coalitieonderhandelingen. Dat heeft er in de commissie toe geleid dat er brede steun was dat de PvdA weer aan de coalitieonderhandelingen plaats zou nemen, maar los daarvan is er een tweede element. Het tweede element heeft betrekking op het feit dat dit voorstel focust op de schoonmakers. De schoonmakers bij de provincie zijn al sinds mensenheugenis, 40, 50 jaar niet in provinciale dienst, maar in dienst bij schoonmaakbedrijven. Gelukkig hebben de mensen die bij de provincie schoonmaken, een vaste arbeidsovereenkomst volgens GS en dat is goed want dat helpt tegen de strijd tegen doorgeslagen flexibilisering. Bovendien zijn de arbeidsvoorwaarden in de schoonmaak de afgelopen jaren dankzij de harde strijd van de mensen die ervoor gevochten hebben in de schoonmaak, menigmaal aanzienlijk verbeterd. Heel erg goed. Desalniettemin is er bij de provincie nog een ander probleem en het andere probleem heeft ermee te maken dat wij een outsourcingbeleid hebben dat is vastgesteld in de periode 2003-2007. Dat was de periode dat niet de PvdA maar GL in het college zat. Dus als de heer Hietbrink de PvdA de maat wil nemen, doe het dan volledig en zeg dan, wij zijn op de dwalingen ons weegs teruggekomen, wij vinden dat wij het fout gedaan hebben indertijd en wij vragen aan de PvdA ons te helpen op het rechte pad te komen. Dat zullen wij in een volgende coalitieperiode graag doen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik heb al eerder aangegeven veel waardering te hebben voor de indieners van dit voorstel en ook de doelen te ondersteunen die beoogd worden, namelijk goed werkgeverschap, eerlijke behandeling van alle mensen die werken voor de provincie, voldoende loon en perspectief. Wij ondersteunen de intentie dus van harte. Tegelijkertijd hebben wij goed gekeken naar de reactie van het college op dit voorstel en daaruit blijkt dat er op dit moment verschillende afspraken en garanties zijn die ervoor zorgen dat er voor de werknemers van Eurest aan deze voorwaarden wordt voldaan. Zo hebben de medewerkers een vast contract. Al met al denken wij dat de toegevoegde waarde van het in dienst nemen beperkt of er eigenlijk niet is en dat de kosten ook nog wat hoger zijn, helpt niet mee, maar dat is niet doorslaggevend. Wij willen het college van GS wel blijven oproepen om dit voorstel te zien als een signaal om blijvend aandacht te hebben voor goed werkgeverschap bij alle diensten die worden uitbesteed en voor alle eigen medewerkers.

De heer **VAN STRAATEN** (VVD): Voorzitter. Zoals al aangegeven in de commissie M&F bij de behandeling van dit initiatiefvoorstel, ziet de VVD geen aanleiding om als provincie over te gaan tot het in dienst nemen van de schoonmaakmedewerkers. Voor de argumentatie kan ik naar het advies van het college verwijzen. Het komt er kort gezegd op neer, het is kostenverhogend, het vraagt veel organisatie door de provincie. De provincie kan de betrokken medewerkers geen goede doorstroommogelijkheden bieden vanwege de schaal, de arbeidsvoorwaarden voor de

medewerkers in de schoonmaakbranche zijn de afgelopen jaren sterk verbeterd. Er zijn ook vele
3150 andere maatregelen getroffen, zoals de branche-brede invoering van de code Verantwoord
Marktgedrag en ook het treffen van social return afspraken met de dienstverlener. Voor de VVD is
er geen aanleiding om iets te veranderen aan de huidige situatie.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, laat ik beginnen met waar de heer Den Uyl eindigde. Ik denk
3155 dat het inderdaad goed is in de politiek om vast te stellen op bepaalde momenten dat je
misschien in het verleden verkeerde besluiten hebt genomen. Dus wij hebben inderdaad hopelijk
nu het rechte pad gevonden, dat hebben wij door veel soul searching gedaan en wij zijn heel blij
dat in ieder geval de PvdA kan zeggen dat het een goed idee is en ik zie ernaar uit dat wij in de
3160 toekomst misschien toch ook bij elkaar komen op een ander moment begrijp ik en daar zijn wij
het ten principale oneens, namelijk bij eventuele coalitiebesprekingen. Het lijkt ons dat principes
ook in de vier jaar gewoon op tafel kunnen komen als er niet iets geregeld is, want dat had ik er
natuurlijk bij gezegd in het coalitieakkoord en dat geldt voor dit onderwerp. Een aantal
opmerkingen. Ten eerste, waarom alleen de schoonmakers? Waarom niet breder? Wij hebben
3165 ingezet op de schoonmakers, het is zeker niet bedoeld om het daarbij te laten, maar het leek ons
een goede start. Dus wat ons betreft is het een principe dat wij breder zouden kunnen omarmen
en niet alleen voor schoonmakers, maar ook, we hebben het gehad over de catering, beveiliging,
onderhoud, et cetera. Een ander punt dat ik ingewikkeld vind, is de discussie over goed
werkgeverschap. Er staat heel veel in de reactie van GS over de arbeidsomstandigheden van de
3170 schoonmakers op dit moment, er wordt terecht geconstateerd dat de arbeidsomstandigheden de
afgelopen tien jaar echt verbeterd zijn, trouwens niet zonder slag of stoot, laten wij dat vooral
ook memoreren, maar het blijft toch in ieder geval voor ons onverteerbaar dat er wel degelijk
verschillen zijn in de arbeidsvoorwaarden en dan is het de vraag, wat vind je dat je daarmee moet
doen. Wij kiezen ervoor om te zorgen dat de arbeidsvoorwaarden hetzelfde zijn en dat kan
3175 volgens ons het gemakkelijkst door de mensen zelf in dienst te nemen. Wij hebben een dekking
aangedragen. GS zeggen in hun advies wel iets over de meerkosten die gepaard gaan met het
voorstel, dat onderschrijven wij, dat heb ik net ook niet onder stoelen of banken gestoken, maar
dat de dekking niet zou voldoen, daar ben ik bij voorbaat niet van overtuigd, dat staat ook niet in
de reactie van GS. Ik zou denken dat als D66 het met ons eens is dat het principe deugt, laten wij
3180 dan samen zoeken naar een dekking. Tot slot iets over de keuze, moeten wij het niet aan de
medewerkers zelf vragen. Dat lijkt mij als uitgangspunt helemaal geen slecht idee, maar ik ben
het eens met het advies van GS, ik denk dat de mensen heel graag bij ons in dienst komen omdat
de arbeidsvoorwaarden hier gewoon beter zijn. Ik zou denken, bied het ze aan, ik verwacht niet
dat ze het zullen weigeren.

3185 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Ik denk dat de reactie van GS voor zich spreekt, maar er zijn
nog opmerkingen gemaakt over de dekking. Ik denk dat er terecht door de heer Yurdakul op
gewezen is dat een structurele lastenverzwaring gedekt wordt vanuit een incidentele post en dat
is tegen onze financiële regels in. De suggestie van de PvdD om er een soort à la carte regeling
van te maken, lijkt mij vanuit een oogpunt van bedrijfsvoering niet wenselijk, dat je mensen in
3190 vaste dienst hebt en mensen via een bureau of organisatie inhuurt, dat lijkt mij niet de meest
verstandige keuze. Wanneer bespreek je nou zoiets, ik ben het met de heer Den Uyl eens dat je

dit soort zaken die echt een fundamentele koerswijziging van de organisatie bewerkstellingen, op het moment van de coalitieonderhandelingen met elkaar bespreekt, want het gaat om een trendbreuk met het beleid dat sinds 2003-2007 is ingezet. Als je dat allemaal moet gaan opschrijven op voorhand dat je ook staand beleid gaat continueren, dan krijg je wel een heel dik coalitieakkoord.

De **VOORZITTER**: Kunnen wij met een termijn vanuit de Staten volstaan? Ik zie geknik. Dat betekent dat wij nu kunnen gaan stemmen. Blijf hier maar even rustig zitten. Het is altijd geweldig want dat kost echt veel tijd om initiatiefvoorstellen te maken en dat leidt niet altijd tot een politiek succes, maar de waardering mag er niet minder om zijn, al was het alleen maar voor het leuke debat dat even ontstond. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, 50plus, de overige leden tegen, zodat het voorstel is verworpen, maar de waardering is er niet minder om.

3205

14. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend, dus wij gaan over naar de stemming over de moties Vreemd.

3210

De heer **YURDAKUL** (D66): Mag ik een orde-opmerking maken? De volgorde van de moties die in stemming worden gebracht, ik denk dat de D66-motie als eerste in stemming zou moeten worden gebracht, omdat deze het meest verstrekkend is.

De **VOORZITTER**: Dat is een vraag waar ik wat mee zit, want en daar moeten de Staten apart even een uitspraak over doen, aan de ene kant is dat zo, de motie van D66 is wat verderstrekkend dan motie 128 van de PVV. Aan de andere kant staat er in de motie van D66 een wat minder stellige uitspraak: "De mogelijkheid voor het plaatsen van de drie vlaggen te onderzoeken en daar een keuze uit te maken". Dus ik vind het lastig om dat te wegen, want ik realiseer mij wel dat er een verschil in resultaat kan zijn. Hier gewoon we maar even over stemmen.

3220

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik zou graag willen weten wat er dan onderzocht dient te worden.

De **VOORZITTER**: Dat staat er op zichzelf duidelijk in, de mogelijkheden voor het plaatsen van drie vlaggen in de Statenzaal te onderzoeken en daar een keuze in te maken. Er zijn hier natuurlijk allerlei mogelijkheden, je zult die vlaggen een beetje een fatsoenlijke plek moeten geven. Ik hoorde al een onverlaat zeggen - ik zal niet zeggen wie het was - dan haal je maar een paar wandkleden weg, waarop gedeputeerde Van der Hoek en ondergetekende direct reageerden met 'over my dead body', dat gaan wij dus niet doen. Maar toch maar even het ordevoorstel. Er ligt een ordevoorstel van D66 om eerst te stemmen over M129 en daarna over M128. Het lijkt mij het beste dat wij over dat ordevoorstel gaan stemmen. Wie is voor het ordevoorstel?

3230

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Nog even een vraag ter verduidelijking van uw kant. U hebt het telkens over stemmen, maar volgens mij zijn wij zo ver nog niet, want ik zou wel graag in de

3235 gelegenheid worden gesteld om nog wat van deze moties te vinden, ik neem aan dat u dat nog wel gaat doen.

De **VOORZITTER**: Jazeker, want de heer Den Uyl heeft vanmorgen zelfs in het presidium gevraagd om nog even wat inhoudelijk, nou ja, we zijn al over het eindtjdstip heen geschoten, maar ik wil eerst qua orde duidelijkheid scheppen. Daarna bent u natuurlijk in de gelegenheid om
3240 er iets van te zeggen. Wie is er voor het ordevoorstel van de heer Yurdakul? Het staat in het systeem. Dat zijn de fracties D66, CDA en VVD. Zullen we gemakshalve maar zeggen dat het ordevoorstel van D66 is aangenomen? Ik tel even op, de fractie van D66, van de PvdA, van de VVD en het CDA. Nou moet er duidelijkheid zijn. Ik begrijp dat de PvdA niet voor het ordevoorstel
3245 heeft gestemd, dan zijn het de fracties D66, CDA en VVD. Ik zag daar een aantal vingers de lucht in gaan. Het ordevoorstel van de heer Yurdakul is verworpen. Dan gaan wij nu naar de inhoud. Wij gaan eerst de moties 128, 129 en 130 als cluster bespreken.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Een drietal moties waarvan twee over een vlag en een over een muurschildering of anderszins, in ieder geval gaande over de tekst in artikel 1 van de
3250 Grondwet, waarbij ik overigens bij de laatste moet constateren dat het onderwerp weliswaar met de pen veranderd is maar het dictum nog niet en daar staat nog steeds vergaderzaal.

De **VOORZITTER**: Dat is volgens mij technisch niet gecorrigeerd.

3255 De heer **ANNAERT** (VVD): Wij gaan uit van het dictum, voorzitter, dat is de afspraak die wij hebben. Dan terug naar de moties over de vlaggen en dan indirect ook toch over de tekst. Zonder op dit moment een inhoudelijk oordeel te willen geven want daar ben ik nog niet aan toe, de drie moties hebben gemeen dat het over dit huis gaat en dit huis is een Rijksmonument. In de teksten van verschillende deskundigen over dit huis, dan gaat het niet alleen over het exterieur maar ook over het interieur. Ik kwam nog een tekst tegen die betrekking had op destijds de verbouwing van het Tweede Kamergebouw en de gebouwen eromheen en die tekst vond ik heel erg van toepassing op wat nu voorligt en ik zal die even voorlezen: "Net als een tekst staat een gebouw open voor interpretatie. Architectuur, inrichting en politieke cultuur spelen op drie vlakken op
3260 elkaar in, namelijk de omgang met het verleden, de uitdrukking van het hedendaagse en het sturen van gedachten en gedrag." Om een echt goede afweging te kunnen maken zou ik het zeer op prijs stellen dat er eerst hier vanuit het college maar nog beter door de commissie die wij daarvoor hebben ingesteld en die zich bezighoudt met het beheer van dit gebouw, een advies wordt uitgebracht over wat wel en niet wenselijk is waarbij de vraag kan worden meegenomen, waar dan wel en waar dan niet. Ik zeg tegen de collega's, kijk gewoon rond in deze zaal en die is niet voor niets zo tot stand gekomen zoals die is en ik vind het te gemakkelijk om nu even snel ja of nee tegen een van deze moties te zeggen, daarom de oproep om deze moties voorlopig aan te houden dan wel de toezegging te krijgen van GS dan wel de voorzitter of hij bereid is om als
3265 voorzitter van die commissie die taak op zich te nemen. Dat komt dan het dichtst bij in eerste instantie de motie van D66, maar zoals gezegd, mijn verzoek is om hier nu nog geen besluit over
3275 te nemen, maar eerst het advies hierover af te wachten.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Vlaggen is symboliek, vandaar dat ze ook zo fier buiten dit gebouw wapperen. De heer Annaert heeft iets gezegd over het karakter van deze zaal en de
3280 voorzitter ook, dus wij hebben geen behoefte aan vlaggen in deze zaal, want ze staan al buiten. Mochten de Staten besluiten dit toch te willen, dan steunen wij het voorstel van D66 omdat dit een verbijzondering is van die motie. Onze volgorde zou zijn, wij zijn tegen 128 en als die wordt verworpen, dan heeft 129 ook geen zin. Over 130 denken wij wat anders onder voorwaarde dat het hier nadrukkelijk niet gaat over de Statenzaal. Maar als de bedoeling van motie 130 is te
3285 zeggen, kunnen wij niet ergens in dit gebouw op passende wijze de tekst van artikel 1 van de Grondwet op een goed zichtbare plaats hangen, dan zouden wij daarvoor zijn, maar nogmaals niet in deze Statenzaal en eigenlijk alleen maar, als wij ons om heen kijken, denken waar in deze Statenzaal, maar de Grondwet en artikel 1 zijn ons buitengewoon veel waard. Dat is heel goed, andere provincies hebben het ook gedaan, om die gewoon ergens op een zichtbare plek hier of
3290 op het Houtplein want daar komen meer mensen dan hier, op te hangen.

De **VOORZITTER**: Het is wat mij betreft niet nodig dat alle fracties het woord voeren hoor.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Eerst een opmerking richting de heer Annaert en zijn zorg
3295 over de historische aspecten van het gebouw, daar ben ik het helemaal mee eens, maar ik ga ervan uit dat u dezelfde zorgen heeft over de historische waarde van de Stelling van Amsterdam. Een stemverklaring over 128 en 129, de heer Den Uyl zei het al, de vlaggen zijn er al, je breekt er haast je nek over, ze staan namelijk voor de deur en om die reden zullen wij beide moties niet steunen. Het antwoord op de vraag van de heer Den Uyl, we gaan op zoek naar een goede plek,
3300 dat was in feite de strekking van de motie, maar hij is een beetje door de snelheid in de slordigheid terechtgekomen, want dat had er moeten staan.

De **VOORZITTER**: Zo heb ik het ook maar geïnterpreteerd. Mevrouw De Meij heeft een technische correctie aangebracht maar die moet onderaan terugkomen. De voorzitter van de commissie van
3305 het gebouw is een paar keer aangeropen en die voorzitter van die commissie is best bereid om die zoektocht te ondernemen en wat past, gelet op het monumentale karakter van dit gebouw, wat kan op verantwoorde wijze waar plaatsvinden en detoneert het überhaupt niet, want ook die vraag zul je onder ogen moeten zien. Dan vind ik het zelf minder interessant of er twee of drie vlaggen hangen, zeg ik er eerlijkheidshalve maar bij, maar ik kan dat alleen zinnig doen als die
3310 drie moties die nu op tafel liggen, worden aangehouden. Ik kijk naar de drie fracties of zij daartoe bereid zijn, want anders heeft het geen zin, dan gaan wij gewoon stemmen.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Daar ben ik op zich bereid toe, alleen de gedachte achter onze motie was dat als wij hier vlaggen gaan neerzetten, het er in ieder geval drie moeten zijn net als buiten.
3315 Eerlijkheidshalve is mijn fractie ook voor geen vlaggen, maar als we beslissen dat er vlaggen zijn, dat het er dan drie moeten zijn. Als de PVV bereid is de motie in te trekken, dan zullen wij dat ook doen.

De **VOORZITTER**: Op die manier komen wij in een rare cirkel terecht. Als de drie moties worden
3320 aangehouden, dan kunnen wij volgend voorjaar op een voldragen manier het rapport van de

commissie bespreken. Ik kijk in de richting van de PVV. Ik heb het vanmorgen in het presidium ook op deze manier gevraagd, omdat ik dit al een beetje zag aankomen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Wij houden hem dan aan.

3325

De **VOORZITTER**: Als de fractie van D66 die bereidheid ook heeft, dat is het geval bij D66. Is dat ook bij de fracties van de SP en 50plus het geval?

3330

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ja hoor, dat vinden wij prima en dan hopen wij op een zo snel mogelijk rapport.

3335

De **VOORZITTER**: Dan ligt er de toezegging van de voorzitter van de commissie om nader te rapporteren in de richting van de Staten over de vlaggen en artikel 1. Dan de overige twee moties vreemd, M131 gaat over zonne-energie bij dorpslinten. Daar heeft gedeputeerde Geldhof wel een oordeel over. Het is altijd wel even gebruikelijk dat de gedeputeerden aangeven wat zij ervan vinden en dan gaan wij normaalgesproken vrij snel over tot stemming na stemverklaringen vanzelfsprekend. Die andere motie gaat over geluidsschermen, daar beginnen wij dan maar even mee. Gedeputeerde Tekin geeft zijn oordeel over M132, dat zijn de geluidsschermen Hilversum.

3340

Gedeputeerde **TEKIN**: Mevrouw Geldhof was nog niet zo ver, daarom denk ik, dan doen wij dit maar gelijk. Ik ben samen met de heer Bruggeman daar geweest bij de buurt en de actiegroep en het is vrij zuur wat daar is gebeurd. Ook RWS heeft geconstateerd dat de communicatie tussen 2010 en het heden wel wat beter en scherper had gekund. Als je daar nu rondloopt middenin de winter, hele grote machines, wij hebben dat ook gezien. De bomen hebben geen bladeren meer, de snelweg komt dan wat dichterbij de buurt te liggen, dat is voor die buurt heel erg zuur. Ik heb aangeboden om de lobby richting Den Haag aan te gaan, want daar hoort het thuis. Den Haag is verantwoordelijk voor de Rijksweg. Als je het dan hebt over bovenwettelijke maatregelen op een Rijksweg, dan hoort hij ook in Den Haag thuis. In het MIRT-overleg is er vorige week gesproken met de minister, de handtekeningen zijn overhandigd en daar zijn toch wel een paar bijzondere dingen gebeurd. De minister heeft gezegd geen mogelijkheden te zien en die heeft aan de Kamer gezegd, u moet terug naar de regio. De regio is in dit geval de gemeente Hilversum en de provincie om die bovenwettelijke maatregelen op een Rijksweg voor elkaar te krijgen en dat vinden wij echt de omgekeerde wereld. Er zijn ook een paar moties waar de heer Bruggeman aan refereerde, een drietal moties liggen op tafel en daar wordt morgen over gestemd. Deze motie moet ik – ook al vind ik hem sympathiek – ontraden, want als de minister al in gedachten heeft, je moet terug naar de regio en ga het daar maar regelen en wij moeten nu als het debat in de politieke realiteit er in de Kamer nog niet is, moeten wij gemotiveerd aangeven waarom wij het een goed idee vinden dat daar geluidsschermen komen, dan zou dat een verkeerd beeld geven omdat wij hier het uitgangspunt hebben in dit huis dat wij geen bovenwettelijke maatregelen doen.

3360

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Heb ik u goed horen zeggen dat de gedeputeerde heeft aangeboden om de lobby voor deze geluidsschermen te willen voeren?

3365 Gedeputeerde **TEKIN**: Daar was u bij, ik heb de actiegroep aangeboden, wethouder Van Vroonhoven heeft die lobby tot zich genomen, die was er vorige week bij aanwezig en ik heb haar af en toe ondersteund daarin om in ieder geval dat gesprek te kunnen voeren. Het begon er allemaal mee omdat die bewoners hier ook een paar bij de commissie zijn langs geweest en ik vind het heel bezwaarlijk als actiegroepen hier beginnen te shoppen en ze krijgen geen gehoor.
3370 Ik heb een gesprek met ze gevoerd en samen met de wethouder het gesprek met RWS gevoerd en die geven geen millimeter toe.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Wilt u die lobby blijven voeren of niet?

3375 Gedeputeerde **TEKIN**: Ik wil afwachten wat er morgen in de Kamer gebeurt. Een van de moties die nu in de Kamer liggen, is dat de minister wordt opgeroepen om samen met de regio het gesprek aan te gaan. U weet, het college is altijd bereid om het gesprek aan te gaan, maar wel onder de voorwaarde dat wij geen bovenwettelijke maatregelen op ons nemen en al helemaal niet van Rijkswegen.

3380

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Nou heeft Hilversum gezegd, wij steunen de bewoners in hun wens. U zegt, er ligt een motie in de Tweede Kamer waarvan de belangrijkste is, die noemt u ook, minister, ga in overleg met in de eerste plaats de bewoners en de gemeente. Waarom is het niet heel goed dat wij net als de gemeente Hilversum ook al gedaan heeft, u als PS de steun geven en daarmee de steun aan de bewoners om morgen in de Tweede Kamer de motie aangenomen te krijgen?

3385

Gedeputeerde **TEKIN**: Omdat de minister een heel ander beeld heeft van waar die steun uit zou moeten bestaan. Als de minister het beeld heeft, u moet het in de regio gaan oplossen, ook met de financiën, dan geeft deze motie als die nu zou worden aangenomen, daar een verkeerd beeld bij want dan schep ik verwachtingen die ik niet kan nakomen.

3390

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Waar staat in de motie dan dat het over de financiën gaat? Dan heb ik het over de Kamer- en de Statenmotie, in beide moties staat alleen, probeer de schermen te ondersteunen. Waar staat dat het over geld gaat?

3395

Gedeputeerde **TEKIN**: Als wij het hebben over, roepen het college op aan de minister van I&W gemotiveerd te berichten dat ook naar het oordeel van PS van Noord-Holland de plaatsing van geluidsschermen langs de Rijksweg A27 noodzakelijk is. Daar leest het college uit dat als wij die bal krijgen teruggespeeld, dat vind ik niet handig.

3400

De **VOORZITTER**: Ik ontnem u het woord, mijnheer Bruggeman. Het woord is nu aan gedeputeerde Geldhof voor de andere motie.

3405 Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter. De motie over de uitvoeringsregeling zonne-energie bij dorpslinten. Ik ontraad de motie, want hij is reeds met PS besproken geweest in de commissie

RWW van 31 oktober en er is een rondvraagbeantwoording geweest in de commissie RWW van 4 december, dus hij is al twee keer aan bod geweest. In de wijziging van de uitvoeringsregeling stond het toevoegen van een specifiek begrip lintbebouwing met bijbehorende definitie centraal.
3410 Een aantal fracties heeft toen gevraagd of de definitie niet iets te vaag is en ik heb toen toegelicht dat wij het begrip juist niet dicht timmeren omdat het juist een bewuste keuze is want wij willen de gemeenten een zekere beoordelingsruimte geven. Daarmee kan maatwerk worden geleverd, waar u mij vaak over vraagt om dat aan de lokale politiek binnen de kaders tot uitwerking en realisering te laten komen met draagvlak van de bewoners. Na deze duiding zijn geen nieuwe
3415 opmerkingen geplaatst, er is geen tweede termijn aangevraagd en er is derhalve geen aanleiding om opnieuw over de uitvoeringsregeling in gesprek te gaan. Hij is inmiddels gepubliceerd en het zou bizar zijn om hier weer opnieuw over in gesprek te gaan en hem weer te gaan terugdraaien. Dit is nu hoe wij als betrouwbare overheid ook naar de gemeenten willen overkomen.

3420 De **VOORZITTER**: Wij gaan over beide moties stemmen inclusief stemverklaringen natuurlijk.

Mevrouw **KEUR** (CDA): Wij willen graag even schorsen.

De **VOORZITTER**: U wilt vijf minuten schorsen? Echt niet langer dan vijf minuten. Dan gaan wij
3425 even schorsen. De vergadering is heropend. We beginnen met M131 over de linten en de zonne-energie. Stemverklaringen?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Zoals de motie nu is, zullen wij tegen stemmen. Ik zou de
3430 indieners willen verzoeken de motie in te trekken en dit te agenderen voor de commissie, zodat wij hier nog een keer over van gedachten kunnen wisselen. Volgens mij is deze motie daar niet voor nodig.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik sluit mij daarbij aan. Wij hebben ook wel behoefte om hier nog verder
3435 over te praten en het leek ons ook goed als dat dan gewoon geagendeerd wordt, dus het zou misschien een goed idee zijn om hem in te trekken, want wij vinden dit zeker het bespreken waard.

De **VOORZITTER**: Ik kijk naar de eerste ondertekenaar, de heer Bruggeman.

3440 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dat is een goede suggestie van het CDA en GL, natuurlijk kunnen wij altijd iets op de agenda zetten, maar ik zou de andere fracties willen vragen hun bereidwilligheid uit te spreken en ook de gedeputeerde moet bereid te zijn om daarover een gedachtewisseling te willen aangaan.

3445 De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Ik sluit mij aan bij het CDA.

De **VOORZITTER**: Ik zie overal instemmend geknik, en de commissie kan het gewoon agenderen en de gedeputeerde is ongetwijfeld bereid om een bijdrage aan de discussie te leveren.

3450 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Met vooral het laatste deel van uw uitleg trek ik de motie met genoeg in.

De **VOORZITTER**: De motie is ingetrokken. Dan M132. Stemverklaringen?

3455 De heer **ZOON** (PvdD): Op zijn allerminst moeten wij het maximale doen om de impact van al die extra auto's van de afgelopen jaren en de komende jaren te beperken. Vandaar de oproep om de geluidsschermen te plaatsen. Dat lijkt ons goed, vandaar dat wij hem mede hebben ondertekend.

3460 Mevrouw **ZAAL** (D66): Ik kan mij best voorstellen dat PS uitspreken dat wij in het belang van onze bewoners het belangrijk vinden dat het Rijk daar geluidsschermen gaat plaatsen. Hoe de motie nu is geformuleerd, kan ik niet zo goed overzien wat de consequenties daarvan zijn, onder andere op het gebied van precedentwerking. Het lijkt zo te zijn geformuleerd dat wij in dat gat moeten springen en dat is uitdrukkelijk niet de bedoeling, dus wij zullen tegen deze motie stemmen.

3465

De heer **DEN UYL** (PvdA): In aansluiting bij mevrouw Zaal, het is geen enkel probleem om nog een keer te signaleren dat er bij de bewoners iets leeft, maar in deze vorm is de motie in feite een cheque die wij niet op ons zouden moeten nemen, dus wij gaan tegen deze motie stemmen.

3470 De heer **DE GRAAF** (CDA): Voorzitter. Wij denken ook dat dit een precedentwerking gaat opleveren die onbetaalbaar is en op grond van de aanvullende informatie zullen wij tegen deze motie stemmen, maar wel met de aanbeveling dat de lobby in ieder geval moet doorgaan.

De heer **ANNAERT** (VVD): Woorden van gelijke strekking.

3475

De **VOORZITTER**: Volgens mij heeft de gedeputeerde gezegd, ik wacht even af wat er uit die moties in de Kamer komt en dan ben ik bereid om in de richting, als die uitspraken daar positief zijn, om in de richting versterkend te werken. Dat is in feite wat hij heeft toegezegd.

3480 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Ik wil graag de motie wijzigen.

De **VOORZITTER**: Dat kan niet meer. Wij zijn al bij de stemverklaringen, de motie kan nu niet meer gewijzigd worden. U kunt hem wel aanhouden.

3485 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Er wordt een beroep op mij gedaan om de motie aan te houden. Wij willen hem wijzigen maar u zegt, dat kan niet meer. Wij brengen hem in stemming, en wel hierom. Daar in Hilversum hebben de hele dag mensen zitten hopen dat wij ons hier duidelijk uitspreken. Het is wat omgekeerd, normaal komt de televisie uit Hilversum. Wij gaan hier nu een duidelijke uitspraak over doen en dan weten de mensen in Hilversum hoe de verschillende
3490 partijen hen wel of niet willen steunen.

De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PVV, PvdD, 50plus, CU/SGP, ONH, de overige leden daartegen, zodat de motie is verworpen.

3495

15. Sluiting

De **VOORZITTER**: Dan zijn wij aan het einde van de vergadering gekomen. Hiernaast staat de kerstborrel en het kerstdiner. Denkt u ook aan het ophalen van het kerstgeschenk? Ik wens u allen hele goede feestdagen, een goed uiteinde en een prettig begin. Wij zien elkaar in ieder geval op onze nieuwjaarsreceptie op 12 januari. De goede wensen gelden ook voor onze provinciale medewerkers en voor de griffier en haar medewerkers die er in 2017 weer alles aan gedaan hebben om onze vergaderingen goed te laten verlopen en dat ongetwijfeld ook in 2018 weer gaan doen. De vergadering is gesloten.

3500

3505

3510